

**zdrava istra
istria sana**

PLAN ZA ZDRAVLJE ISTARSKE ŽUPANIJE

**IZVJEŠĆE OPERATIVNOG PLANA AKTIVNOSTI
ZA 2015. GODINU**

Travanj, 2016.

Sadržaj

OPĆI DIO	3
IZVJEŠĆE PO ŽUPANIJSKIM PRIORITETIMA ZA PERIOD 2013. – 2016.....	7
MENTALNO ZDRAVLJE DJECE I MLADIH	7
PODRŠKA OBITELJI.....	13
UNAPRJEĐENJE KVALITETE USLUGA RANE INTERVENCIJE KOD DJECE S NEURORIZICIMA I RAZVOJNIM TEŠKOĆAMA	19
SKRB ZA STARIJE I NEMOĆNE OSOBE	28
ZAŠTITA I UNAPRJEĐENJE KVALITETE ŽIVOTA OSOBA S INVALIDITETOM (OSI)	35
RAK DEBELOG I ZAVRŠNOG CRIJEVA – KOLOREKTALNI KARCINOM (KRK)	49
PREVENCIJA KARDIOVASKULARNIH BOLESTI	55
PALIJATIVNA SKRB	62
ZAŠTITA ZRAKA.....	73
REALIZACIJA AKTIVNOSTI I PROJEKTI IZVAN PRIORITETNIH PODRUČJA.....	81
PREVENCIJA I LIJEČENJE OVISNOSTI I POREMEĆAJA U PONAŠANJU DJECE I MLADIH	81
RANO OTKRIVANJE RAKA DOJKE	86
UNAPRJEĐENJE KAKVOĆE VODA.....	90
PROJEKTI ODABRANI TEMELJEM JAVNOG POZIVA KOJI NISU UVRŠTENI U PRIORITETNA PODRUČJA	96

OPĆI DIO

Operativni plan aktivnosti Plana za zdravlje Istarske županije za 2015. (u daljem tekstu: OPA) usvojen je na sjednici Županijske skupštine 15.12.2014. godine. Tim činom, županijski vijećnici, potvrdili su rad na devet županijskih javnozdravstvenih i socijalnih prioriteta do kraja 2016. godine, te provoditeljima pojedinih aktivnosti i projekata odobrili raspodjelu financijskih sredstava iz Proračuna Istarske županije za 2015. godinu. Ovim izvješćem daje se informacija i potvrda o provedenim aktivnostima, postignutim rezultatima i utrošenim financijskim sredstvima u općem (zajedničkom) dijelu Plana kao i po pojedinim prioritetnim područjima. Daje se i kraća informacija o prioritetima iz razdoblja do 2012. godine, a sa svrhom kontrole postignutog standarda; te, konačno i izvješće i provedenim projektima koji su, temeljem prijave na javni poziv ocijenjeni kao projekti od interesa za Istarsku županiju, iako nisu prioriteti.

Financijska sredstva za provedbu aktivnosti Operativnog plana aktivnosti za 2015. godinu

Financijska sredstva za realizaciju osigurana su iz Proračuna Istarske županije u visini od 62% (UO odjel za zdravstvo i socijalnu skrb, UO za održivi razvoj, UO za obrazovanje, sport i tehničku kulturu, UO za gospodarstvo) i iz vanjskih izvora u visini od 38% (proračuni JLS, EU). Ukupno izvršenje za realizaciju aktivnosti iznosi 13.295.542,21 kn ili 102,96% planiranih sredstava. Odstupanja se najviše odnose na realizaciju planiranih sredstava iz vanjskih izvora koja se u trenutku izrade Operativnog plana aktivnosti za 2015. godinu nisu mogla procijeniti i na planirana sredstva za asistente u nastavi iz Proračuna IŽ.

Utrošena sredstva prikazana su u dokumentu, u tablicama, uz svaku aktivnost ukupno po prioritetnom području. Posebno je obrazloženo svako odstupanje izvršenja u odnosu na planirana sredstva za realizaciju pojedine aktivnosti.

U tablicama je prikazano ukupno izvršenje u odnosu na planirana sredstva prema prioritetnim područjima i izvorima financiranja.

Ukupno izvršenje prema prioritetnim područjima

Područje (prioriteti + ostalo)	Plan	Izvršenje	učešće (plan/izvršenje) %	učešće u ukupnim sredstvima %
Opći dio	65.000,00	0,00	0,00	0
Promocija i zaštita mentalnog zdravlja djece i mladih	403.200,00	353.200,00	87,60	2,66
Podrška obitelji	224.350,00	189.320,33	84,39	1,42
Rane intervencije kod djece s neurorizicima (0 – 7 godina)	170.000,00	258.100,00	151,82	1,94
Skrb za starije i nemoćne osobe	2.528.942,00	2.266.809,50	89,63	17,05
Zaštita i unaprjeđenje kvalitete života osoba s invaliditetom	3.435.219,00	6.407.911,92	186,54	48,20
Rak debelog i završnog crijeva	50.000,00	50.000,00	100,00	0,38
Prevenција kardiovaskularnih bolesti	3.802.090,00	1.790.175,37	47,08	13,46
Palijativna skrb	850.000,00	787.836,90	92,69	5,93
Zaštita zraka	687.000,00	686.810,19	99,97	5,17

Ostali programi od značaja za unaprjeđenje zdravlja i socijalnog blagostanja: prevencija ovisnosti; rano otkrivanje raka dojke; ostalo	697.550,00	505.378,00	72,45	3,80
Ukupno	12.913.351,00	13.295.542,21	102,96	

Ukupno izvršenje prema izvorima financiranja

Izvori	Plan	Izvršenje	učešće (plan/izvršenje) %	učešće u ukupnim sredstvima %
IŽ - Upravni odjel za zdravstvo i socijalnu skrb	6.637.492,00	6.060.690,36	91,31	45,58
IŽ - Upravni odjel za održivi razvoj	90.000,00	90.000,00	100,00	0,68
IŽ - Upravni odjel za obrazovanje, sport i tehničku kulturu	705.406,00	1.555.389,11	220,50	11,70
IŽ - Upravni odjel za gospodarstvo	550.000,00	550.000,00	100,00	4,14
UKUPNO - Proračun IŽ	7.982.898,00	8.256.079,47	103,42	62,10
Proračuni JLS	1.210.640,00	958.000,00	79,13	7,21
EU	3.719.813,00	4.081.462,74	109,72	30,70
UKUPNO - ostali izvori	4.930.453,00	5.039.462,74	102,21	37,90
UKUPNO (Proračun IŽ + ostali izvori):	12.913.351,00	13.295.542,21	102,96	

Izvješće o aktivnostima u općem dijelu Operativnog plan aktivnosti

S obzirom na temeljne vrijednosti koje Županijski tim zadužen za provedbu Plana za zdravlje i socijalno blagostanje trajno njeguje i podržava u svom djelovanju, a uvažavajući aktualne političke i gospodarske okolnosti, tijekom 2015. godine postavljeni su ciljevi ostvarivanja:

- bolje koordinacije i učinkovitijih oblika suradnje među provoditeljima projekata radi racionalnijeg korištenja resursa i snažnijeg usmjeravanja prema zadanim ciljevima
- kvalitetnijih mehanizama za praćenje realizacije aktivnosti i učinaka, sadržajnih i financijskih
- boljeg povezivanja sa strateškim planovima i programima na županijskoj, nacionalnoj i europskoj razini, a čija je izrada upravo u tijeku (Županijska razvojna strategija; nacionalni Operativni programi, Operativni programi EU, Europa 2020. i dr.).

S ciljem boljeg ostvarenja postavljenih ciljeva, planirane su konkretne aktivnosti, čije je ostvarenje prikazano u tablici.

PLANIRANE AKTIVNOSTI	IZVRŠENO
Održavati zajedničke sastanke provoditelja aktivnosti unutar prioritetnog područja, radi međusobnog upoznavanja, koordinacije aktivnosti i usmjeravanja prema zadanim ciljevima	Na proljeće 2015. su za sve provoditelje aktivnosti unutar prioritetnih područja organizirani zajednički sastanci, a u većini prioritetnih područja su uslijedili i daljnji koordinativni susreti (što je opisano unutar poglavlja pojedinih prioriteta)

<p>Organizirati ciljane edukacijske programe i podršku radi podizanja razine stručnih i organizacijskih kapaciteta provoditelja aktivnosti i projekata te poticati pisanje i objavljivanje stručnih radova iz područja pokrivenih Planom</p>	<p>U sklopu brojnih prioriteta održane su edukativni kongresi, radionice i seminari, što je i opisano dalje u ovom dokumentu (županijska konferencija „Živjeti zdravo“; prvi županijski simpozij o ranoj intervenciji u djetinjstvu; seminar zdravo urbano planiranje u Poreču u sklopu Motovunske ljetne škole unapređenja zdravlja; 3. susret promocije pravilne prehrane u osnovnim školama grada Pule, edukacija djelatnika predškolskih ustanova o prehrani kod celijakije na tradicionalnom susretu organiziranom od strane ZZJŽ, konferencija o nacionalnim preventivnim programima, Nutrition day u OB Pula, ...). Objavljeni su brojni stručni radovi iz područja pokrivenih Planom koji su opisani detaljnije unutar poglavlja prioriternih područja.</p>
<p>Pratiti realizaciju ugovorenih projekata koji se sufinanciraju iz Proračuna Istarske županije kroz pisana izvješća, svakih 6 mjeseci</p>	<p>Početak 2015. godine prikupljana su i od strane Tima za zdravlje pregledana izvješća nositelja projekata iz 2014. godine. Uredna izvješća sa namjenski utrošenim sredstvima bila su uvjet za potpisivanje ugovora za rad na projektima u 2015. godini. Polugodišnja izvješća su od strane nositelja projekata predana do kraja srpnja 2015. te su također pregledana od članova Tima za zdravlje. Uredna polugodišnja izvješća bila su preduvjet za isplatu zadnjih rata ugovorenih sredstava.</p>
<p>Evaluacija modela organizacije pružanja usluga palijativne skrbi i hitne medicine, prezentacija rezultata evaluacije, prijedlog korekcija u tim modelima organizacije u 2016. godini na osnovi odrađene evaluacije</p>	<p>Evaluacija oba modela provodi se u suradnji sa Medicinskim fakultetom Sveučilišta u Zagrebu, te smo radi prilagodbe mogućoj dinamici rada te ustanove, prolongirali rokove izrade koja je u tijeku, a okončanje očekujemo početkom 2016. godine. Evaluacija modela pružanja palijativne skrbi u IŽ biti će predstavljena na međunarodnoj Konferenciji palijativne skrbi koja je planirana za listopad 2016. (završetak rada na prioritetu).</p>
<p>Istražiti mogućnosti korištenja novih izvora financiranja usluga i aktivnosti u prioritetima (iz proračuna jedinica lokalne samouprave), te poticati suradnike iz ustanova na pisanje projekata za prijavu na EU fondove)</p>	<p>Djelatnica Upravnog odjela za zdravstvo i socijalnu skrb Maša Mihelić, kao kontakt osoba/koordinatorica za EU projekte u zdravstvenom i socijalnom sektoru obavještavala je korisnike s područja Istarske županije o EU programima. U suradnji sa Upravnim odjelom za međunarodnu suradnju i europske poslove Istarske županije, sudjelovala je u pripremi prijave na EU natječaje za slijedeće projekte: NINE - NETWORK INNOVATION EU IN HEALTH AND CARE – na Program INTERREG EUROPE (cilj: osnaživanje ljudskih resursa u DSN kroz transfer znanja i primjera dobre prakse u izvaninstitucionalnoj brizi starije i nemoćne); SMART@HOME - SOCIAL INNOVATION FOR INDEPENDENT LIVING - na Program INTERREG CENTRAL EUROPE (cilj: umrežavanje pružatelja usluga pomoći u kući na području IŽ) i s REVES mrežom pripremljen prijedlog: HIGH SOCIAL AND TECHNOLOGICAL INNOVATION AND WELFARE DELIVERY POLICIES</p>

Aktivno surađivati s Hrvatskom mrežom zdravih gradova tj. Suportivnim centrom pri Školi narodnog zdravlja Andrija Štampar Zagreb kao i sa županijama i gradovima članica	Istarska županija je aktivno surađivala s Hrvatskom mrežom zdravih gradova, članovi Tima za zdravlje su sudjelovali u radu Mreže. Koordinatorica radne grupe za rane intervencije sudjelovala je na sastanku Hrvatske mreže zdravih gradova na jesen u Opatiji te je održala prezentaciju županijskog prioriteta.
Ažurirati web-stranicu „zdrava Istra – Istria sana“ sukladno novim prioritetima, a zatim redovito je popunjavati aktualnostima iz Plana i priložima suradnika	Web stranica Zdrava Istra-Istria sana je ažurirana sukladno novim prioritetima i redovito održavana. Tijekom 2015. godine na web stranicu je postavljeno 34 novosti iz područja pokrivenih Planom za zdravlje i socijalno blagostanje.
Prigodno obilježavati datume značajne za rad na Planu i prioritetima	Tijekom godine su obilježeni brojni prigodni datumi vezani za pojedina prioritetna područja, što je i opisano unutar narednih poglavlja.
Redovito održavati sastanke Županijskog tima za zdravlje, s temama vezanim za praćenje i koordinaciju rada na Planu, kreiranje i razvoj novih inicijativa, te izradu dokumenata za potrebe savjeta za zdravlje i savjeta za socijalnu skrb, Župana i Županijske skupštine	Upravni odjel je koordinirao i pružao administrativnu podršku radu Tima za zdravlje Istarske županije (18 održana sastanka) te radnih grupa vezanih za prioritetna područja i to u smislu pripreme materijala za sastanke, pozivanja članova na sastanke, izrade zapisnika / izvješća kao i isplate naknade za prisustvovanje pojedinim sastancima. Održane su dvije sjednice Savjeta za zdravlje IŽ.

Ukupno planirana i utrošena financijska sredstva za Opći dio Plana:

Izvori financiranja	planirana financijska sredstva (kn)	utrošena financijska sredstva (kn)
Istarska županija – Upravni odjel za zdravstvo i socijalnu skrb	65.000,00	0,00

Planirana financijska sredstva iz Proračuna Istarske županije nisu utrošena prvenstveno zato što nisu održane edukacije koje su bile najavljene u Hrvatskoj mreži zdravih gradova, a prigodne materijale, koji su korišteni za obilježavanje značajnih datuma i drugih javnozdravstvenih akcija pripremili su i platili drugi partneri i suradnici (JLS, ZZJZ, IDZ). Ove izmjene provedene su i kao izmjene i dopune Proračuna Istarske županije.

Odgovorne osobe za Opći dio Plana: članovi Županijskog tima za zdravlje

IZVJEŠĆE PO ŽUPANIJSKIM PRIORITETIMA ZA PERIOD 2013. – 2016.

prioritetno područje: MENTALNO ZDRAVLJE DJECE I MLADIH

Na temelju uočenog PROBLEMA: „Nedovoljno razvijene socijalno-emocionalne kompetencije (znanja i vještine) kod djece i mladih, koje uzrokuju nekritične stavove i ponašanja u odnosu na rizike.“ U ovom prioritetnom području postavljen je OPĆI CILJ RADA: „Razvoj kapaciteta i partnerstava za podršku mentalnom zdravlju djece i mladih.“

OPERATIVNI CILJEVI za 2015. godinu :

1. Osigurati da usluge specifične zdravstvene zaštite za djecu i mlade s poremećajima mentalnog zdravlja budi dostupne vremenski i po načinu „ulaza u sustav“
2. Razvijati stručne i organizacije kapacitete lokalne zajednice za kreiranje preventivnih programa koji odgovaraju na stvarne potrebe djece i mladih
3. Osigurati provođenje učinkovitih preventivnih programa kojima se djeluje na rizične i zaštitne čimbenike za razvoj poremećaja mentalnog zdravlja
4. Jačanje kapaciteta savjetovaništva za djecu i mlade pod povećanim rizikom (I) od prekomjernog pijenja i (II) od zlostavljanja i zanemarivanja
5. jačanje kapaciteta odgojno obrazovnih institucija u promociji i zaštiti mentalnog zdravlja djece i mladih

Tijekom 2015. godine realizirane su obveze iz OPERATIVNOG PLANA AKTIVNOSTI – aktivnosti su prikazane po operativnim ciljevima, uz kratki opis i iznos odobrenih/isplaćenih financijskih sredstava iz Proračuna Istarske županije ili drugih izvora (ako su uplaćeni kroz Proračun Istarske županije).

OPERATIVNI CILJ 1: Osigurati da usluge specifične zdravstvene zaštite za djecu i mlade s poremećajima mentalnog zdravlja budi dostupne vremenski i po načinu „ulaza u sustav“

1.1. Zavod za javno zdravstvo Istarske županije - uslugama savjetovaništva za mentalno zdravlje Zavoda za javno zdravstvo koristilo se je 436 osoba te 267 roditelja i članova obitelji. U savjetovalištu su pomoć potražila djeca, adolescenti i mladi, te odrasle osobe koje imaju razne psihološke ili obiteljske probleme. Obradom podataka vidljivo je da oko 40% ukupnog broja korisnika savjetovaništva čine djeca i mladi. U odnosu na prošlu godinu, broj djece koja su potražila pomoć u savjetovalištu porastao je za 13,5 %. Stručni rad se odvijao putem individualnog, partnerskog, obiteljskog, grupnog savjetodavnog i psihoterapijskog tretmana, te grupne psihoterapije roditelja i članova obitelji naših korisnika.

Uspostavljena je dobra suradnja sa školama, liječnicima školske medicine, liječnicima obiteljske medicine, Centrom za socijalnu skrb, te domovima za odgoj i djecu bez odgovarajuće roditeljske skrbi, koji su upućivali korisnike u našu Službu zbog različitih poteškoća.

Rad s osobama koje imaju ovu vrstu poteškoća, osobito kada govorimo o djeci, adolescentima i mladima, odnosi se na indiciranu prevenciju, tj. na rad s rizičnom

populacijom, s ciljem prevencije razvoja težih psihičkih poremećaja ili razvoja problema raznih ovisnosti.

IZ PRORAČUNA ISTARSKJE ŽUPANIJE odobreno i isplaćeno: 160.000,00 kn

PROJEKTI ODABRANI TEMELJEM JAVNOG POZIVA	PROVODITELJ	Utrošena fin. sredstva iz Proračuna IŽ
<p>1.2. Vikend bolnica za adolescente - uključeno 36 direktnih korisnika sa područja Buzeta, Labina, Pazina, Poreča, Rovinja i Žminja . Rad Vikend bolnice sastojao se jednog mjesečnog susreta subotom u trajanju od 5 sati u prostorijama Odjela za psihijatriju Opće bolnice Pula. U radu s djecom primjenjivao se grupni rad psihodinamskog pristupa, dok se u radu s obitelji radilo po principima višeobiteljske grupne psihoterapije. U individualnom rad sa djecom i obiteljima koristilo se savjetovanje, podrška i psihoedukacija.</p>	Opća bolnica Pula	70.000,00 kn

OPERATIVNI CILJ 2: Razvijati stručne i organizacijske kapacitete lokalne zajednice za kreiranje preventivnih programa koji odgovaraju na stvarne potrebe djece i mladih

2.1. Zavod za javno zdravstvo Istarske županije – Razvoj i implementacija učinkovitih preventivnih programa u srednjim školama na području Istarske županije

Kako bi pratili implementaciju školskih preventivnih programa nastalih kroz projekt «Korištenje rezultata istraživanja rizičnih ponašanja učenika srednjih škola za učinkovitije planiranje i provedbu školskih preventivnih programa», tijekom 2015. godine organiziran je sastanak voditelja Školskih preventivnih programa. Na sastanku je na osnovu raspoloživih pokazatelja zaključeno da se u 22 srednje škole provode novonastali programi te se raspravljalo o poteškoćama u implementaciji i prijedlozima za njihovo otklanjanje.

Služba za prevenciju, izvanbolničko liječenje bolesti ovisnosti i zaštitu mentalnog zdravlja Zavoda za javno zdravstvo Istarske županije aktivno se uključivala u obilježavanje značajnih datuma. Obilježavajući Međunarodni dan mladih u organizaciji Grada Pule, u suradnji s udrugom Institut i MUP – om, organizirana je akcija na trgu Portarata u Puli, i održan je bezalkoholni koncert grupe Radioaktiv. Na promotivnom štandu Zavod za javno zdravstvo Istarske županije predstavio je aktivnosti koje provodi, a koje su usmjerene prema mladima. Povodom Dana mentalnog zdravlja organiziran okrugli stol na temu «Mentalno zdravlje i zajednica».

PROJEKTI ODABRANI TEMELJEM JAVNOG POZIVA	PROVODITELJ	Utrošena fin. sredstva iz Proračuna IŽ
<p>2.2. Lakše kroz školu - u okviru projekta 7 studenata Sveučilišta J. Dobrile u Puli educirano je za provođenje radioničkog načina rada s djecom i mladima i uključivano u rad s 111 učenika osnovno školske dobi, te na taj način jačalo njihove pedagoške kompetencije. Učenike se kroz pomoć u učenju poticalo na razvijanje strategija uspješnog učenja, te na suradničku komunikaciju. Suradnik u projektu je Sveučilište J. Dobrile.</p>	Udruga Suncokret - Pula	40.000,00 kn
<p>2.3. PATHS RASTEM – Promoting Alternative Thinking Strategies je sveobuhvatan program za promicanje emocionalne i socijalne kompetencije i smanjivanje agresije i nasilnih ponašanja u ranoj osnovnoškolskoj dobi. Tijekom 2015. godine nastavljena je provedba ovog projekta i to četvrtih razreda osnovne škole. I ove su godine sukladno sporazumu o provedbi projekta tijekom 4 školske godine financijsku podršku implementaciji projekta su osigurali gradovi, dok je podrška istraživačkom timu osigurana od strane Istarske županije. U Labinu je PATHSRASTEM program bio implementiran u 6 četvrtih razreda, (ukupno 107 učenika), te u Poreču u 7 četvrtih razreda (ukupno 136 učenika).</p>	Grad Poreč- Parenzo Grad Labin Istarska županija	

OPERATIVNI CILJ 3: Osigurati provođenje učinkovitih preventivnih programa kojima se djeluje na rizične i zaštitne čimbenike za razvoj poremećaja mentalnog zdravlja

PROJEKTI ODABRANI TEMELJEM JAVNOG POZIVA	PROVODITELJ	Utrošena fin. sredstva iz Proračuna IŽ
<p>3.1. Pepe i prijatelji - u projekt bilo uključeno 550 djece učenika 4. 5. i 6. razredima Osnovne škole Vladimira Nazora Pazin, Područnoj školi Trviž i Područnoj školi Kaščerga. Učenici su kroz preventivne radionice poučavani o zdravlju, unutarnoj, vanjskoj i socijalnoj ekologiji, senzibilizaciju na kritičnost u razmišljanju, različitost i toleranciju te kreativni pristup u rješavanju problema.</p>	Društvo Naša djeca Pazin	5.000,00 kn
<p>3.2. Osnaživanje djece kroz ples „Rasplesani razredi“ – jačanje zaštitnih faktora kroz razvoj socijalnih vještina potrebnih za razdoblje adolescencije, razvoj samopouzdanja , samodiscipline i suradljivosti. Ovim projektom obuhvaćeni su svi učenici razrednih odjela te njihovi razrednici, što je posebno važno za inkluziju socijalno povučenijih pojedinaca u razrednu dinamiku i jačanje razredne kohezije. U projekt je bilo direktno uključeno 425 učenika osnovnoškolskog i 72 učenika srednjoškolskog uzrasta sa područja Poreča i poreštine i sjeverozapadne Istre koji pohađaju porečke škole. Utvrđenim ishodima projekt je omogućio razvoj socijalnih vještina i/ili njihovo bolje</p>	Fond Zdravi grad Poreč	20.000,00 kn

kanaliziranje kod sve djece uključene u projekt.		
3.3. Vršnjak pomagač-mladi volonteri zdravoga grada - projekt osmišljen s ciljem djelovanja na osobni rast i razvoj, te osnaživanje mladih osoba u periodu adolescencije, njihovo jačanje za ulogu pomagača i nosioca socijalnih akcija u lokalnom okruženju. Realiziran je u Poreču za srednjoškolce Poreča i općina Poreštine koji pohađaju porečke škole (Višnjani, Kaštelir Labinci, Sv. Lovreč, Vižinada, Tar-Vabriga, Vrsar, Funtana) te za mlade sjeverozapadne Istre koji pohađaju porečke škole (Novigrad, Umag, Brtonigla, Buje...). Sociometrijskim ispitivanjem svih učenika unutar razrednih odjela volonteri su uvijek dobili statistički značajno veći stupanj povjerljivosti u odnosu na druge učenike. Mladi volonteri su u dugoročnom praćenju (3-5) godina nakon završetka programa u rezultatima ispitivanja pokazali da program dovodi do dugoročnih pozitivnih ishoda u ponašanju.	Fond Zdravi grad Poreč	25.500,00 kn
3.4. Rano pijenje i njegova prevencija – odgoditi početak konzumiranja alkohola, reducirati konzumiranje među onima koji su već počeli piti. Projekt realiziran s 111 učenika 7. razreda osnovne škole Pazin kroz 4 radionice po 2 školska sata i 17 roditelja koji su bili uključeni u 3 radionice po 2 sata.	Društvo Naša djeca Pazin	15.700,00 kn

OPERATIVNI CILJ 4: Jačanje kapacitete savjetovališta za djecu i mlade pod povećanim rizikom (I) od prekomjernog pijenja i (II) od zlostavljanja i zanemarivanja

4.1. Zavod za javno zdravstvo Istarske županije - Program rada Službe za prevenciju, izvanbolničko liječenje bolesti ovisnosti i zaštitu mentalnog zdravlja

Tijekom 2015. godine, u savjetovalištu za mentalno zdravlje, radilo se s 37 osoba koje su potražile pomoć zbog štetnih posljedica nekontrolirane konzumacije alkohola. Od navedenih 37 osoba, 2 osobe bile su mlađe od 30 godina, a 13 osoba bilo je mlađe od 40 godina starosti. Od navedenih 37 osoba, 14 osoba je uz problem alkoholizma imalo i problem konzumacije ili ovisnosti o drogama.

S ciljem provođenja univerzalne prevencije, u prvoj polovici 2015. godine obilježen Dan borbe protiv alkoholizma. Na promotivnom štandu građani Pule mogli su razgovarati sa stručnjacima i postavljati pitanja o štetnosti alkoholizma te dobiti informacije o tome kako se pristupa liječenju i gdje mogu potražiti pomoć ukoliko imaju takav problem, dijeljene su i edukativne brošure o štetnom utjecaju alkohola kod mladih. Akcija provedena je u suradnji s djelatnicima MUP – a i Crvenog križa.

PROJEKTI ODABRANI TEMELJEM JAVNOG POZIVA	PROVODITELJ	Utrošena fin. sredstva iz Proračuna IŽ
4.2. Savjetovalište za djecu i mladež (savjetovalište za pomoć zlostavljanoj i zanemarnoj djeci) - Savjetodavna i psihoterapeutska pomoć djeci i roditeljima; pomoć u učenju za zanemarnu djecu, socijalizacijske grupe i grupe za razvoj socijalnih vještina za zlostavljano djecu; te tečajevi razvoja roditeljskih kompeticija u obliku suportivnih grupa za roditelje zlostavljane djece. U projekt bilo uključeno 43 korisnika, od čega 25-ero djece i mladih, te 18 odraslih osoba, roditelja.	Društvo Naša djeca Pula	17.000,00 kn

OPERATIVNI CILJ 5: Jačanje kapaciteta odgojno obrazovnih institucija u promociji i zaštiti mentalnog zdravlja djece i mladih

5.1. Zavod za javno zdravstvo Istarske županije – Predavanja na temu „Depresivnost kod djece“ i trijažno psihologijsko testiranje učenika petih razreda

Tijekom 2015. godine provedena su predavanja na temu **«Depresivnost kod djece»** u 10 osnovnih škola Istre namijenjena djelatnicima i stručnim suradnicima, kako bi ih senzibilizirali i pomogli im u prepoznavanju i suočavanju s problemom depresivnosti kod djece te ih u konačnici informirali gdje se može potražiti pomoć, a sve s ciljem povećanja broja djece i mladih koji imaju ovaj problem u tretmanu. Predavanja su provedena u OŠ Kaštanjer, OŠ Centar, OŠ Veli Vrh, OŠ Mate Demarin u Medulinu, OŠ Ivan Goran Kovačić u Čepiću, OŠ Petra Studenca u Kanfanaru, OŠ Jože Šurana u Višnjanu, OŠ Jure Filipovića u Barbanu, OŠ Vitomir Širola – Pajo u Nedešćini i u Školi primijenjenih umjetnosti i dizajna u Puli. Prednost su imale škole koje nemaju zaposlenog psihologa. Na predavanjima je sveukupno sudjelovalo 322 djelatnika škola.

Također, u sklopu ovog programa, a s ciljem jačanja resursa škola, poboljšanja suradnje sa školama te prepoznavanja djece s poteškoćama i ranog uključivanja u tretman, kako bi spriječili nastanak težih poremećaja, provedeno je psihologijsko testiranje u tri škole u Istri koje nemaju psihologa i zbog toga nisu u mogućnosti provoditi trijažna psihologijska testiranja svojih učenika. Testiranje je provedeno u OŠ Mate Demarin u Medulinu, OŠ Kaštanjer i u OŠ Jože Šurana u Višnjanu, s područnim školama u Kašteliru i Vižinadi. Testiranje je provedeno na 112 učenika petog razreda osnovne škole psihologijskim testom "Beckov inventar za mlade" koji procjenjuje djetetovo samopoimanje, depresivnost, anksioznost, ometajuće ponašanje i ljutnju. Nakon obrade podataka, grupni rezultati prikazani su u sklopu predavanja na temu «Depresivnost kod djece», a individualni rezultati dati su na uvid stručnom suradniku u školi, koji će uputiti one roditelje i djecu čiji testovi ukazuju na neki problem, na savjetovanje u Službu. Testiranje je provedeno uz pismeni pristanak roditelja.

Tijekom 2015. godine proveo se niz predavanja, tribina i radionica:

Predavanje na temu **"Dijete s ADHD-om u školi"** kojem su prisustvovali stručni suradnici predškolskih i školskih ustanova, psiholozi, pedagozi, stručne službe Centra za socijalnu skrb, Doma za odgoj i obrazovanje, Doma za djecu, Službe za školsku medicinu, studenti smjera predškolskog odgoja Sveučilišta Juraj Dobrila u Puli i mnogi drugi koji se u svome radu susreću s ovom problematikom. Predavanje su vodile Vesna Hercigonja Novković, profesor defektolog, integrativni psihoterapeut, i prof. dr. sc. Dubravka Kocijan Hercigonja, neuropsihijatar i subspecijalista dječje i adolescentne psihijatrije i integrativni psihoterapeut. Na predavanju je sudjelovalo 113 sudionika.

Predavanje na temu **"Emocionalna pismenost – razvijanje socio–emocionalnih vještina u školama i vrtićima"**. Ovo predavanje bilo je fokusirano na edukaciju stručnjaka, čije područje rada obuhvaća mentalno zdravlje ljudi, na važnosti razvijanja emocionalne pismenosti kod djece, te na načine na koje se emocionalna inteligencija kod djece razvija i uči. Cilj predavanja bio je prikazati metode i tehnike rada za razvijanje emocionalne pismenosti kod nastavnika, odgajatelja, članova multidisciplinarnog tima s ciljem njihovog većeg zadovoljstva samim sobom, svojim poslom, smanjenog stresa povezanog s poslom ili osobnim životom, pozitivnije radne klime. Predavanje je održala Prof. Vesna Hercigonja Novković, autorica projekta:

„Emocionalna pismenost – Razvijanje socio-emocionalnih vještina u školama i vrtićima“. Nakon predavanja održane su dvije radionice: „Svijest o sebi“ ili „Uхватite se u emociji“ i „Ja u tuđim cipelama – kreativno interaktivna radionica“. Na predavanju i radionicama sudjelovale su 104 osobe.

Tribina i predavanje na temu "**Alkohol i kockanje kod mladih**", a predavač je bio prof. dr. sc. Zoran Zoričić, specijalist psihijatrije, subspecijalist alkoholizma i drugih ovisnosti. Na tribini je bilo riječi o rizicima koje za mlade ljude predstavlja prekomjerna konzumacija alkohola, o kockanju i klađenju kao potencijalnim rizicima za razvoj patološkog kockanja. Tribini je prisustvovalo 64 učenika prvih razreda srednje škole. Nakon tribine za učenike, prof. Zoričić održao je predavanje za stručne suradnike osnovnih i srednjih škola, stručne suradnike Centara za socijalnu skrb, specijaliste Opće bolnice Pula, predstavnike MUP-a, stručne suradnike Doma za odgoj djece i mladeži Pula i Dječjeg doma Pula na temu "**Alkohol i kockanje kod mladih**". Na predavanju su sudjelovala 62 stručnjaka.

Ukupno planirana i utrošena financijska sredstva za ovo prioritetno područje:

Izvori financiranja	Planirana financijska sredstva (kn)	Utrošena fin. sredstva iz Proračuna IŽ (kn) IŽ
IŽ – Upravni odjel za zdravstvo i socijalnu skrb	403.200,00	353.200,00

Ukupno utrošena sredstva manja su za 50.000,00 kn u odnosu na plan, od čega je 40.000,00 smanjeno izmjenama i dopuna Proračuna IŽ, a 10.000,00 kn ostalo je neutrošeno. Manje utrošena sredstva odnose se na aktivnosti razvoja i implementacije preventivnih programa u srednjim školama i obilježavanja Dana mentalnog zdravlja.

Odgovorne osobe za prioritetno područje: *Tihana Mikulčić i Helena Mitrović*

prioritetno područje: **PODRŠKA OBITELJI**

Prema definiciji problema u prioritetu Podrška obitelji koji glasi:

„U Istarskoj županiji je u porastu broj obitelji u teškoćama – onih koje se nisu u stanju prilagoditi novonastalim uvjetima života i koje se ne mogu suočiti sa stresom bez pomoći / podrške zajednice, te naročito imaju teškoća u ispunjavanju svoje odgojne funkcije.“,

utvrđen je strateški cilj:

„U prioritetu "Podrška obitelji" potrebno se usmjeriti na uspostavljanje organiziranog i umreženog sustava podrške koji će aktualno odgovarati potrebama suvremenih obitelji, posebno na planu odgojne funkcije i roditeljstva, te podizanja razine kvalitete partnerskih i obiteljskih odnosa.“

Operativni ciljevi usmjereni su u pravcu:

- Razvoja i provedbe programa podrške roditeljstvu
- Održivosti i razvoja obiteljskih savjetovališta u lokalnim zajednicama i podrška stručnjacima

U nastavku slijedi prikaz aktivnosti provedenih tijekom 2015. godine, koje su bile planirane u OPERATIVNOM PLANU AKTIVNOSTI za navedenu godinu. Aktivnosti u tablici prikazane su uz kratki opis i iznos odobrenih/isplaćenih financijskih sredstava iz Proračuna Istarske županije.

1. Promocija, razvoj i provedba programa podrške roditeljstvu

1.1. Obilježavanje Međunarodnog dana obitelji i drugih značajnih datuma

U povodu Međunarodnog dana obitelji koji se i 2015. godine obilježio 15. svibnja, provodile su se različite jednokratne aktivnosti za roditelje i djecu u više gradova, u sklopu predškolskih ustanova i škola, te udruga i jedinica lokalne samouprave.

U 2015. godini, na **6. Obiteljskoj olimpijadi** koja se već tradicionalno održava u Gradu Buzetu, sudjelovalo je rekordnih 38 obitelji sa oko 150 sudionika i brojnim volonterima. Manifestacija uključuje brojne pripremne aktivnosti i suradnju brojnih partnera i subjekata u zajednici koji u fokusu pažnje imaju brigu o djeci i obitelji, od škole i vrtića, sportskih udruga, Društva Naša djeca, gradskog Povjerenstva za ravnopravnost spolova i dr.

Obiteljski centar je obilježio Međunarodni dan obitelji u suradnji s Gradom Pula, sudjelujući u organizaciji **Okruglog stola na temu „Odgovorna zajednica-odgovorno roditeljstvo“**. Cilj ove aktivnosti bio je usmjeren na poticanje rasprave o odgovornom roditeljstvu i o mogućnostima zajednice za podršku djeci i roditeljima. Obilježavali su se u Istarskoj županiji i drugi datumi vezani uz prevenciju nasilja u obitelji i prava djece.

1.2. Programi za roditelje s ciljem osnaživanja odgojnih kompetencija

U kontinuitetu se, u skladu s Preporukama Vijeća EU vezane uz podršku pozitivnom roditeljstvu, uz uvažavanje prava djece, već više godina aktivno podržava provedba različitih programa s ciljem osnaživanja roditelja i jačanja roditeljskih kompetencija. Programe s roditeljima provodila je Podružnica Obiteljski centar koja djeluje u sklopu Centra za socijalnu skrb Pazin. Osim toga, u 2015. godini, uz financijsku podršku Istarske županije i/ili pojedinih gradova, programe za roditelje provodili su: Zdravi grad Poreč, gradska savjetovališta u Pazinu i Labinu, Grad Buzet, Društvo Naša djeca Pula, Udruga Odiseja Pula, Udruga Art studio Pula. Nadalje, programi s roditeljima provode

se i u sklopu više predškolskih ustanova u Puli, Pazinu, Rovinju, Umagu, Novigradu (**UNICEF-ovi programi Rastimo zajedno i Rastimo zajedno plus**).

Uvidom u izvješća provoditelja programa za roditelje, usmjerenih jačanju odgojnih kompetencija, a koji su sufinancirani iz proračuna IŽ, proizlazi da je u opisane programe u 2015. bilo **uključeno 255 roditelja**, kao direktnih korisnika.

2. Razvoj obiteljskih savjetovališta i podrška stručnjacima

2.1. Savjetovališta koja djeluju u IŽ

Savjetovališta u Istarskoj županiji djeluju kroz različite organizacijske oblike, u sklopu ustanova, Zdravog grada, raznih udruga, Porečko pulske biskupije. Njihov rad usmjeren je različitim korisnicima, a neka od njih sufinancirana su sredstvima Proračuna Istarske županije i pojedinih gradova.

Potreba za ulaganjem napora u pravcu bolje razmjene iskustava, boljeg povezivanja i umrežavanja prisutna je i dalje, a zajednički sastanak s provoditeljima programa održan je prilikom potpisivanja ugovora s IŽ.

Analizom podataka iz dostavljenih izvješća od strane provoditelja programa iz područja Podrška obitelji, proizlazi da je IŽ financijski podržala savjetovališta i programe u kojima je uslugama savjetovanja bilo obuhvaćeno ukupno **831 evidentiranih direktnih korisnika**.

2.2. Obiteljsko savjetovalište Obiteljskog centra

Tijekom 2015. godine, Obiteljsko savjetovalište je i nadalje jedna od glavnih programskih aktivnosti Podružnice Obiteljski centar koja od 1. travnja 2015. djeluje u sastavu Centra za socijalnu skrb Pazin. Zahvaljujući Gradu Puli koji je ustupio prostor na korištenje, Obiteljski centar djeluje na adresi u Puli, Sergijevaca 2/3. Usluge savjetovanja su besplatne i dostupne svakodnevno svim građanima Istarske županije, a ostvaruju se uz prethodnu najavu, na temelju samoinicijativnog obraćanja, te prema uputi ili preporuci različitih ustanova i udruga.

Iz evidencije proizlazi da je u Obiteljskom centru tijekom 2015. godine **za ukupno 582 korisnika pruženo ukupno 890 usluga savjetovanja**. Najveći broj korisnika uključen je u individualno savjetovanje, a od ukupnog broja korisnika, njih 197 su muški i 385 žene. Pretežno se radi o osobama iz dobne skupine od 31-44 godine (njih 263), koje su pretežno u braku (273), najvećim dijelom zaposleni (318) i imaju srednju stručnu spremu (239).

Slijedi prikaz usluga savjetovanja prema vrstama:

Ukupno:	890
-individualno savjetovanje	610
-savjetovanje za roditelje	45
-savjetovanje roditelj-dijete	40
-partnersko savjetovanje	62
-obiteljsko savjetovanje	8
-grupno savjetovanje	5
-pravno savjetovanje	120

Temeljem sadržaja koje korisnici iznose prilikom uključivanja u savjetovanje, proizlazi da traže stručnu podršku iz slijedećih **razloga**:

-osobna pitanja (osobni rast i razvoj)	346
-narušeni bračni i/ili partnerski odnosi	166
-narušena komunikacija u obitelji	240
-različita pravna pitanja	120
-ostalo	<u>18</u>
Ukupno:	890

U odnosu na prethodnu 2014. godinu, broj korisnika usluga savjetovanja zadržan je na približno istoj razini, što je u skladu s kapacitetima i ostalim poslovima stručnog tima. Kroz različite cikluse radionica u preventivnim programima, bilo je uključeno ukupno **191 korisnika**. Od navedenog broja, konkretno u programima za roditelje (ciklusi radionica) sudjelovalo je **65 roditelja**. U programima koji su uključivali djecu, sudjelovalo je na različitim ciklusima radionica ukupno **118 djece**. U programu edukacije potencijalnih posvojitelja sudjelovalo je **8 korisnika**.

U programu **edukacijske podrške stručnjacima** koji se bave savjetovališnim radom (stručni radnici Doma za djecu Pula) sudjelovalo je **6 osoba**, kroz ukupno 10 modula (6 edukacijskih, 4 supervizijska podrška). U sklopu Projekta Udruge Portić iz Rijeke (naziv: Projekt SUPPORT- sustavna podrška za podršku roditeljstvu) i na području Istarske županije pokrenuta je **supervizija** za voditeljice radionica s roditeljima Rastimo zajedno i Rastimo zajedno plus. Uključeno je **ukupno 8** odgajateljica i stručnih suradnica iz predškolskih ustanova iz Rovinja, Umaga, Pule, Medulina i Pazina. Aktivnost se nastavlja i u 2016. godini.

Opisane aktivnosti Stručni tim Obiteljskog centra (psiholog, pravnik, socijalni radnik, socijalni pedagog) proveo je u sklopu svoje redovne djelatnosti, a sredstva za zaposlene osigurana su iz državnog proračuna. Za pojedine programe osigurana je financijska podrška Grada Pule i Istarske županije, što je omogućilo uključivanje vanjskih suradnika u njihovu provedbu i osiguralo kontinuitet. Grad Pula je podržao program Kwartovski đir (kreativne radionice za djecu u vrijeme ljetnih školskih praznika), a sredstvima IŽ podržana je provedba UNICEFF-ovog **programa Baby Fitness** (radionice s bebama i roditeljima s ciljem jačanja rane privrženosti i psihofizičkog razvoja djece) u **Puli i Pazinu**.

3. Projekti odabrani temeljem javnog poziva

Tablica: **PROJEKTI/PROGRAMI ODABRANI TEMELJEM JAVNOG POZIVA**

PODRŠKA OBITELJI			
	NOSITELJ	NAZIV projekta/programa (kratki opis provedenih aktivnosti)	Utrošena fin. sredstva iz Proračuna IŽ
jačanje roditeljskih kompetencija			
1	DRUŠTVO NAŠA DJECA PULA	TEČAJ KVALITETNOG RODITELJSTVA (program se provodi duže vrijeme, prepoznat je od strane korisnika, vrlo pozitivno ocijenjen i evaluiran kroz Projekt PREFFI; usmjeren korisnicima s područja Pule i šire okolice, kao i Raše) Održana su tri ciklusa radionica, za dvije nove	22.000,00

		grupe roditelja s područja Pule i okolnih općina, te jednu grupu roditelja iz Raše, sve prema planu. Ukupan broj korisnika je 49 direktnih i 109 indirektnih. Prema potrebi, roditelji su koristili je mogućnost individualnog psihološkog savjetodavnog rada (ukupno 16 savjetovanja). Pružena je stručna podrška udruzi Merlin, te osnovnim školama u Raši i Nedešćini.	
2	Grad Buzet	SRETAN RODITELJ-SRETNO DIJETE (Program se provodi duže vrijeme i prepoznat je u zajednici; provedbu podržava i Grad Buzet na čijem se širem području isti provodi; uključuje suradnju s odgojnim i obrazovnim ustanovama i usmjeren je jačanju roditeljskih kompetencija); provedena su prema planu dva tečaja za roditelje, za ukupno 20 direktnih, te 60 indirektnih korisnika, iz grada Buzeta, te općina Lanišće, Cerovlje i Oprtalj.	9.600,00
3	GRAD PAZIN	TEČAJ KVALITETNOG RODITELJSTVA (Program je usmjeren roditeljima sa svrhom osnaživanja i jačanja njihovih odgojnih kompetencija; prepoznat je u zajednici i provodi se već duže vrijeme); proveden je u skladu s planom 1 ciklus radionica za ukupno 17 prijavljenih roditelja (završilo 14 korisnika). Broj direktnih korisnika: 60 Ispunjeni su postavljeni ciljevi i predviđa se daljnja održivost programa za roditelje s područja Grada Pazina i okolice.	5.000,00
4	Društvo Naša djeca Pazin	OD TRBUŠČIĆA DO RODITELJA (Program je univerzalno usmjeren najmlađim roditeljima i onima koji to trebaju postati; obuhvaća stručnu potporu u prvim danima roditeljstva). Nizom pretežno jednokratnih aktivnosti obuhvaćen je značajan broj korisnika, ukupno 310 direktnih (većinom majke i bebe) i čak 700 indirektnih. Održane 4 radionice Male škole dojenja, poboljšano informiranje mladih roditelja o sustavima podrške u zajednici.	5.000,00
5	Udruga za promicanje stvaralaštva Art studio	JUNIOR PLUS (Program se provodi redovito 5 godina i osmišljen je od strane nositelja i Obiteljskog centra kao partnera; promiče snažnu ideju zajedništva roditelja i djece kroz kvalitetno slobodno vrijeme u različitim kreativnim aktivnostima); po prvi put omogućen rad u dvije grupe, za napredne korisnike i one koji se prvi puta uključuju u radionice. Obuhvaćeno u dvije grupe ukupno 60 korisnika (od toga 21 roditelj i 39 djece). Obilježen je u listopadu Tjedan djeteta, izložbom u Gradskoj knjižnici u Puli.	12.000,00
6	Udruga za osobni rast i razvoj "Odiseja"	USPJESNO RODITELJSTVO (Program je pozitivno ocijenjen i evaluiran u sklopu Projekta PREFFI; uključuje značajan broj educiranih stručnih provoditelja, suradnju s većim brojem škola i roditelja kao korisnika); proveden je na širem području Pule i okolice u ukupno 9 osnovnih i 3 srednje škole; Ciklusima radionica obuhvaćeno ukupno 99 roditelja, u prostorima škola koje sudjeluju kao partneri. Aktivnosti su jako dobro prihvaćene od strane roditelja.	22.000,00
7	Udruga Suncokret - Pula	MEDIJSKI KOMPETENTNA OBITELJ (program odgovara na potrebe zajednice za bolje informiranje roditelja po pitanju utjecaja medija na odrastanje djece; aktivnosti uključuju suradnju s predškolskim ustanovama i kraće cikluse radionica za roditelje mlađe djece); održano je ukupno 5	utrošeno: 16.970,00 <i>planirano:</i>

		ciklusa po 2 radionice s roditeljima, kojih je ukupno bilo uključeno 75. Uspostavljena suradnja s vrtićima na području Pule i Medulina (ukupno 4). Ostvareni planirani ciljevi. Izvršen povrat u proračun manje utrošenih sredstava.	17.000,00
podrška obiteljima u teškoćama			
1	Klub liječenih alkoholičara Pula	LIJEČENJE, REHABILITACIJA I RESOCIJALIZACIJA LIJEČENIH ALKOHOLIČARA I NJIHOVIH OBITELJI (Udruga već godinama pruža podršku obiteljima u kojima je prisutan problem prekomjernog konzumiranja alkohola); stručna podrška se pruža kroz tjedne susrete članova, uz stručne provoditelje, što se kontinuirano odvijalo i tijekom 2015. za ukupno 25 direktnih korisnika, kao i za članove njihovih obitelji.	5.000,00
2	Humanitarna udruga Oaza	PODRŠKA UDOMITELJSKIM OBITELJIMA U ISTRI (za razvoj udomiteljstva kroz projekt se i nadalje provode aktivnosti u smislu senzibilizacije i promocije, kao i jačanja međusektorske suradnje); udruga kroz svoje aktivnosti pruža konkretnu podršku udomiteljima i udomljenoj djeci obzirom na nedostatnu sustavnu podršku, a tijekom 2015. Podrška je pružena za ukupno 39 direktnih korisnika (djeca i mladi koji žive u udomiteljskim obiteljima, udomitelji)	12.750,00
3	Fond Zdravi grad Poreč	SUZBIJANJE ALKOHOLIZMA U LOKALNOJ ZAJEDNICI-IZVANBOLNIČKO LIJEČENJE (Projekt se provodi dugi niz godina i predstavlja pozitivan model rada s obiteljima s alkoholizmom; uključuje korisnike s područja Poreštine i šire - Poreč, Novigrad, Umag, Rovinj, Žminj...); tijekom 2015. uspješno se kroz navedeni projekt liječilo 195 korisnika, kroz terapijsku zajednicu i druge aktivnosti, bilo da se radi o novim ovisnicima i višegodišnjim apstinentima, o djeci ovisnika koja su uključena u tretman, te o ostalim članovima obitelji.	10.000,00
4	Udruga Institut Pula	POTPUNO NOVI SVIJET (Udruga je na lokalnoj i široj razini prepoznata kao resurs vezano za problematiku ovisnosti; osim liječenim ovisnicima, programom se pruža podrška i njihovim obiteljima; Udruga surađuje s centrima za socijalnu skrb i nadležnom službom U ZZJZ IŽ); obuhvaćeno različitim aktivnostima ukupno 269 direktnih korisnika, dijelom na području IŽ, dijelom i šire u zatvorskim ustanovama u RH.	17.000,00
5	Udruga Lux Vitae	PTSN- PSIHOSOCIJALNI TRETAN POČINITELJA NASILJA U OBITELJI (radi se o grupnom strukturiranom četveromjesečnom tretmanu u kojeg se uključuju počinitelji nasilja u obitelji, temeljem zaštitne mjere koju izriču prekršajni sudovi, a provode ga posebno educirani stručnjaci kojih u IŽ ima 6). Potrebe za ovom stručnom intervencijom značajno su veće od aktualnih organizacijskih mogućnosti, obzirom da trenutno u IŽ ima oko 200 osoba kojima su prekršajni sudovi izrekli mjeru PSTN. Tijekom 2015. ukupno je 37 počinitelja obiteljskog nasilja bilo uključeno u psihosocijalni tretman. Ukupno se tretman provodio u 4 grupe uz potporu IŽ i gradova (Poreč, Pula-2 grupe, Rovinj).	20.000,00
usluge savjetovanja za obitelj			

1.	Centar za socijalnu skrb Pazin, Podružnica Obiteljski centar	Temeljem Ugovora sklopljenog između Istarske županije i Centra za socijalnu skrb Pazin-Podružnica Obiteljski centar, za koordinaciju aktivnosti koje proizlaze iz županijskog javnozdravstvenog prioriteta Podrška obitelj omogućena je provedba programa za roditelje, priprema za održavanje konferencije na temu: Ciljana podrška roditeljstvu, te poboljšanje dostupnosti i boljeg informiranja korisnika o programima podrške obiteljima (promotivni letci, web stranica) te stručno usavršavanje stručnjaka za savjetovanje i provedbu programa podrške roditeljstvu. Obzirom da je Konferencija održana početkom 2016. godine utrošena su manja sredstva te je CZSS izvršio povrat sredstava.	utrošeno: 15.000,33 planirano: 20.000,00
2	GRAD PAZIN	SAVJETOVALIŠTE ZA BRAK I OBITELJ PAZIN (Radi se o programu Grada Pazina za korisnike Pazinštine; usluge individualnog, partnerskog i obiteljskog savjetovanja pružaju stručne osobe s dodatnom edukacijom); program se provodi niz godina, uključuje suradnju s obrazovnim, zdravstvenim i socijalnim ustanovama, a tijekom 2015. ukupno je obuhvaćeno 97 direktnih korisnika.	8.500,00
3	Fond Zdravi grad Poreč	SAVJETOVALIŠTE ZA DJECU, MLADE, BRAK I OBITELJ ZDRAVOG GRADA POREČ (programi Zdravog grada Poreč prepoznati su u lokalnoj, županijskoj i nacionalnoj razini. Kao takvi, većinom predstavljaju primjere-modele dobre prakse. Osmišljavanje programa i izvedbu provodi ekspertni tim Zdravog grada, a usluge savjetovanja za članove obitelji dostupne su građanima Poreča i sjeverozapadne Istre); tijekom 2015. je uslugama savjetovanja bilo obuhvaćeno 440 direktnih korisnika, dok je broj osoba koje su indirektno bile uključene značajno veći(1097); ostvareni su postavljeni ciljevi, a prema povratnim informacijama korisnika, proizlazi da im je savjetovanje pomoglo u prevladavanju teškoća i povećanju životne i profesionalne funkcionalnosti	8.500,00
UKUPNO			189.320,33

Ukupno planirana i utrošena financijska sredstva za prioritetno područje Podrška obitelji:

Izvori financiranja	planirana financijska sredstva (kn)	utrošena financijska sredstva (kn)
IŽ – Upravni odjel za zdravstvo i socijalnu skrb	224.350,00	189.320,33

Izmjenama i dopunama Proračuna Istarske županije smanjena su sredstva za 30.000,00 kn, a iznos od 5.029,67 vraćen je u Proračun IŽ (CZSS Pazin i Udruga Suncokret).

Odgovorne osobe za prioritetno područje: *Ines Puhar i Vesna Kordić*

prioritetno područje: **UNAPRJEĐENJE KVALITETE USLUGA RANE INTERVENCIJE KOD DJECE S NEURORIZICIMA I RAZVOJNIM TEŠKOĆAMA**

Sukladno uočenom PROBLEMU:

„Prepoznata djeca s neurorizicima i razvojnim teškoćama ne dobivaju dostatne rane intervencije što za posljedicu ima neostvaren optimalan razvoj djeteta i porast financijskih troškova zbog kasnih intervencija.“

U ovom prioritetnom području postavljen je STRATEŠKI CILJ:

„Do kraja 2016. godine prepoznata djeca s neurorizicima i razvojnim teškoćama će biti u većem opsegu obuhvaćena dostatnim uslugama rane intervencije što će rezultirati boljim uvjetima za razvoj djeteta i smanjenjem financijskih troškova zbog kasnijih intervencija.“

Osnovne SMJERNICE DJELOVANJA:

1. Povećanje stručnih kompetencija te funkcionalno povezivanje pružatelja usluga rane intervencije na razini županije
2. Povećanje dostatnosti (pravovremenost, dostupnost, učestalost) usluga rane intervencije
3. Kvalitetnije vođenje i uključivanje djetetove obitelji kroz cjelokupan proces

OPERATIVNI CILJEVI za 2015. godinu:

OC 1.1. Osnajivanje i povezivanje stručnog kadra (zdravstvo, socijalna skrb, odgoj i obrazovanje) za pružanje usluga rane intervencije

OC 2.1. Održati postojeće usluge rane intervencije u Istarskoj županiji te poboljšanje uvjeta za pružanje tih usluga

OC 3.1. Podržati projekte civilnog društva kroz koje se provodi direktan rad s djecom i njihovim obiteljima

Tijekom 2015. godine realizirane su obveze iz OPERATIVNOG PLANA AKTIVNOSTI – realizacija aktivnosti prikazana je po ciljevima, uz kratki opis i iznos odobrenih/isplaćenih financijskih sredstava iz Proračuna Istarske županije ili drugih izvora (ako su uplaćeni kroz Proračun Istarske županije).

OC 1.1. Osnajivanje i povezivanje stručnog kadra (zdravstvo, socijalna skrb, odgoj i obrazovanje) za pružanje usluga rane intervencije

1.1.1. Održavanje sastanaka radne grupe (povezivanje i koordinacija dionika)

Radna grupa zadužena za rad na ovom prioritetu sastoji se od stručnjaka iz različitih sektora uključenih u ranu intervenciju: (1) Mirjana Jelača, umirovljena socijalna radnica iz Centra za socijalnu skrb Pula-Pola; (2) Loretta Morosin, ravnateljica Dnevnog centra za rehabilitaciju Veruda-Pula; (3) Evgenija Tranfić, predsjednica Udruge za autizam Istra; (4) Višnja Pilepić, logopedica u Općoj bolnici Pula (zamjena je Kristina Tomić, logopedica); (5) Jadranka Tomičić, medicinska sestra u predškolskoj ustanovi Dječji vrtići Pula; (6) Ivanka Ružić - Marinić, patronažna sestra u Istarskim domovima zdravlja; (7) Ivona Močenić, neuropedijatrica u Općoj bolnici Pula; (8) Mirjana Radetić-Paić, dekanice Fakulteta za odgojne i obrazovne znanosti Sveučilišta Jurja Dobrile u

Puli; (9) Irena Krajcar Kokalj, psihologinja u Obiteljskom centru u Puli (podružnica Centra za socijalnu skrb Pazin); (10) Dolores Jelenaca, odgajateljica u Dječjem vrtiću Fažana; (11) Tatjana Ravnić-Bunčić, pedijatrica (privatna pedijatrijska ordinacija); (12) Sanja Subotić, psihologinja u Dječjim vrtićima Pula.

Članice radne grupe tijekom godine su se kontinuirano sastajale te razmatrale pitanja ključna za realizaciju aktivnosti Plana u ovom prioritetnom području.

Održano je i više pojedinačnih sastanaka/konzultacija s raznim suradnicima u cilju provedbe aktivnosti iz ovog plana.

1.1.2. Edukacija i stručno usavršavanje stručnjaka

Već u samom početku rada na ovom prioritetu, kontinuirana edukacija i usavršavanje stručnjaka za pružanje usluga rane intervencije je istaknuto kao veoma bitno te je u isto potrebno ulagati kako bi usluge koje se pružaju korisnicima bile kvalitetnije i kako bi one išle u korak sa suvremenim znanstvenim spoznajama u ovom području.

Istarska županija svake godine nastoji financijski podržati educiranje stručnjaka u skladu s predviđenim proračunskim sredstvima.

Jedna od najznačajnijih aktivnosti u 2015. godini vezano za ovaj cilj je održavanje 1. županijskog stručnog simpozija o ranoj intervenciji u Poreču (detaljnije pod točkom 1.1.3.).

Osim navedenog simpozija, provedene su sljedeće aktivnosti u ovom području:

(1) izrađena je poster prezentacija županijskog prioriteta Rane intervencije u cilju educiranja stručne i opće javnosti (Prilog 1).

(2) djelatnice Dnevnog centra za rehabilitaciju Veruda-Pula (u daljnjem tekstu: Dnevni centar) sudjelovale su na simpoziju Hrvatske udruge za ranu intervenciju pod nazivom „Rana intervencija u djetinjstvu: sveobuhvatnost, pravednost i kvaliteta sustava podrške“ održanog u Čakovcu te prezentirale rad ustanove u području rane intervencije kao i rad u županijskom prioritetu kroz poster prezentaciju. Na simpoziju je Istarska županija istaknuta kao model dobre prakse u načinu na koji se potiče razvoj usluga rane intervencije kroz zajednički rad na županijskom prioritetu Plana za zdravlje i socijalno blagostanje;

(3) koordinatorica radne grupe sudjelovala je na sastanku Hrvatske mreže zdravih gradova u Opatiji te održala prezentaciju županijskog prioriteta

(4) županijski prioritet predstavljen je u radijskoj emisiji Treći školski sat (Radio Pula)

(5) stručnjakinje (2 defektologinje) iz Udruge Škrinjica, u sklopu projekta koji provode u partnerstvu sa 3 dječja vrtića s područja Pule, su kontinuirano educirale odgajateljice za rad s djecom s teškoćama u razvoju uključene u predškolski sustav

(6) stručna suradnica Udruge Pružam ti ruku (psihologinja) sudjelovala na edukaciji „Razvojna procjena djece u dobi od 0 do 6 godina“ u organizaciji Centra za cjeloživotno obrazovanje Edukacijsko – rehabilitacijskog fakulteta Zagreb

(7) organiziran je okrugli stol „Djeca s teškoćama u razvoju – stvaranje mreže podrške u zajednici“ u Umagu (u organizaciji Udruge Pružam ti ruku i Grada Umaga) na kojem je sudjelovalo 25 osoba (stručnjaci i korisnici)

1.1.3. Edukacija asistenata (pomagača) za djecu s teškoćama u razvoju u predškolskom sustavu

U 2015. godini bilo je planirano provesti edukaciju pomagača za djecu s teškoćama u razvoju u predškolskim ustanovama, ali zbog velikog angažmana Dnevnog centra u mnogim drugim aktivnostima (nositelj organizacije 1. županijskog simpozija o ranoj intervenciji) to nije bilo moguće odraditi.

Organiziranje edukacija (2) i radionica (3) za pomagače i postojeće odgajatelje koji rade u predškolskim ustanovama u koje su uključena djeca s teškoćama u razvoju planira se u proljeće 2016. godine u organizaciji Dnevnog centra.

1.1.4. Suradnja s Hrvatskim zavodom za zapošljavanje u cilju kvalitetnije selekcije asistenata (prethodno educiranih) za rad s djecom s teškoćama u predškolskim ustanovama

U 2015. godini održan je sastanak s Hrvatskim zavodom za zapošljavanje, Dječjim vrtićima Pula i Dnevnim centrom na temu selekcije pomagača za djecu s teškoćama u razvoju u predškolskom sustavu (koja je prethodno istaknuta kao nedovoljno kvalitetna u odnosu na specifične potrebe korisnika kojima se pružaju usluge), a kako bi se dobio uvid u trenutno stanje i dogovorile ključne aktivnosti za naredno razdoblje.

Na sastanku je utvrđeno sljedeće:

- Trenutno je u **predškolski odgoj na području grada Pule (u ustanovu Dječji vrtići Pula) uključeno 3 djece s Down sindromom i 8 djece s autizmom**

- Pomagači za djecu s teškoćama su Zakonom o predškolskom odgoju i obrazovanju **predviđeni samo u školskom, a ne i predškolskom sustavu**

- u **Pravilniku o unutarnjem ustrojstvu Dječjih vrtića Pula nije sistematizirano radno mjesto „pomagača“ već „njegovatelja“** što nije prilagođeno sadašnjem sustavu i propisima

- Trenutno se **zapošljavanje pomagača za djecu s teškoćama u predškolskom sustavu vrši preko javnih radova** (mjera Hrvatskog zavoda za zapošljavanje), ali to nije adekvatno niti dugoročno rješenje za ovu problematiku s obzirom na to da je ta mjera primarno usmjerena prema dugotrajno nezaposlenoj populaciji (kratko traje, uvjet je srednja stručna sprema, slaba selekcija kandidata) te se zapošljavanje pomagača ne može rješavati kroz navedenu mjeru („krpanje rupa“)

- na sastanku je predloženo da se dugoročno razmisli o stalnom zapošljavanju odgajatelja u vrtiću koji će (između ostalog) primarno raditi s djecom teškoćama u razvoju (tzv. „**special teacher**“)

- Dječji vrtići Pula imaju gotov **projekt koji predviđa edukaciju za rad u predškolskom sustavu i čekaju natječaje za financiranje**

- Ukoliko program edukacije za pomagače bude oformljen i verificiran u sklopu Pučkog otvorenog učilišta Pula, HZZ pristaje provoditi **selekciju pomagača uz pomoć svojeg psihologa** (moguća selekcija za obrazovanje i za zapošljavanje) te u svom godišnjem planu predvidjeti i **osigurati financijska sredstva za osposobljavanje „xy“ osoba za rad s djecom s teškoćama u razvoju u predškolskom sustavu**

- Dugoročno je **potrebno osigurati financijska sredstva za stalno zapošljavanje pomagača za djecu s teškoćama u predškolskom sustavu kako bi se osigurao kontinuitet a time i kvaliteta usluge**

Dogovoreno je da su za daljnji rad i unaprjeđenje u ovom području dužni surađivati prisutni svi dionici (pri čemu su određene odgovornosti za provedbu određenih aktivnosti) u suradnji sa Istarskom županijom.

1.1.5. Stručni skup/simpozij o ranoj intervenciji u Istarskoj županiji

Dana 22. svibnja 2015. godine, u prostorima Ville Polesine u Poreču je održan Prvi županijski simpozij o ranoj intervenciji u djetinjstvu. Na simpoziju je sudjelovalo oko 150 sudionika (s područja Istarske županije, Primorsko-goranske županije i Slovenije), raznih dionika koji pružaju usluge djeci s neurorizicima i razvojnim teškoćama, čiji je cilj bio razmijeniti znanstvene i stručne novosti te znanja i iskustva kako bi zajedno doprinijeli unaprjeđenju kvalitete usluga rane intervencije u Istarskoj županiji i šire. Simpozij je bio namijenjen stručnjacima iz područja edukacijske-rehabilitacije, iz sustava ranog, predškolskog i osnovnoškolskog odgoja i obrazovanja (odgajateljima, učiteljima, profesorima, stručnim suradnicima), zdravstvenim radnicima, stručnjacima iz sustava socijalne skrbi, sveučilišnim nastavnicima i znanstvenicima, jedinicama regionalne i lokalne samouprave i dr.

Simpozij je organizirala ustanova Dnevni centar u suradnji s Hrvatskom udrugom za ranu intervenciju i Edukacijsko-rehabilitacijskim fakultetom iz Zagreba, uz financijsku i logističku podršku Grada Poreča i Istarske županije.

Na simpoziju su bile zastupljene različite teme iz područja rane intervencije prikazane kroz niz predavanja stručnjaka iz Dnevnog centra i Edukacijsko-rehabilitacijskog fakulteta. Na kraju simpozija je održan okrugli stol pod nazivom „Uključivanje djece s teškoćama u razvoju u redovne predškolske ustanove“ nakon čega je uslijedila konstruktivna rasprava prisutnih sudionika.

1.1.6. Obilježavanje značajnih datuma

Dana 2. travnja 2015. u organizaciji Udruge za autizam Istra obilježen je „Svjetski dan svjesnosti o autizmu“ pod motom: „Autizam! Stop diskriminaciji“. Na Trgu Portarata su uz sudjelovanje predstavnika Grada Pule, Istarske županije i drugih brojnih ustanova, udruga, simpatizera, volontera i građana Pule tradicionalno u zrak pušteni plavi baloni u znak podizanja svjesnosti o autizmu.

IZ PRORAČUNA ISTARSKE ŽUPANIJE odobreno je i isplaćeno: 13.100,00 kn

OC 2.1. Održati postojeće usluge rane intervencije u Istarskoj županiji te poboljšanje uvjeta za pružanje tih usluga

2.1.1. Usluge rane intervencije u Dnevnom centru za rehabilitaciju Veruda - Pula

Stručnjaci koji su bili uključeni u ranu intervenciju i koji provode individualne postupke u Dnevnom centru su pedijatar, fizijatar, fizioterapeut, edukator rehabilitator, logoped i psiholog. U 2015. godini neurorazvojnu terapiju prošlo je 150 djece (od 0. do 1. godine života). 54 djece (od 1. do 3. godine) je bilo uključeno u usluge rane intervencije. 84 djece (od 3. do 7. godine) je bilo uključeno u psihosocijalnu podršku kod logopeda,

psihologa i rehabilitatora. Broj djece kojoj je potrebna usluga rane intervencije i psihosocijalne podrške svake se godine povećava, a evidentno je i povećanje takve djece s područja sjeverozapadne Istre. U nastavku su prikazane najznačajnije aktivnosti Dnevnog centra u 2015. godini.

Najznačajnije aktivnosti Dnevnog centra u 2015. godini:

- *licenciranje usluge rane intervencije*
- *organizacija 1. županijskog simpozija o ranoj intervenciji*
- *otvaranje prve ispostave ustanove u prostorima Istarskih domova zdravlja u Poreču*
- *predstavljanje modela razvoja usluga rane intervencije na nacionalnom Simpoziju o ranoj intervenciji i na sastanku Hrvatske mreže zdravih gradova*

2.1.2. Licenciranje usluge rane intervencije u Dnevnom centru za rehabilitaciju Veruda-Pula

Pokrenut je postupak licenciranja usluga rane intervencije u Dnevnom centru. Izvršen je očevid od strane Povjerenstva za ispitivanje minimalnih uvjeta za pružanje socijalnih usluga (koje imenuje Ministarstvo socijalne politike i mladih) koje ispituje uvjete prostora, kadra i opreme za pružanje usluga sukladno Pravilniku o minimalnim uvjetima za pružanje socijalnih usluga. Ministarstvo socijalne politike i mladih je izdalo pozitivno Rješenje o ispunjavanju minimalnih uvjeta za pružanje usluga rane intervencije te je time usluga Rane intervencije licencirana.

2.1.3. Provedba radionica RASTIMO ZAJEDNO+ za roditelje djece s teškoćama u razvoju

U sklopu Podružnice Obiteljski centar, CZSS Pazin u 2015. godini proveden je jedan ciklus radionica s roditeljima djece s teškoćama u razvoju „Rastimo zajedno plus“. Grupa je formirana u suradnji s Predškolskom ustanovom Dječji vrtići Pula. Uključilo se ukupno 7 roditelja i 2 odgajateljice. Program je u cijelosti uspješno završilo 4 roditelja i 1 odgajateljica, s područja Pule (3) i Labina (2). Kroz ciklus od 11 strukturiranih radionica, roditelji djece s teškoćama imali su priliku proraditi vlastita iskustva u suočavanju s odgojem svojeg djeteta, razmijeniti iskustva te osnažiti se u nizu vještina koje doprinose da budu i da se osjećaju uspješnijima u svojoj roditeljskoj ulozi. Program „Rastimo zajedno plus“ su provele educirane voditeljice iz Podružnice Obiteljski centar, a isti se provodi i u pojedinim predškolski ustanovama u IŽ (npr. Dječji vrtić Olge Ban Pazin, vrtići u Umagu i Rovinju).

2.1.4. Priprema projektnih prijedloga za prijavu na EU fondove

Izrađen je idejni projekt za dogradnju i nadogradnju Dnevnog centra koji pruža usluge rane intervencije. Ustanova je odradila pripremne radnje vezano za dobivanje svih potrebnih dozvola od nadležnih institucija i intenzivno radi na pripremi projektne dokumentacije. U Rješenju koje je izdao Grad Pula stoji kako dio zgrade, na kojoj je planirana dogradnja i nadogradnja, nije namijenjen za društvene djelatnosti već za stanovanje. Tijekom godine će se pokušati postići neko rješenje tj. dogovor u vezi s namjenom tog djela objekta.

Dječji vrtići Pula imaju gotov projekt koji predviđa edukaciju za rad u predškolskom sustavu te čekaju natječaje za financiranje.

Upravni odjel za zdravstvo i socijalnu skrb kontinuirano prati i surađuje s Dnevnim centrom i ostalim dionicima u ovom procesu pri čemu je primarno usmjeren na razvoj usluga rane intervencije u Istarskoj županiji.

2.1.5. Poboljšati prostorne uvjete i opremu pružatelja usluga rane intervencije u Istarskoj županiji

Istarska županija, Grad Poreč i Dnevni centar za rehabilitaciju Veruda, Pula financijski su podržali uređenje prostora ispostave Istarskih domova zdravlja u Poreču u kojima je otvorena prva podružnica Dnevnog centra za pružanje usluga korisnicima s područja sjeverozapadne Istre. Navedeni prostor optimalan je zbog moguće dugoročne suradnje sa zdravstvenim djelatnicima, stalne blizine zdravstvenih službi u Poreču i suradničkih timova Zdravog grada Poreč, koji svi zajedno čine stručno podržavajuće okruženje za rad prve ispostave Dnevnog centra u Poreču. Također, financijska sredstva su uložena u nabavku didaktičke i ostale adekvatne opreme u svrhu opremanja navedenog prostora.

Ukupno utrošena sredstva: 185.000,00 kn od čega iz Proračuna Istarske županije 60.000,00 kn, Proračuna Grada Poreča 105.000,00 kn te iz sredstava ustanove putem Proračuna Grada Pule 20.000,00 kn.

2.1.6. Podržati uspostavu rada Mobilnog tima – podružnice Dnevnog centra za rehabilitaciju Veruda-Pula u Poreču

Kao što je već navedeno, prva ispostava Dnevnog centra otvorena je 6. listopada 2015. u prostorima Istarskih domova zdravlja u Poreču, u novouređenim prostorijama pokraj prostorija fizikalne terapije. Prigodnoj svečanosti prisustvovali su predstavnici Istarske županije i Grada Poreča te ravnateljica Dnevnog centra i ravnatelj Istarskih domova zdravlja, uz brojne roditelje i stručne suradnike.

Otvaranje ove ispostave rezultat je timskog rada i suradnje između Dnevnog centra, Grada Poreča i Istarske županije na provedbi Plana za zdravlje i socijalno blagostanje i timskog rada na ovom županijskom prioritetu. Otvaranje ispostave u Poreču je jedan od primjera uspješne primjene županijskog Plana na razinu istarskih lokaliteta i osiguravanja specifičnih usluga istarskim građanima u njihovoj lokalnoj zajednici.

Na ovaj se način stručna usluga rane intervencije i psihosocijalne pomoći približila djeci s neurorizicima i razvojnim teškoćama te njihovim obiteljima s područja Poreča, Poreštine i čitave sjeverozapadne Istre te se značajno olakšalo roditeljima usklađivanje organizacije života, rada i rehabilitacije njihove djece. Stručni tim čine logoped, rehabilitator, fizioterapeut i psiholog. Usluge u ispostavi već sada prosječno polazi 40 korisnika.

IZ PRORAČUNA ISTARSKE ŽUPANIJE odobreno je i isplaćeno: 60.000,00 kn

2.1.7. Registar neurorizične djece

Za koordinaciju teme Registra neurorizične djece zadužena je članica radne grupe – liječnica pedijatrica. U suradnji s Općom bolnicom – neonatologijom kontinuirano se pregovara o formiranju Registra, ali s obzirom na to da još nema konkretnih smjernica od strane struke, u 2015. godini bila je planirana izrada formalnog Prijedloga formiranja registra.

U 2015. godini s Općom bolnicom – neonatologijom je usuglašeno da bi Registar trebalo formirati na Dječjem odjelu Opće bolnice Pula. Izrađeni su obrasci s relevantnim podacima za korisnike koje bi, ukoliko se registar formira, trebalo ubaciti u informatički program. U međuvremenu smo dobili informaciju iz Ministarstva zdravlja da pripremaju program E-novorodjenče koji bi navodno sadržavao i podatke o neurorizičnoj djeci pa je prijedlog koordinatorice ovog područja da se s formiranjem Registra pričekava dok isti program ne bude oformljen i dok ne vidimo zadovoljava li potrebe u našoj županiji.

OC 3.1. Podržati projekte/programme kroz koje se provodi direktan rad s djecom i njihovima obiteljima te osnažuju profesionalne kompetencije stručnjaka

PROJEKTI ODABRANI TEMELJEM JAVNOG POZIVA			
NOSITELJ I NASLOV PROJEKTA	OSNOVNE ZNAČAJKE PROJEKTA I REZULTATI	REZULTATI PO PLANIRANIM AKTIVNOSTIMA	Sredstva iz Proračuna IŽ (u kn)
Udruga Škrinjica „Dobar start“	Projekt „Dobar start“ provodio se tijekom 2015. godine u tri dječja vrtića na području Pule. Glavni cilj projekta je rana intervencija kod djece s teškoćama u razvoju i smetnjama ponašanja, a obuhvaćena su predškolskim tretmanom. Bilo je uključeno 36 direktnih i 75 indirektnih korisnika. Nakon opservacija izrađeni su individualni planovi te je proveden direktan rad s djecom (1x tjedno).	<ul style="list-style-type: none"> - izrađeni individualni programi i planovi rada za svako dijete s teškoćama u razvoju koje vrtići (u takvom obliku) nisu imali - povećane razine odgojiteljske kompetencije - roditelji osnaženi kroz usvajanje novih vještina i kompetencija - roditeljima i odgojiteljima pružana kontinuirana podrška u radu s djecom - provedena evaluacija po listama procjena (mjerjenje napretka kod svakog pojedinog djeteta) - ispitano zadovoljstvo korisnika kroz ankete 	25.000,00
Udruga Pružam ti ruku „Ranom intervencijom do sretnije budućnosti“	Projekt „Ranom intervencijom do sretnije budućnosti“ provodio se u 2015. godini na području Bujštine. Glavni cilj projekta je unaprjeđenje sustava i kvalitete usluga rane intervencije kod djece predškolske dobi s neurorizicima i teškoćama u razvoju na području Bujštine. Bilo je uključeno 39 direktnih i 105 indirektnih korisnika.	<ul style="list-style-type: none"> - održani sastanci dionika u projektu - sklapanje sporazuma o suradnji između dionika - edukacija stručnih suradnica predškolskih ustanova iz područja rane intervencije - preventivna generacijska trijaža rane životne dobi - provedba tretmana s korisnicima: 	20.000,00 kn

		<p>po metodi Floortime, PECS, logopedskih i fizioterapeutskih tretmana</p> <ul style="list-style-type: none"> -savjetodavna pomoć roditeljima - provedba radionica Rastimo zajedno + - predavanje i radionice za roditelje i članove obitelji - predavanje „Djeca s teškoćama u razvoju – stvaranje mreže podrške u zajednici“ - seminar za odgajatelje i asistente s područja Bujštine - pružanje podrške braći, sestrama i roditeljima korisnika kroz dječju integrativnu psihoterapiju - promotivne aktivnosti i aktivnosti senzibiliziranja javnosti - terapijsko jahanje 	
Udruga cerebralne paralize Istarske županije „Plivanje za djecu s neurorizicima (0-4 godine)“	<p>Projekt „Plivanje za djecu s neurorizicima (0-4 godine)“ se provodio tijekom 2015. godine na području Grada Pule.</p> <p>Glavni cilj projekta je pružanje usluga hidroterapije djeci u razvojnoj fazi (0-4 godine) kao nadopunu fizikalnoj terapiji, a u cilju što bolje neurološke rehabilitacije djece s neurorizicima.</p> <p>Bilo je uključeno 10 direktnih i 20 indirektnih korisnika.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - plivanje za djecu s neurorizicima po Halliwick konceptu (0-4 godine) 2x tjedno/10 mjeseci u godini - podrška obiteljima s neurorizičnom djecom (kontinuirano) 	15.000,00
UKUPNO			60.000,00 kn

Ukupno planirana i utrošena financijska sredstva za ovo prioritetno područje:

Izvori financiranja	planirana financijska sredstva (kn)	utrošena financijska sredstva (kn)
IŽ – Upravni odjel za zdravstvo i socijalnu skrb	170.000,00	133.100,00
Proračun JLS (Poreč, Pula)	0,00	125.000,00
UKUPNO:	170.000,00	258.100,00

Manje utrošena sredstva u ukupnoj visini od 36.900,00 kn odnose se na smanjenje iznosa Izmjenama i dopunama Proračuna IŽ u visini od 5.000,00 kn i na manje utrošena sredstva u visini od 31.900,00 kn na aktivnostima oko osnaživanja kadra i poboljšavanja uvjeta za pružanje usluga rane intervencije.

Odgovorne osobe za prioritetno područje: *Marša Camlić Klarić (Mia Šimić) i Sonja Grozić-Živolić*

Prilog 1. Poster prezentacija županijskog prioriteta Rane intervencije u cilju educiranja stručne i opće javnosti

prioritetno područje: **SKRB ZA STARIJE I NEMOĆNE OSOBE**

I. UVOD

Aktivnosti u prioritetnom području Skrb za starije i nemoćne osobe tijekom 2015. godine realizirane su u skladu s Operativnim planom za 2015. godinu, strateškim ciljem i postavljenim smjernicama djelovanja do kraja 2016. godine.

STRATEŠKI CILJ:

Razvoj dostupne socio-zdravstvene skrbi, usluga i potpora starijim osobama i njihovim obiteljima u institucijama i izvan njih.“

SMJERNICE DJELOVANJA (SD):

1. Promocija zdravog aktivnog starenja
2. Podrška programima izvaninstitucionalne skrbi o starijim osobama i razvoj novih usluga
3. Razvoj novih usluga i unaprjeđenje kvalitete postojećih usluga u institucionalnoj skrbi.

OPERATIVNI CILJEVI (OC) ZA 2015. GODINU:

OC 1. U programe aktivnog zdravog starenja bit će uključeno 2% više starijih osoba nego u 2014. godini

OC 2. Ujednačavanje razvoja izvaninstitucionalne skrbi za starije primjenom županijskih kriterija za sufinanciranje

OC 3. 10% zaposlenih na direktnom radu s korisnicima u institucionalnoj skrbi educirano za rad s dementnim korisnicima

Dana 16. travnja 2015. godine prilikom potpisivanju godišnjih ugovora o sufinanciranju projekata, zajednički sastanak s prijaviteljima po Programu javnih potreba, na kojem su prijaviteljima dane osnovne informacije vezane uz ugovaranje i izvješćivanje te zakonske promjene, izložen je Operativni plan aktivnosti Plana za zdravlje i socijalno blagostanje Istarske županije za 2015. godinu i uloga projekata u njegovoj implementaciji te su prijavitelji od strane predstavnice Hrvatskog zavoda za zapošljavanje informirani o poticajnim mjerama HZZ-a za zapošljavanje.

Dana 21. travnja 2015. godine Operativni plan aktivnosti Plana za zdravlje i socijalno blagostanje Istarske županije za 2015. godinu koji se odnosi na ovo prioritetno područje prezentiran je Savjetu za umirovljenike i osobe starije životne dobi Istarske županije.

Tijekom 2015. godine realizirani su godišnji operativni ciljevi, aktivnosti su prikazane po smjernicama uz kratki opis i iznos odobrenih/isplaćenih financijskih sredstava iz Proračuna Istarske županije.

SD 1. Promocija zdravog aktivnog starenja

Nositelj i aktivnost	Osnovne značajke i rezultati	Utrošena fin. sredstva iz Proračuna IŽ
Volonterska skrb za starije osobe i zdravstvena edukacija starijih, Sindikat umirovljenika Hrvatske, Podružnica Pula	Projektom se osigurava pružanje usluga pomoći za starije teže pokretne osobe koje nisu u mogućnosti samostalno obavljati osnovne životne potrebe. Od strane educiranih volontera korisnicima se pružaju usluge donošenja namirnica i drugih potrepština, donošenje lijekova, briga o obavljanju kontrolnih liječničkih pregleda, naručivanje i	50.000,00

	<p>pratnja kod liječnika, plaćanje troškova režija, pomoć i savjeti u pripremanju obroka, pomoć i savjeti u održavanju osobne higijene, odlazak u kupovinu i šetnju, druženje i sl. Usluge su pružala ukupno 50 volontera/volonterke za 56 korisnika, pruženo 6774 usluge, obavljeno 450 obilazaka te je odrađeno 9.850 radnih sati. Tijekom godine organiziran je tečaj za volontere koji je završilo šestero novih volontera koji su potom uključeni u rad. Organizirana su i 4 predavanja na temu očuvanja zdravlja u starijoj dobi, prvoj pomoći te zaštiti od prijevara. Program se provodi na području Grada Pule.</p>	
Banka vremena za treću dob – Gradska radionica Pula	<p>Sustav banke vremena promovira aktivno starenje, a odnosi se na uključivanje starijih osoba u radionice za treću dob, volonterske usluge koje stariji pružaju mlađima tzv. „Bakomat“ (čuvanje djece, kuhanje, pričanje priča), volontiranje članova banke vremena u domovima za starije i nemoćne osobe. U banku vremena uključeno je 12 novih članova, održano 6 radionica sa ukupno 52 korisnika, proveden program Bakomat u suradnji s Dječjom knjižnicom Pula u kojoj su volontirale dvije bake, obavljen je studijski posjet u Udine (Banke tempo Udine) te je tiskan priručnik i produciran film na temu promocije volonterstva.</p>	<p>utrošeno: 12.328,00</p> <p>planirano: 12.750,00</p>
Učilište za treću životnu dob – Pučko otvoreno učilište „Ante Babić“ Umag	<p>Učilište za treću životnu dob osigurava pravo na učenje osobama starije dobi, potiče socijalnu uključenost i kreativnost starijih te doprinosi njihovoj kvaliteti života organizacijom slobodnog vremena starijih. Aktivnosti su ostvareni organiziranjem tečajeva stranih jezika (engleskog jezika koji je završilo 6 polaznika) te njemačkog jezika, koji je završilo 7 polaznika. Organiziran je tečaj informatike s poznavanjem interneta, u dvije grupe s ukupno 19 polaznika. Realizirane su zabavno-psihološke radionice sa sedam predavanja u ciklusu „Tolerancija i razumijevanje“ te 4 predavanja u ciklusu „Kad stres nije potres“. Ukupan broj posjetitelja kroz sve radionice iznosio je 339 osoba. Održane su kreativne radionice crtanja i slikanja u 4 ciklusa, a svaka je grupa imala 8 polaznika. U dva navrata organizirane su aktivnosti za druženje i socijalizaciju.</p>	15.000,00
Briga o socijalnim i zdravstvenim pitanjima članova udruge – Savez udruge antifašista Istarske županije	<p>Organizirane su posjete starijim osobama i dobrosusjedska pomoć sudionicima NOR-a, članovima udruge. Savez je organizirao obilježavanje značajnih obljetnica NOR-a te djelovao u cilju izjednačavanja u pravima iz područja zdravstva i socijalne skrbi boraca NOR-a s borcima iz Domovinskog rata. Obuhvaćeno 325 korisnika.</p>	42.500,00
Poboljšanje kvalitete života umirovljenika i osoba starije dobi u 2015. – Matica umirovljenika Istarske županije	<p>Program je obuhvaćao aktivnosti informiranja članova Matice, organizaciju i učestvovanje na sportskim igrama umirovljenika (Sportski susreti udruge, Međunarodni susret umirovljenika u pikadu i boćanju u Buzetu na kojem je učestvovalo 140 sportaša, 8. Sportske igre Matice umirovljenika IŽ s 202 učesnika), troškove uređenja prostorija Matice u Puli, troškove organizacije preventivnih programa te troškove organizacije proslave povodom</p>	30.000,00

	Međunarodnog dana starijih osoba.	
Projekt za javne potrebe iz područja zdravstva i socijalne skrbi u Istarskoj županiji - Udruga umirovljenika unutarnjih poslova Istre	Udruga materijalno i financijski pomaže u rješavanju svakodnevnih potreba svojih članova te organizira dva godišnja druženja članova. Ukupno je u projekt uključeno 18 članova koji su u socijalnoj potrebi te je ukupno bilo izvršeno 26 posjeta članovima.	4.250,00
UKUPNO:		154.078,00

SD 2. Podrška programima izvaninstitucionalne skrbi o starijim osobama i razvoj novih usluga

Nositelj i aktivnost	Osnovne značajke i rezultati	Utrošena fin. sredstva iz Proračuna IŽ
Pružanje socijalnih usluga pomoći u kući – Gradsko društvo crvenog križa Pazin	Programom se osigurava pomoć u kući starijim osobama, njega te prijevoz do grada za područje Grada Pazina i općina Cerovlje, Gračišće, Karojba, Lupoglav, Motovun, Sv. Petar u Šumi, Tinjan i Žminj. Program je koristilo 86 korisnika, od čega je 58 korisnika imalo rješenje pazinskog i rovinjskog centra za socijalnu skrb. Od ukupnog broja od 86 korisnika njih 64 živi u staračkim samačkim domaćinstvima, a 46 njih nema djece niti skrbnika. Uključeno je 7 pokretnih, 69 teže pokretnih i 10 nepokretnih osoba.	200.000,00
Pomoć u kući starijim osobama Buzet – Dom za starije i nemoćne osobe Buzet	Aktivnosti projekta obuhvaćale su pružanje usluge toplog obroka (dostavljeno 6.683 obroka za 39 korisnika), prijevoz korisnika (310 usluga), obavljanje kućanskih poslova (2.710 usluga za 53 korisnika), održavanje osobne higijene (141 usluga), te zadovoljavanje drugih potreba korisnika. Ukupno je pruženo 8.058 usluga za 80 korisnika s područja Grada Buzeta i Općine Lanišće.	100.000,00
Mobilni tim za skrb o starijim i nemoćnim osobama - Udruga za skrb o starijim i nemoćnim osobama „Dodir nade“	Pružane su usluge pomoći u kući (pranje rublja, peglanje, čišćenje, priprema obroka u kući, održavanje osobne higijene, prijevoz do liječnika, asistencija nakon hospitalizacije i dr.) na području Labinštine. Projektom je obuhvaćen 41 korisnik/ica, zaposlena je 1 negovateljica, a uključeno je 16 volontera. Uz povećanje kvalitete života starijih i nemoćnih osoba, provođenjem projekta povećana je zapošljivost, radna i socijalna aktivnost članova obitelji starijih, posebno žena.	20.000,00
Centar za pomoć starijim osobama (skraćeno: Centar 65+) – Udruga Labin zdravi grad	Organizirano pružanje usluga pomoći u kući (dostava toplog obroka, nabavka namirnica, pratnja i prijevoz do liječnika, obavljanje sitnih popravaka u kući i sl.) za područje Grada Labina. Usluge primilo 17 osoba, obavljena 232 prijevoza, topli obrok dostavljan za 42 osobe, ukupno 3.571 obrok, 15 osoba koristilo usluge popravka u kući. Aktivnosti kvalitetnog provođenja slobodnog vremena starijih uključivale organizaciju 1 plesne večeri s 50-tak sudionika, 1 olimpijade za starije osobe s 30-tak sudionika, 1 pjesnička večer s 19 sudionika, ciklus od 4 kreativne	50.000,00

	radionice, predavanja medicinske tematike te izlet za starije osobe. U provođenje projekta bilo je uključeno i 10 volontera. U suradnji s udrugom Alfa Albona organiziran je ciklus kreativnih radionica za starije, što je doprinijelo jačanju međugeneracijske solidarnosti.	
Organizirane dnevne aktivnosti za starije Buzet – zdravo i aktivno starenje – Dom za starije i nemoćne osobe Buzet	Cilj projekta je poboljšanje kvalitete života starijih osoba organiziranjem i promicanjem aktivnosti zdravog i aktivnog starenja. Kroz projekt su provedene svakodnevne, tjedne i povremene aktivnosti u koje je bilo uključeno 109 osoba. Organizirana je svakodnevna tjelesna aktivnost u bužetskom Domu za korisnike Dnevnog boravka te jednom tjedno u Roču (37 korisnika) i jednom tjedno u Vrhu (28 korisnika), zdravstvena predavanja, provedene aktivnosti mjerenja šećera i tlaka, kreativne radionice (radionice ručnih radova i tradicionalnih obrta), izleti i druženja. U aktivnosti je uključeno i 5 volontera. Provođenjem projekta poboljšana je suradnja sa svim lokalnim institucijama, organizacijama i korisnicima.	20.000,00
Dislocirani dnevni boravak Lanišće – Općina Lanišće	U aktivnosti dnevnog boravka u Lanišću bile su uključene 23 osobe starije od 65 godina te 4 mlađe osobe s invaliditetom. Organizirane su različite rekreativne, kreativne i radno-okupacijske aktivnosti, aktivnosti brige o zdravlju, psihosocijalna podrška te nastupi na manifestacijama i izleti. Program se provodi u partnerstvu s Domom za starije i nemoćne osobe Buzet.	40.000,00
„Halo niste sami“ – Dom za starije i nemoćne osobe Alfredo Štiglic Pula	Socijalni alarmni sustav organiziran je u vidu pomoći i podrške osobama starije životne dobi putem dežurnog telefona, a usluge pruža ustanova Dom za starije i nemoćne osobe „Alfredo Štiglic“ u Puli. U operativnom centru osigurava se 24 satno dežurstvo medicinskog stručnog osoblja, a u slučaju krizne situacije u domu korisnika. Korisnik pritiskom na alarm dojavljuje operativnom centru potrebu za pomoći. Tijekom 2015.g. bilo je uključeno 12 korisnika (bilježi se pad broja korisnika), a na dan 31.12.2015. bilo je 9 korisnika usluge. Svi koji s podnijeli zahtjev za korištenje usluge su realizirani uslugom. Tijekom 2015.g. bilo je ostvareno 10 poziva u slučaju hitnoće, preostali pozivi bili su ostvareni zbog savjeta, informacija ili radi provjere sustava i sl. Uslugu, osim Istarske županije, financiraju jedinice lokalne samouprave i sami korisnici.	97.290,00
Gerontološki centar Vila Trapp	Sufinanciranje uređenja prostora poludnevnog boravka u Vili Trapp u okviru EU projekta	37.475,00
UKUPNO:		564.765,00

SD. 3. Razvoj novih usluga i unaprjeđenje kvalitete postojećih usluga u institucionalnoj skrbi

Nositelj i aktivnost	Osnovne značajke i rezultati	Utrošena fin. sredstva iz Proračuna IŽ
Provedba programa dodatnih mjera zdravstvene zaštite u domovima za starije i domovima za psihički bolesne odrasle osobe	Financiranjem dodatnih mjere zdravstvene zaštite u domovima za starije i nemoćne osobe (uz domove u vlasništvu Istarske županije financiraju se i domovi u vlasništvu jedinica lokalne samouprave u Poreču i Buzetu) i domovima za psihički bolesne odrasle osobe od strane Istarske županije (300.130,00 kn) osigurava se značajno bolji standard rada jer se specijalistički pregledi (internist, neurolog, psihijatar, fizijatar, oftalmolog) obavljaju u ustanovama. S druge strane, značajna je ušteda na prijevozu korisnika koji su često nepokretni te je prijevoz potrebno vršiti sanitetskim vozilom uz pratnju.	300.130,00
Volonterstvo u ustanovi – Dom za starije i nemoćne osobe Alfredo Štiglic Pula	Projektom se uključuju novi volonteri kao i organizacije civilnog društva u rad ustanove s ciljem povećanja socijalne uključenosti korisnika i senzibilizacije zajednice za volonterski rad. Tijekom 2015.g. suradnja je ostvarena sa volonterima Grada Pula, AISEC-om, Udrugom Zum na projektu Most, Udrugom Jablani na projektu „Different Alike“, Art Studiom Pula, Sindikatom umirovljenika, Gradskom radionicom i dr. Tijekom 2015.g. u radu ustanove bilo je uključeno 75 redovnih volontera/ki, povremeno se uključivalo 43 volontera koji su ukupno odradili 2.150 volonterskih sati.	30.000,00
Kreativnost nema godine – Art studio Pula	Kroz projekt se pomaže korisnicima Doma za starije i nemoćne osobe „Alfredo Štiglic“ Pula da iskažu svoju kreativnost radom i međusobnim druženjem u keramičkim radionicama. U aktivnosti radionice stalno je bilo uključeno 35 korisnika, a keramičarska je grupa organizirala izložbu povodom Međunarodnog dana starijih osoba u Turističkoj zajednici grada Pule.	10.000,00
Centar za oboljele od Alzheimerove demencije i demencija – Dom za starije i nemoćne osobe Alfredo Štiglic Pula	Rad Centra zbog specifičnosti korisnika zahtjeva posebnu prostornu i kadrovsku opremljenost. Kapacitet od 17 korisnika stalnog smještaja konstantno je tijekom 2015.g. bio popunjen, jedno mjesto za privremeni smještaj bilježi popunjenost od 80% tijekom cijele godine. Tijekom 2015.g. evidentirana su 32 zahtjeva za stalni i 24 zahtjeva za privremeni smještaj. Upiti za smještaj primaju se svakodnevno mada su smještajni kapaciteti za ovu ciljanu skupinu značajno nedostatni. Tijekom 2015.g. u Savjetovalištu za obitelj odrađeno je 78 sati, a kroz Savjetovalište je prošlo 135 korisnika. Isplata sredstava za IV. tromjesečje (102.710,50 kn) izvršena u siječnju 2016.	308.131,50 <i>planirano 410.842,00 (razlika isplaćena u 01.2016.)</i>
Obilježavanje dana Alzheimerove bolesti i edukacija zaposlenika uvođenje modela E-Qalina - Dom za starije i nemoćne osobe Alfredo Štiglic Pula	Udio starijih osoba koje boluju od Alzheimerove i drugih demencija u neprestanom je porastu, a postojeće razine znanja o ovim bolestima potrebno je kontinuirano nadograđivati. S tim je ciljem održana višednevna edukacija zaposlenika svih javnih istarskih domova za starije koji sudjeluju u direktnom radu s korisnicima.	30.000,00

	Održana je dvodnevna edukacija iz Integrativne validacije kojoj su prisustvovala 24 zaposlenika/ice a zatim i trodnevna edukacija iz Bazalne stimulacije kojoj je prisustvovalo 20 zaposlenih. Edukaciju je provela Katijana Harašić, licencirana Snoezelen terapeutkinja koja živi i radi u Švicarskoj. Za procesne vođe, moderatore i druge stručne djelatnike Doma za starije i nemoćne osobe Alfredo Štiglić organizirana je dvodnevna stručna ekskurzija u Slovenj Gradec i Ljutomer s ciljem upoznavanja s modelima dobre prakse.	
Uvođenje modela E-Qalin - Dom za starije i nemoćne osobe Alfredo Štiglić Pula	Dana 30. studenog 2015. godine održana je u Puli E-Qalin konferencija s međunarodnim sudjelovanjem „Naša će starost ovisiti o nama samima“ s ciljevima informiranja sudionika o modelima i razvojnim trendovima skrbi o starijim osobama u Europskoj uniji, modelu E-Qalin (Europski model upravljanja kvalitetom u domovima za starije osobe) i njegovom uvođenju. Na edukaciji i konferenciji prisustvovali su ravnatelji i stručni djelatnici svih javnih istarskih domova za starije i nemoćne osobe.	5.000,00
Zabavne i korisne vještine – Udruga Suncokret Pula	Projektom se pružaju znanja i vještine radnim terapeutima/kinjama i volonterima/kama ustanova ili udruga koje skrbe o osobama starije životne dobi ili osobama s psihičkim bolestima. Kroz edukacijske radionice koje su bile organizirane u Motovunu i sudionici su naučili i primijenili tehniku dekoracije špagom. Polaznici su educirani o tehnikama rada u grupi koje uključuju refleksivne i zabavne sadržaje. U edukaciju je bilo uključeno 15 sudionika/ca.	15.000,00
Analiza poslovanja domova za starije osobe	U suradnji sa Sveučilištem „Jurja Dobrile“ u Puli prikupljeni su i obrađeni podaci za analizu poslovanja domova za starije i nemoćne osobe kojima je osnivač Istarska županija koja će biti temelj planiranju daljnjeg razvoja ustanova i određivanju cijena usluga.	30.000,00
UKUPNO:		728.261,50

Obzirom da financijska sredstva za decentralizirane funkcije i u 2015. godini nisu bila dostatna za održavanje postignutog standarda kvalitete usluge i pozitivno poslovanje u domovima za starije osobe kojima je osnivač Istarska županija, po zahtjevima ustanova, isplaćena su sredstva „iznad standarda“ decentralizacije kako slijedi:

Dom za starije osobe	Namjena	Financijska sredstva
Novigrad	zamjena dotrajalih ventila, cijevi i slavina	70.000,00
„A.Štiglić“ Pula	informatička oprema, računalni programi i prijevoz donacije	80.000,00
Raša	Lož ulje	30.000,00
„D.Pergolis“ Rovinj	stolarija u prizemlju	73.705,00
UKUPNO:		253.705,00

Ukupno planirana i utrošena financijska sredstva za ovo prioritetno područje:

Izvori financiranja	planirana financijska sredstva (kn)	utrošena financijska sredstva (kn)
IŽ – Upravni odjel za zdravstvo i socijalnu skrb	1.803.942,00	1.700.809,50
Proračun Grada Pule	725.000,00	566.000,00
Ukupno:	2.528.942,00	2.266.809,50

Manje utrošena sredstva u visini od 102.710,50 kn odnose se na uplatu za IV. tromj. za Jedinicu za Alzheimer koja je izvršena u siječnju 2016.i povrat sredstava po projektu Gradske radionice u visini od 422,00 kn. Iz Proračuna Grada Pule za programe Doma za starije osobe „Alfredo Štiglic“ Pula realizirana su manja sredstva od planiranih.

Odgovorne osobe za prioritetno područje: *Sandra Ćakić-Kuhar i Mladen Momčinović*

prioritetno područje: **ZAŠTITA I UNAPRJEĐENJE KVALITETE ŽIVOTA OSOBA S INVALIDITETOM (OSI)**

1. Uvod

Aktivnosti u prioritetnom području Zaštita i unaprjeđenje kvalitete života osoba s invaliditetom realizirane su sukladno Operativnom planu za 2015. godinu, strateškom cilju i postavljenim smjernicama djelovanja do kraja 2016. godine.

Smjernice djelovanja:

1. Povećati dostupnost i teritorijalnu ujednačenost izvaninstitucionalnih socijalnih usluga za osobe s invaliditetom
2. Utjecati na uvjete u okolišu i zajednici radi osiguravanja mobilnosti i komunikacije osobama s invaliditetom
3. Poticati veću socijalnu uključenost osoba s invaliditetom kroz podršku programima za pripremu i zapošljavanje osoba s invaliditetom

Strateški cilj: Osigurati uvjete za veću društvenu uključenost osoba s invaliditetom u život zajednice, čime očekujemo da ćemo utjecati na smanjivanje njihovog osjećaja usamljenosti.

OPERATIVNI CILJEVI (OC) ZA 2015. GODINU:

- OC 1.1 Osnaživati i poticati provoditelje projekata/pružatelje usluga na razvoj kvalitete usluge, umrežavanje, zajedničko korištenje resursa i izradu partnerskih projekata
- OC 1.2: Povećati broj usluga boravka za osobe s intelektualnim oštećenjem u Pazinu i Buzetu i za osobe s mentalnim oštećenjem u Puli i Brkaču
- OC 1.3 Podržati rad postojećih poludnevnih boravaka i klubova za osobe s invaliditetom u Istarskoj županiji
- OC 1.4: Pružiti podršku ustanovama socijalne skrbi u provedbi plana deinstitucionalizacije i razvoju usluga u zajednici
- OC 1.5: Podržati projekte civilnog društva kojima se, osobama s invaliditetom, osigurava podrška i veće uključivanje u život zajednice
- OC 2.1: Otkloniti arhitektonske barijere na najmanje četiri lokaliteta u Istarskoj županiji
- OC 2.2: Učiniti pristupačnijom komunikaciju za osobe s oštećenjem sluha
- OC 2.3: Pružiti direktnu pomoć i unaprijediti mobilnost osoba s tjelesnim oštećenjima
- OC 3.1: Jačati profesionalne kompetencije i poticati zapošljavanje osoba s invaliditetom

Aktivnosti su realizirane u suradnji s ustanovama socijalne skrbi, zdravstvenim ustanovama, ustanovama za obrazovanje, jedinicama lokalne samouprave i udrugama.

2. Izvješće o provedenim aktivnostima u 2015. godini

SMJERNICA 1: Povećati dostupnost i teritorijalnu ujednačenost izvaninstitucionalnih socijalnih usluga za osobe s invaliditetom

<ul style="list-style-type: none"> Operativni cilj 1.1: Osnaživati i poticati provoditelje projekata/pružatelje usluga na razvoj kvalitete usluge, umrežavanje, zajedničko korištenje resursa i izradu partnerskih projekata 			
Aktivnost	Odgovornost za provedbu	Osnovne značajke i rezultati	SREDSTVA IZ PRORAČUNA IŽ (u kn)
Održavanje koordinativnih sastanaka između pružatelja usluga s ciljem njihovog povezivanja u provedbi aktivnosti	Upravni odjel za zdravstvo i socijalnu skrb	Tijekom godine održan je jedan zajednički sastanak s svim nositeljima projekata, te nekoliko sastanaka i/ili konzultacija s pojedinim provoditeljima projekata na temu povezivanja projekata i pružanja izvan institucijskih usluga za osobe s invaliditetom. U 2015. g. u ovom području imamo samo 1 partnerski projekt, pa se nadamo većem povezivanju u 2016. g.	-
Pružanje podrške pružateljima usluga u pripremi za dobivanje licence za pružanje usluga pomoći u kući za osobe s invaliditetom	Upravni odjel za zdravstvo i socijalnu skrb	Održani su sastanci s pružateljima usluga koji su dostavili zahtjev (projekt) IŽ za financiranjem usluga pomoći u kući (Društvo multiple skleroze IŽ, Udruga civilnih invalida – inkluzija Pula); u postupku je licenciranje pružatelja usluge Udruge civilnih invalida – inkluzija Pula (Udruga treba dostaviti dopunu dokumentacije). Sufinancirani su projekti pomoći u kući: 1. Udruga civilnih invalida inkluzija; putem javnih radova ima zaposlenu njegovateljicu od 01.01.do 06.10. a i iz Proračuna IŽ financirana je njegovateljica na 4 sata od 01.06. do 31.12.2015.; projektom je bilo obuhvaćeno 20 korisnika s područja: Pula, Vodnjan, Fažana, Marčana i Medulin. 2. Društvo multiple skleroze Istarske županije; pomoć u kući pružana je za 7 korisnika u razdoblju od 01.03. do 31.12..	30.000,00
Podržavanje pružatelja usluga u	Upravni odjel za zdravstvo i	Predstavnice Škole za odgoj i obrazovanje, Doma za odrasle	-

izradi projekata i prijavu na EU natječaj	socijalnu skrb	osobe Vila Maria i Gradskog društva Crvenog križa Pula zajedno s predstavnicama UO za zdravstvo i socijalnu skrb IŽ sudjelovale su svibnju 2015. na Festivalu različitih sposobnosti (Festival delle Abilita Differenti) Carpi s ciljem ostvarivanja značajnih međunarodnih kontakata za zajedničke EU projekte; u rujnu 2015. predstavnici Scuole Centrale Formazione posjetili su naše ustanove (Školu, Vilu Mariu) te su dogovorene aktivnosti i suradnja za 2016. g.	
UKUPNO:			30.000,00

Vrsta socijalne usluge: USLUGA BORAVKA			
<ul style="list-style-type: none"> Operativni cilj 1.2: Povećati broj usluga boravka za osobe s intelektualnim oštećenjem u Pazinu i Buzetu i za osobe s mentalnim oštećenjem u Puli i Brkaču 			
Aktivnost	Odgovornost za provedbu	Osnovne značajke i rezultati	SREDSTVA IZ PRORAČUNA IŽ (u kn)
Pokretanje rada poludnevnog boravka za osobe s mentalnim oštećenjem u Domu za odrasle osobe Motovun, Brkač	Dom za odrasle osobe Motovun, Brkač, MSPM	Dom pruža usluge poludnevnog boravka, po rješenju centra za socijalnu skrb od 01.09.2015., za 7 korisnika od kojih većina dolazi svakodnevno. Planira povećanje broja korisnika u 2016. g, ali problem predstavlja zabrana zapošljavanja u javnim ustanovama.	-
Stvaranje preduvjeta za otvaranje poludnevnog boravka za osobe s mentalnim oštećenjem u Puli	Dom za odrasle osobe „Vila Maria“ Pula, Grad Pula	U okviru EU projekta „Podrška u zajednici – TRIP B“ uređen je prostor za pružanje usluga dnevnog boravka za 15 osoba s mentalnim oštećenjem. Nositelj projekta je Dom za odrasle osobe Vila Maria, a partneri su GDCK Pula, Udruga za pomoć osobama s mentalnom retardacijom IŽ i Udruga invalida rada Istre. Prostor za boravak osigurao je Grad Pula, a uređenje je sufinancirano osim iz EU projekta i iz Proračuna IŽ (sufinanciranje iz Proračuna IŽ nije bilo planirano ali se naknadno odobrilo temeljem zahtjeva za pokrivanjem neplaniranih troškova	9.000,00

		oko uređenja prostora). Pružanje usluga započinje u 2016. godini.	
Podrška projektu „Poludnevni boravci za osobe s intelektualnim teškoćama u Buzetu i Pazinu“	Udruga za pomoć osobama s mentalnom retardacijom <u>Partneri:</u> Grad Pazin, Grad Buzet, CZSS Pazin	Projektom su se osigurale usluge poludnevnog boravka u jutarnjim satima u trajanju od 6h radnim danom u Buzetu i Pazinu te u popodnevnim satima/vikendom (razne manifestacije, događaji u zajednici, izleti i sl.). Direktni korisnici su: 40 odraslih osoba s intelektualnim teškoćama koji žive u obiteljskom domu na području grada Buzeta i Pazina te okolnih općina. Aktivnosti namijenjene direktnim korisnicima bile su: kreativne, rekreativne, edukacijske, socijalni rad, njega i briga o zdravlju, izleti, druženja i sudjelovanje u događajima u zajednici. Provođenjem projekta ostvarile su se pozitivne promjene koje se očituju u većoj osposobljenosti korisnika u aktivnostima svakodnevnog života, obogaćenim socijalnim odnosima, prevenciji i smanjenju nepoželjnih oblika ponašanja.	50.000,00
UKUPNO:			59.000,00

Vrsta socijalne usluge: USLUGA BORAVKA			
Operativni cilj 1.3: Podržati rad postojećih poludnevnih boravaka i klubova za osobe s invaliditetom u Istarskoj županiji			
Pokazatelji uspješnosti:			
<ul style="list-style-type: none"> • Provedene su planirane aktivnosti/program rada poludnevnih boravaka i klubova • Broj korisnika se ne smanjuje i redovito dolaze na aktivnosti • Korisnici imaju aktivnu ulogu u planiranju aktivnosti • Provedena je anketa o zadovoljstvu korisnika 			
Aktivnost	Odgovornost za provedbu	Osnovne značajke i rezultati	SREDSTVA IZ PRORAČUNA IŽ (u kn)
Financiranje poslovanja Dnevnog centra za rehabilitaciju Veruda, Pula	Dnevni centar za rehabilitaciju Veruda, Pula, Grad Pula	Centar pruža usluge: rane intervencije, odgoja i obrazovanja za djecu rane i predškolske dobi (s teškoćama i bez teškoća), poludnevnog boravka, individualne i grupne psihosocijalne podrške, pomoć pri	1.000.000,00

		<p>uključivanju u program odgoja i obrazovanja redovnog sustava (integracija), medicinske re/habilitacije. Osnovnu djelatnost obavlja u Puli, a u 2015. godini otvorena je i jedinica u Poreču. Usluge su pružane za oko 300 korisnika.</p> <p><u>Naglašene su bile aktivnosti na:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - usklađivanju akata ustanove - ustrojavanju rada u Poreču - realizaciji raznih projekata u zajednici s ciljem integracije te senzibilizacije javnosti - razne edukacije 	
Podrška projektu „Kreativnost i učenje“	Dnevni centar za radnu terapiju i rehabilitaciju Pula	<p>Korisnicima Dnevnog centra (40 odraslih osoba s intelektualnim i tjelesnim oštećenjima) organizirane su razne radionice: likovne, muzičko-plesne, sportsko-rekreativne, radno-okupacijske, edukativne i kreativne radionice te sudjelovanje na raznim susretima i natjecanjima (Festival jednakih mogućnosti, Festival Crvenog križa, Festival proljeća, itd.). U suradnji s Udrugom roditelja osoba s kombiniranim smetnjama u psihofizičkom razvoju organiziran je tradicionalni međunarodni „Susret prijateljstva“.</p>	20.000,00
Podrška projektu „Klubovi za osobe s intelektualnim teškoćama – izvaninstitucionalni oblik skrbi u IŽ“	Udruga za pomoć osobama s mentalnom retardacijom IŽ	<p>Aktivnosti klubova provodile su se kontinuirano tijekom cijele godine u Umagu, Rovinju, Motovunu, Taru i Puli (s okolnim općinama). Uključuju likovno-kreativne radionice, socijalizacijske aktivnosti (sudjelovanje na raznim manifestacijama u zajednici) i edukaciju-usvajanje praktičnih znanja i vještina iz svakodnevnog života. U projekt je uključeno 75 direktnih korisnika.</p>	40.000,00
Podrška projektu „Naša dnevna zajednica“	Centar za inkluziju i podršku u zajednici	<p>Projekt je usmjeren povećanju kvalitete života i prevenciji institucionalizacije kroz rad s korisnicima u poludnevnim boravcima: Pula, Poreč, Labin, Buje (4-6 sati dnevno) i</p>	40.000,00

		edukacijama za suradnike i volontere (provedena su 4 edukacijska seminara). Direktni korisnici: 60 odraslih osoba s intelektualnim oštećenjem i drugim psiho-fizičkim smetnjama.	
Podrška projektu „Moji Pula grad, Zagreb velegrad!“	Centar za rehabilitaciju Down syndrom centar Pula	Aktivnosti programa bile su usmjerene ka unaprjeđenju kvalitete života osobama s Dsy i njihovim obiteljima, razvijanju osobnih i socijalnih kompetencija i pripremi za organizirano stanovanje u različitim zajednicama. Direktni korisnici su 20 osoba s Dsy iz Istarske, Brodsko-posavske, Karlovačke županije i grada Zagreba.	21.250,00
Podrška projektu „Klub laringektomiranih“	Liga protiv raka Pula	Jednom tjedno svim članovima Kluba bilo je dostupno savjetovanište gdje je pružana stručna pomoć oboljelima i članovima obitelji kroz individualne i grupne razgovore, savjetovanja te pomoć u rehabilitaciji. Izvan Kluba podrška (razgovori) je pružana novooboljelima prije i poslije operacije u OB Pula te u logopedskoj ambulanti uz vježbe ezofagijalnog govora. Općoj populaciji o raku grla govorilo se putem radio emisije Stetoskop, a ciklus predavanja o posljedicama pušenja održan je i za učenike VII. i VIII. razreda o.š. Vidikovac u Puli, te učenike I. razreda srednje škole u Pazinu. U projekt je bilo uključeno 30 direktnih i 200 indirektnih korisnika. <i>*udruga je izvršila povrat neutrošenih sredstava</i>	utrošeno: 8.762,00 <i>*planirano: 10.000,00</i>
UKUPNO:			1.130.012,00

Vrste socijalnih usluga: PRIPREMA KORISNIKA ZA ŽIVOT U ZAJEDNICI, POMOĆ I NJEGA U KUĆI, STRUČNA POMOĆ U OBITELJI, ORGANIZIRANO STANOVANJE UZ PODRŠKU

Operativni cilj 1.4: Pružiti podršku ustanovama socijalne skrbi u provedbi plana deinstitucionalizacije i razvoju usluga u zajednici

Aktivnost	Odgovornost	Osnovne	Pokazatelj	Sredstva
-----------	-------------	---------	------------	----------

	za provedbu	značajke i rezultati	uspješnosti	iz proračuna IŽ (u kn)
Podrška ustanovama u provedbi Plana transformacije i deinstitucionalizacije	Dom za odrasle osobe „Vila Maria“ Pula, Centar za rehabilitaciju Gregovica, Pula	UO za zdravstvo i socijalnu skrb uz predstavnike Grada Pule, CZSS i Centra za inkluziju i podršku u zajednici u 2014. godini sudjelovao je u radu Tima čija je zadaća bila davanje stručne podrške ustanovi u procesu transformacije; tijekom 2015. ustanova nije okupila navedeni Tim, ali je provodila aktivnosti na transformaciji te je u veljači 2016. g. deinstitucionalizirala 4 korisnice u organizirano stanovanje uz podršku.		-
Razvijanje usluga stručne pomoći (patronaže) i pomoći i njege u kući za osobe s mentalnim oštećenjem na području grada Pule i okolice	Dom za odrasle osobe „Vila Maria“ Pula	Nadopunjena je licenca za pružanje usluga pomoći u kući, ali putem nadležnih centara nije izdano niti jedno rješenje te se nije započelo s pružanjem usluge. Planira se tiskanje letaka i aktivniji rad na promociji usluge u 2016.		-
Razvijanje usluge organiziranog stanovanja uz podršku za osobe s mentalnim oštećenjem u gradu Puli	Dom za odrasle osobe „Vila Maria“ Pula	Prvi smještaj u organizirano stanovanje uz podršku za 4 korisnika realiziran je u Puli u studenom 2013. i to u iznajmljenom stanu. U 2015. prema uputi MSPM, ustanova pokušava dobiti na korištenje stanove kojima upravlja DUDDI, međutim suglasnosti se čekaju više od godinu dana i tijekom 2015. nije povećan broj osoba u organiziranom stanovanju.		-
Podrška projektu „Školarci slikom do Vila Marie;	Dom za odrasle osobe „Vila Maria“ Pula	Realizirane su zajedničke likovne i keramičarske radionice te dvije izložbe radova učenika osnovnih i srednjih škola Pule, te o.š. iz Kanfanara, predstavnika HDLU Istre i korisnika ustanove. Projekt doprinosi jačanju socijalne interakcije ustanove/korisnika s lokalnom zajednicom i destigmatizaciji osoba s mentalnim oštećenjem. Korisnici: 50 učenika i prof.; 40 korisnika/radnika Doma; 2-3 predstavnika HDLU		12.000,00
Podrška projektu „Djeca osmjehom do srca Vile	Dom za odrasle osobe „Vila	Realizirano je 7 zajedničkih radionica (eko, kreativne, kulinarske)		3.000,00

Marie“	Maria“ Pula	i 2 izleta (posjet sirani i mljekari Latus) djece i korisnika ustanove s ciljem destigmatizacije osoba s mentalnim oštećenjem kroz kontakt s najmlađima i njihovim roditeljima. Korisnici: 50 korisnika ustanove, djeca dječjeg vrtića Obluktak i o.š. „M.Demarin“ iz Medulina	
Oснаživanje korisnika na stalnom smještaju za organizirano stanovanje	Dom za odrasle osobe Motovun	Ustanova aktivno radi na pripremi i osnaživanju korisnika za samostalan život. Tijekom 2015. radilo se s 10-tak korisnika. Iako su korisnici pripremljeni, ustanova nije stigla dobiti sva potrebna odobrenja za najam stanova u zajednici te tijekom godine nije realizirana planirana deinstitucionalizacija korisnika.	-
Razvoj usluge dostave obroka za područje Pazinštine za najmanje 20 korisnika	Dom za odrasle osobe Motovun, JLS	Nabavljeno je vozilo potrebno za pružanje usluga pomoći u kući u vrijednosti od 85.767,33 kn od čega je iz Proračuna IŽ financirano 40.000,00 kn a razlika iz MSPM. Uslugu dostave obroka primalo je 10 korisnika. Tijekom 2016. planira se uključiti veći broj korisnika.	40.000,00
UKUPNO:			55.000,00

Vrste socijalnih usluga: USLUGE PODRŠKE U ZAJEDNICI (STRUČNA PODRŠKA, SAVJETOVANJA, USMJERAVANJA I POMOĆI ZA PREVLADAVANJE POTEŠKOĆA, STVARANJE UVJETA ZA OČUVANJE I RAZVOJ OSOBNIH MOGUĆNOSTI)

Operativni cilj 1.5: Podržati projekte civilnog društva kojima se, osobama s invaliditetom, osigurava podrška i veće uključivanje u život zajednice

Pokazatelji uspješnosti:

- Provedene su planirane aktivnosti projekata civilnog društva
- Broj korisnika se ne smanjuje i redovito dolaze na aktivnosti
- Korisnici imaju aktivnu ulogu u planiranju aktivnosti
- Provedena je anketa o zadovoljstvu korisnika

Aktivnost	Odgovornost za provedbu	Osnovne značajke i rezultati	SREDSTVA IZ PRORAČUNA IŽ (u kn)
Podrška projektu „Integracija distrofičara Istre 2015.“	Društvo distrofičara Istre	Projektom su obuhvaćene razne kreativno-edukacijske radionice, rekreacija u prirodi, pomoć u kući, posudionica ortopedskih pomagala, prijevoz, rješavanje individualnih problema, senzibilizacija javnosti, rad na uklanjanju barijera.	45.000,00

		Unaprijeđena su znanja i vještine oboljelih članova, članova obitelji i skrbnika o novim saznanjima vezanih uz neuromuskularne bolesti. Veliki dio zajednice upoznat je s potrebama oboljelih što dovodi do kvalitetnije suradnje. U aktivnosti je bilo uključeno 90 direktnih korisnika s područja IŽ.	
Podrška projektu „Zaštita i unaprjeđenje kvalitete života slijepih osoba u IŽ“	Udruga slijepih IŽ - Pula	Projekt je usmjeren: poboljšanju kvalitete življenja slijepih osoba kroz edukaciju, rehabilitaciju, mobilitet te bolju informiranost i uključenost slijepih u svakodnevni život; na senzibilizaciju javnosti o aktivnostima, radu i mogućnostima slijepih osoba pa su održani dani otvorenih vrata, razne manifestacije i promotivne aktivnosti. Projektom je obuhvaćeno 298 korisnika.	40.000,00
Podrška projektu „Savjetovanjem i edukacijom do kvalitetnijeg života osoba s invaliditetom“	Savez udruga osoba s invaliditetom IŽ	Projekt je usmjeren na koordinaciju djelovanja i aktivnosti Saveza i članica, praćenje zakonske regulative, individualna savjetovanja, kreativne, edukativne radionice i predavanja te senzibilizaciju javnosti. Projektom je bilo obuhvaćeno 129 direktnih i 522 indirektnih korisnika.	8.500,00
Podrška projektu „Zdravlje za sve za 21.stoljeće“	Udruga invalida rada Istre	Projekt se provodi već treću godinu i aktivnosti su bile usmjerene na osposobljavanje osoba sa invaliditetom za ponovnu integraciju na tržište rada: radilo se na promociji samozapošljavanja (zajedno s udrugom osoba s invaliditetom iz Labina); osnaživanje korisnika za socijalno poduzetništvo; organiziranje edukativnih skupova i informiranje poslodavaca, razne sportsko rekreativne i rehabilitacijske aktivnosti. U projekt je bilo uključeno 20 direktnih korisnika.	12.750,00
Podrška projektu „Zdravim duhom i tijelom kroz 2015. godinu“	Boćarski klub osoba s invaliditetom Istarske županije	Projekt je usmjeren na unaprjeđenje zdravlja, rehabilitaciju i sportsku rekreaciju kroz boćanje za 24 osobe. Treninzi su se	8.500,00

	„Istrijana“	održavali u Puli, Žminju i Sv. Petru u Šumi. Klub „Istrijana“ je već petu godinu najuspješniji i najtrofejniji boćarski klub osoba s invaliditetom u Hrvatskoj.	
Podrška projektu „I mi smo ovdje“	Društvo tjelesnih invalida Pazin	Osiguravanje podrške osobama s tjelesnim invaliditetom na području središnje Istre kroz pružanje izvan institucijskih socijalnih usluga te usluga prijevoza. Tijekom godine pruženo je 210 usluga prijevoza od čega najviše do liječnika ili na razne aktivnosti i radionice (svaki utorak do udruge). Usluge je koristilo 123 korisnika.	utrošeno: 14.856,00 planirano: 15.000,00
Podrška projektu „Plivanje za djecu i osobe s posebnim potrebama“	Udruga cerebralne paralize IŽ	Projektom su realizirane tri aktivnosti: 1. terapijsko plivanje, za 12 djece i mladih s CP, po Halliwick konceptu u bazenu (2 x tjedno), ljeti u moru. 2. Ljetni kamp „Sunce i avantura“ u Medulinu u kojem su sudjelovalo 10 djece sa CP i volonteri (10) iste dobi; ljetni kamp veoma je značajan za socijalizaciju korisnika i senzibilizaciju zajednice 3. poticanje volontarijata – sve je veći broj srednjoškolaca koji žele volontirati u udruzi. Udruga ima 30 volontera.	15.000,00
Podrška projektu 13. sportsko-rekreativni i kulturni susret osoba s intelektualnim teškoćama „Susret prijateljstva“	Udruga roditelja osoba s kombiniranim smetnjama u psihofizičkom razvoju IŽ – Pula	13. sportsko-rekreativni „Susret prijateljstva“ održan je 21.10.2015. Susret se sastojao od glazbeno-scenskog i sportsko rekreativnog programa a obuhvatio je više od 500 sudionika (djeca predškolske i školske dobi, članovi udruge, ustanove iz IŽ i RH). Direktni korisnici projekta: 30 odraslih osoba s intelektualnim i tjelesnim teškoćama.	10.000,00
Podrška projektu „Plivanje kao terapija i metoda integracije za osobe s invaliditetom“	Ustanova za zdravstvenu njegu u kući „Zlatne ruke“ Vesna Plavšić	Hidro terapiju kao oblik rehabilitacije, ali i socijalizacije osoba s invaliditetom provodili su fizioterapeuti od 30.06. do 06.08. na Mornaru nakon završetka ljetnog kampa u organizaciji Udruge cerebralne paralize IŽ. U projekt je bilo uključeno 10	8.000,00

		korisnika i izvršene su 53 individualne terapije tijekom 20 sati (10x2 h) terapijskog plivanja.	
Unaprjeđenje postojećih i razvoj novih usluga podrške u zajednici za osobe s invalidite. u skladu s identificiranim potrebama	Upravni odjel za zdravstvo i socijalnu skrb, Tim za zdravlje, Savjet za socijalnu skrb, radne skupine	Izmjenama i dopunama Proračuna smanjena su planirana sredstva za 67.500,00 kn, a utrošak preostalog iznosa prikazan je na cilju 2.1. otklanjanje arhitektonskih barijera (65.000,00 kn) i 1.2. za uređenje dnevnog boravka za osobe s mentalnim oštećenjem u Puli (9.000,00 kn)	utrošeno: 0,00 kn *planirano: 141.500,00
UKUPNO:			162.606,00

Operativni cilj 2.1: Otkloniti arhitektonske barijere na najmanje četiri lokaliteta u Istarskoj županiji			
Aktivnost	Osnovne značajke i rezultati		SREDSTVA IZ PRORAČUNA IŽ (u kn)
Otklanjanje barijera i prilagodba nedostupnih objekata osobama s invaliditetom na području Istarske županije	Prilagođen pristup osobama s invaliditetom na 4 lokaliteta čime je ispunjen plan za 2015. godinu. Iz sredstava Upravnog odjela za zdravstvo i socijalnu skrb prilagođen je pristup ginekološkim ambulantom IDZ na Verudi, Pula i ljekarni IDZ u Rovinju (135.000,00 kn). Iz sredstava Upravnog odjela za održivi razvoj utrošeno je ukupno 90.000,00 kn; izvršene su prilagodbe u Glazbenoj školi u Puli (podizna platforma) i rukohvat u Gimnaziji Pula. <i>*izmjenama i dopunama Proračuna IŽ povećana su planirana sredstva</i>		utrošeno: 135.000,00 *planirano: 70.000,00
UKUPNO:			135.000,00

Vrste socijalnih usluga: USLUGE PODRŠKE U ZAJEDNICI (STRUČNA PODRŠKA, SAVJETOVANJA, USMJERAVANJA I POMOĆI ZA PREVLADAVANJE POTEŠKOĆA, STVARANJE UVJETA ZA OČUVANJE I RAZVOJ OSOBNIH MOGUĆNOSTI)

Operativni cilj 2.2: Učiniti pristupačnijom komunikaciju za osobe s oštećenjem sluha

Aktivnost	Odgovornost za provedbu	Osnovne značajke i rezultati	SREDSTVA IZ PRORAČUNA IŽ (u kn)
Podrška projektu „Osnaživanje gluhih i nagluhih osoba za život u zajednici“	Udruga gluhih i nagluhih Istarske županije	Projektom su osigurane usluge tumača individualno (posjet liječniku, javnom bilježniku) i grupno na raznim na edukacijama/radionicama (tečaj ELCD, redovna skupština, kreativne radionice, Božićna misa, 1.simpozij dijaloga i dr.). Individualno je uslugu koristilo 10	11.000,00

		korisnika u 15 situacija.	
UKUPNO:			11.000,00

Vrste socijalnih usluga: USLUGE PODRŠKE U ZAJEDNICI (STRUČNA PODRŠKA, SAVJETOVANJA, USMJERAVANJA I POMOĆI ZA PREVLADAVANJE POTEŠKOĆA, STVARANJE UVJETA ZA OČUVANJE I RAZVOJ OSOBNIH MOGUĆNOSTI)			
Operativni cilj 2.3: Pružiti direktnu pomoć i unaprijediti mobilnost osoba s tjelesnim oštećenjima			
Aktivnost	Odgovornost za provedbu	Osnovne značajke i rezultati	SREDSTVA IZ PRORAČUNA IŽ (u kn)
Podrška projektu „I mi možemo van“	Udruga osoba s invaliditetom Labin	S ciljem povećanja mobilnosti i samostalnosti osoba s invaliditetom sufinancirana je nabava gusjeničara koji je predan na korištenje članu udruge; udruga sada ima u vlasništvu 3 gusjeničara i mobilni transporter; provedena je edukacija o radu na kojoj je prisustvovalo 15 osoba.	8.500,00
Podrška projektu „Osnaživanje osoba s invaliditetom za život u zajednici – prijevoz osoba bitno smanjene pokretljivosti“	Društvo osoba s tjelesnim invaliditetom	Pruženo je 1820 usluga prijevoza za 69 osoba s tjelesnim oštećenjem s 26 pratitelja, te je ukupno prijeđeno 33405 km. Korisnici su definirani Pravilnikom o prijevozu vozilima Društva po kriterijima: pokretljivost, rehabilitiranost, posjedovanje vozila od strane uže obitelji, mogućnost korištenja javnog prijevoza, materijalna situacija. Pozivi/ zahtjevi za prijevozom zaprimani su svakodnevno te je, sukladno donesenim kriterijima, sastavljan plan prijevoza za naredni dan. Područje prijevoza: Barban, Fažana, Ližnjan, Marčana, Medulin, Pula, Svetvinčenat, Vodnjan	30.000,00
UKUPNO:			38.500,00

Vrste socijalnih usluga: USLUGE POTPORE U OBAVLJANJU POSLOVA, PRIPREMI I ZAPOŠLJAVANJU			
Operativni cilj 3.1: Jačati profesionalne kompetencije i poticati zapošljavanje osoba s invaliditetom			
Aktivnost	Odgovornost za provedbu	Osnovne značajke i rezultati	Sredstva iz proračuna IŽ (u kn)
Podrška projektu	Škola za odgoj i	Projektom su postignuti slijedeći	

„Vrt znanja“	obrazovanje Pula	<p>rezultati: svi uključeni učenici stekli su znanja iz osnova poljoprivredne proizvodnje, voćarstva, cvjećarstva, karakteristikama tla (teorijski i praktično); primjenu i održavanje alata, sredstava i materijala; više od 50% proizvoda plasirano je na otvoreno tržište kroz učeničku zadrugu; objavljen je priručnik Vrt znanja pisan na jeziku lakom za čitanje; 65% uključenih učenika osposobljeno je za zapošljavanje na tržištu; model socijalnog poduzetništva prezentiran je na brojnim skupovima te se razvijaju nova partnerstva.</p> <p>Korisnici: 55 učenika (15-21 g.) *ustanova je izvršila povrat neutrošenih sredstava</p>	<p>utrošeno: 39.994,84</p> <p>planirano: *40.000,00</p>
Učenicima s teškoćama osigurati pomoćnike u nastavi u osnovnim i srednjim školama kojima je osnivač IŽ	Upravni odjel za obrazovanje, sport i tehničku kulturu	<p>Za šk. godinu 2014./15. dobivena je suglasnost MZOS-a za angažiranje 60 pomoćnika u nastavi za učenike u školama kojima je IŽ osnivač. U 2015. godini osigurano je ukupno 1.521.389,11 kn iz Proračuna Istarske županije, te je povučeno 2.565.409,97 kn iz EU fondova u okviru kojih je financiran rad 41 pomoćnika u nastavi putem projekta „Školovanje bez diskriminacije-ulog u tolerantno društvo“, zatim rad 8 pomoćnika putem mjere Hrvatskog zavoda za zapošljavanje i 9 pomoćnika isključivo iz Proračuna Istarske županije. Za šk. godinu 2015./16. zatražena je i dobivena suglasnost MZOSa za angažiranje pomoćnika za 81 učenika. Putem projekta MOZAIK-Pomoćnici u nastavi ZA Integraciju učenika u Istri za 74 učenika angažiran je 61 pomoćnik, dok su dva pomoćnika angažirani putem ugovora o djelu na teret sredstava Proračuna IŽ, a ukupno 18 učenika nije dobilo pomoćnike u nastavi (zahtjevi zaprimljeni tijekom listopada i studenog 2015.) obzirom da HZZ nije imao povratne informacije o aktiviranju mjere Mladi za mlade za šk. 2015./16.</p>	-
Podrška projektu	Centar za	Projektom je osigurana podrška radnoj	20.000,00

„IN.PROMO – radno uključivanje osoba s invaliditetom“	inkluziju i podršku u zajednici	jedinici za zapošljavanje osoba s invaliditetom u Labinu u kojoj je sukladno planu bilo zaposleno 8 osoba s invaliditetom; promocija radnog uključivanja održana je na 6 radijskih objava te 10-tak nastupa u javnosti; 4 osobe s IT uključeno je u volontiranje	
Sufinanciranje poslovanja Zaštitne radionice Tekop Nova Pula	Upravni odjel za gospodarstvo Istarske županije	Realiziran planirani program rada; izrađena projektna dokumentacija i troškovnik za uređenje prostora na novoj lokaciji (Šijana), projekt prijavljen i odobren na natječaju Zavoda za vještačenje, profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom RH. Napomena: 550.000,00 kn utrošeno iz razdjela Upravnog odjela za gospodarstvo IŽ	-
Informirati poslodavce o raspoloživim poticajnim mjerama za zapošljavanje osoba s invalidit.	Zavod za zapošljavanje, Podružnica Pula	Tijekom potpisivanja ugovora s nositeljima projekata iz područja zdravstva i socijalne skrbi, predstavnica Zavoda za zapošljavanje održala je prezentaciju o poticajnim mjerama zapošljavanja osoba s invaliditetom.	-
UKUPNO:			59.994,84

Ukupno planirana i utrošena financijska sredstva za ovo prioritetno područje:

Izvori financiranja	planirana financijska sredstva (kn)	utrošena financijska sredstva (kn)
IŽ - Upravni odjel za zdravstvo i socijalnu skrb	1.750.000,00	1.681.112,84
IŽ - Upravni odjel za održivi razvoj	90.000,00	90.000,00
IŽ - Upravni odjel za obrazovanje, sport i tehničku kulturu	705.406,00	1.521.389,11
EU – Upravni odjel za obrazovanje, sport i tehničku kulturu	339.813,00	2.565.409,97
IŽ - Upravni odjel za gospodarstvo	550.000,00	550.000,00
Ukupno:	3.435.219,00	6.407.911,92

Odstupanje realizacije od plana evidentirano je kod financiranja asistenata u nastavi kod Upravnog odjela za obrazovanje, sport i tehničku kulturu što je obrazloženo pod Operativnim ciljem 3.1. Manje utrošena sredstva iz Upravnog odjela za zdravstvo i socijalnu skrb obuhvaćaju iznos od 67.500,00 kn koji je smanjen Izmjenama i dopunama Proračuna IŽ i manje utrošenih sredstava po projektima u visini od 1.387,16 kn.

Odgovorne osobe za prioritetno područje: *Davorka Maras-Tkačuk i Sonja Grozić-Živolić*

prioritetno područje: **RAK DEBELOG I ZAVRŠNOG CRIJEVA – KOLOREKTALNI KARCINOM (KRK)**

SMJERNICA 1: edukacija i osvješćivanje populacije o ranom otkrivanju KRK-a uz naglašavanje individualne odgovornosti za zdravlje (odaziv na preventivni program)

Promocija programa ranog otkrivanja i obilježavanje značajnih datuma

1.1. Obilježavanje Dana u plavom i ožujka – Europskog mjeseca svjesnosti o kolorektalnom raku

Kao jednu od aktivnosti u Istarskoj županiji 2013.g. pokrenuli smo (jedini u Hrvatskoj) obilježavanje ožujka - europskog mjeseca svjesnosti o kolorektalnom raku, kroz razne promotivne aktivnosti. Plava vrpca i plava boja općenito simboliziraju borbu protiv raka debelog crijeva, drugog najčešćeg raka kod muškaraca i kod žena u Istarskoj županiji, Hrvatskoj i razvijenim zemljama svijet. U obilježavanje svake godine uključuje se sve veći broj gradova (2013.g. - Pula; 2014. - Pula, Poreč, Labin), a 2015.g. obilježili smo u Puli, Poreču, Labinu, Buzetu, Novigradu, Pazinu, Rovinju. U svim gradovima dijeljeni su edukativni materijali s brojem besplatnog telefona Zavoda za javno zdravstvo IŽ na kojeg se zainteresirani za testiranje mogu javiti i prigodni edukativni materijali Lige protiv raka Pula. Diljem Europe ovaj mjesec se obilježava od 2008.g. Također svake godine prvog petka u ožujku u SAD-u se održava „Dan u plavoj odjeći“ („Dress in Blue Day“) kako bi se potaknulo još više građana na preventivni pregled, a 2000.g. predsjednik Clinton je proglasio ožujak nacionalnim mjesecom svjesnosti o raku debelog crijeva. Svjetska udruga za rak debelog crijeva je 2015.g. pokrenula obilježavanje ožujka (March) kao službenog svjetskog mjeseca svjesnosti uz poziv na globalno pješačenje („march“) za rak debelog crijeva prve subote u ožujku.

Pula

Članovi Lige protiv raka i Stoma kluba Pula u suradnji sa Zavodom za javno zdravstvo IŽ i Medicinskom školom Pula, obilježili su Dan u plavom na pulskoj tržnici, u petak 13. ožujka 2015. u vremenu od 10 do 12 sati. Prolaznicima su dijeljeni edukativni materijali Lige, plavi cvjetovi i plava srca s porukom izrađeni od papira. Cvjetove i srca u raznim nijansama plave boje izradile su volonterke Lige protiv raka na radionicama koje su se održavale u prostorima Lige. Radnice Zavoda su dijelile edukativne materijale o važnosti preventivnog pregleda – testiranja na skrivenu krv u stolici. Redovito testiranje može rano otkriti rak, ali ga i spriječiti.

Labin

U petak, 6. ožujka u prijedpodnevnim satima, u organizaciji Lige protiv raka Labin na gradskoj tržnici u Labinu obilježen je Dan u plavom - svjesnost o karcinomu debelog crijeva. Na štandu su volonterke Udruge i članovi Gradskog vijeća mladih OŠ "Ivo Lola Ribar" i OŠ Matije Vlačića dijelili plave cvjetove s porukama o brizi za zdravlje. Plave cvjetove s porukama izradili su učenici tijekom tjedna i na taj način aktivno sudjelovali u lokalnoj zajednici.

Buzet

U obilježavanje Dana u plavom uključila se Liga protiv raka Buzet i Srednja škola Buzet. Srednjoškolci su u petak, 6. ožujka 2015. u prijedpodnevnim satima na sajmu u Mašimovoj škuji uz plave balone građanima dijelili letke s informacijama o raku debelog crijeva i mogućnostima prevencije.

Poreč

U petak, 6. ožujka 2015. u 18.30 sati u Velikoj vijećnici održana je edukacija za građane o programu ranog otkrivanja raka debelog crijeva koju su zajednički organizirali Grad Poreč-Parenzo, Zavod za javno zdravstvo Istarske Županije i Gradsko društvo Crvenog križa Poreč. Okupljenima su se na početku predavanja obratile zamjenica gradonačelnika Grada Poreča-Parenzo Nadia Štifanić Dobrilović i Tihana Mikulčić, savjetnica u Upravnom odjelu za društvene djelatnosti, socijalni razvoj i zdravstvenu zaštitu, zahvalivši se svim okupljenima na odazivu, uz napomenu da su ovakve edukacije važan korak za upoznavanje ljudi s opasnostima karcinoma debelog crijeva. Edukaciju je vodila dr. Romana Despetović, koju je za predavanje educiralo GDCK Poreč. Osim vođenja edukacije i upoznavanja prisutnih s time što je točno rak debelog crijeva, kako se može ranije otkriti, ili čak i spriječiti, koje su metode pregleda, te tko se treba podvrgnuti češćim pregledima, liječnica je odgovarala i na sva pitanja i nedoumice građana. Svi koji se žele prijaviti za testiranje ili se nisu odazvali na poslani poziv, a sada to žele, mogu se obratiti na besplatni broj Zavoda za javno zdravstvo IŽ 0800-202-000.

Pazin

Grad Pazin je u suradnji s udrugama umirovljenika koje djeluju na Pazinštini (Sindikatu umirovljenika i Gradska udruga umirovljenika) starijim muškarcima podijelio edukativne materijale, želeći ovom prigodom upravo muškarce kao ciljanu skupinu koja se slabije odaziva na preventivne preglede potaknuti da više brinu o svom zdravlju.

Novigrad

Na godišnjoj Skupštini Udruge Zdravi Novigrad – Cittanova sana, 5. ožujka 2015.g razgovaralo se o raku debelog crijeva, preventivnom programu i ideji za obilježavanje Dana u plavom sljedeće godine, a prisutnima su podijeljeni i leci.

Rovinj

U Udruzi Associazione Žena donna održana je 6. ožujka 2015. radionica o raku debelog crijeva uz podjelu edukativnih materijala, a radionicu je održao dr. Corrado Bonassin.

1.2. Obilježavanje Dana plavih irisa

U Puli je na glavnoj tržnici 29.svibnja obilježen Dan plavih irisa. Članovi Lige protiv raka i Stoma kluba Pula u suradnji sa Zavodom za javno zdravstvo IŽ i Medicinskom školom Pula dijelili su letke s informacijama o raku debelog crijeva, kao i kovertu s materijalom za pregled.

S obzirom da su na našem području irisi već ocvali, prolaznicima su dijeljeni cvjetovi irisa izrađeni od salveta, uz mogućnost simboličnih donacije građana koji to žele. Irise u raznim nijansama plave boje izradili su volonteri Lige protiv raka na radionicama.

1.3. Promocija preventivnih programa

Dana 09. prosinca 2015. godine, u Puli se održala promocija Nacionalnih preventivnih programa u nazočnosti ministra zdravlja, prim. Siniše Varge, dr. med. dent. U trajanju od sat i pol, ministar se družio s građanima i obilazio promotivne štandove na kojima su se građani informirali o zdravim stilovima života i ranom otkrivanju bolesti. Također su pri tome mogli izmjeriti krvni tlak i šećer u krvi. Svojim primjerom mjerenja šećera u krvi ministar je dao podršku javnozdravstvenim manifestacijama s naglaskom na promociju zdravlja i rano otkrivanje bolesti. Posebno je naglašena važnost odazivanja na preventivne preglede koje koordinira i provodi ZZJZIŽ. Osim Zavoda za javno zdravstvo Istarske županije koji je dijelio brojne edukativne materijale i savjete, na

Narodnom trgu sudjelovali su Istarski domovi zdravlja, Opća bolnica Pula, Medicinska škola Pula, Dijabetička udruga Istarske županije, Liga protiv raka Pula, Klub žena liječenih od karcinoma dojke GEA Pula te Klub rekreativaca u prirodi «Istra», Pula KRUPP. Ministar je također mimo protokola kratko posjetio Istarske domove zdravlja gdje je upoznat s prostorom i aktivnostima koje se provode u prevenciji KVB (EU projekt LYH) i u palijativi.

Nakon druženja s građanima u svečanoj dvorani Tone Peruško Filozofskog kaulteta Sveučilišta Juraj Dobrila u Puli održana je Konferencija o nacionalnim programima za zdravstvene i prosvjetne radnike na kojoj su uz ministra govorili predstavnici HZZO-a, HZZJ-a i Nacionalnog povjerenstva za djelatnost dentalne medicine. Oni su obradili sljedeće teme: uloga liječnika obiteljske medicine u preventivnim programima, nacionalni programi probira raka, novi nacionalni program za preventivu i zaštitu oralnog zdravlja te preventivni programi općenito. Na Konferenciju su pozvani zdravstveni radnici provoditelji nacionalnih programa kako u primarnoj zdravstvenoj zaštiti (obiteljska medicina, ginekolozi, stomatolozi, patronažne sestre, radiolozi) tako i bolnički liječnici (radiolozi, internisti gastroenterolozi, patolozi, citolozi, kirurzi i ginekolozi), ali i drugi zainteresirani zdravstveni radnici. Glavni zaključci skupa bili su nužnost daljnjeg unaprjeđenja rada i međusobne suradnje svih zdravstvenih radnika u povećanju odaziva građana na preventivne programe. Poseban je interes iskazan za program zaštite zubi u Gradu Labinu u kojem skrb o zdravlju zubi počinje još u jaslicama. Kao pokazatelj uspješnosti preventive i zaštite zubi naveden je KEP indeks (odnos karijesa, ekstrakcije- vađenja i plombe) koji u populaciji djece do 12 godina iznosi u RH 4,2, u Labinu 3, a u većini zemalja EU 0,5-1,5.

S ponosom moramo istaknuti da je ovo treći ovogodišnji dolazak ministra zdravlja u našu županiju vezan uz javnozdravstvene manifestacije i promociju zdravog načina života koje provodi ZZJŽ u suradnji sa drugim zdravstvenim i odgojnim ustanovama, udrugama i institucijama uz veliku podršku lokalne i regionalne samouprave. Smatramo da je to zaista velika podrška Ministarstva zdravlja svim preventivnim aktivnostima i promociji zdravlja koji se u Istarskoj županiji provode.

- Edukacija građanstva

1.4. Društvo Crvenog križa Istarske županije – predavanja u lokalnim zajednicama

Nakon što je u 2014.g. ZZJŽ u suradnji s Društvom Crvenog križa Istarske županije proveo edukaciju edukatora (liječnika i medicinskih sestara) - suradnika 5 gradskih društava, u 2014.g. edukatori su na području svojih gradskih društava obavili 37 predavanja i imali 421 sudionika. U 2015.g. ZZJŽ je prezentaciju za edukatore osvježio novim podacima te su edukacije provela 3 gradska društva: Poreč (3 edukacije -Tar, Kaštelir, Funtana – 17 osoba, u planu su još 3 koja su dogovorena za prosinac), Pula (2 edukacije -Barban, Društvo multiple skleroze IŽ – 45 osoba) i Labin (3 edukacije -HEP Labin, Nedeščina, Raša - 65 osoba), ukupno realizirano 8 edukacija kojima je obuhvaćeno 127 osoba.

1.5. Izrada edukativnih materijala

U sklopu projekta Psihološko savjetovalište za bolesnike oboljele od kolorektalnog karcinoma i njihove obitelji financiranom od strane MZ Liga protiv raka Pula pripremila je i tiskala brošuru o raku debelog crijeva uz suradnju relevantnih stručnjaka iz područja abdominalne kirurgije i psihologije te recenzente - internističkog onkologa i epidemiologa.

- **Provedba programa ranog otkrivanja**

1.6. Zavod za javno zdravstvo Istarske županije – koordinacija i evaluacija (provedba) Nacionalnog programa ranog otkrivanja raka debelog crijeva

Poziv na uključivanje u program poslan je za 8 godišta: 1948. i 1951.-1957., na adrese 18.175 osoba oba spola. Na adrese svih (6.710) osoba koje su se odazvale u program (pismeno odgovorili da se žele testirati) poslana su kuverte s testovima - kartončićima za nanošenje uzoraka stolice, materijala za uzimanje i slanje uzoraka. Testirani su uzorci stolice na okultno krvarenje kod 3.700 osoba. Provođeni su dogovori s obiteljskim liječnicima za 220 osoba s pozitivnim testom – o bolestima i lijekovima koje uzima, potrebi vađenja krvi (koagulogram), prestanku ili promjeni oblika (davanja) antikoagulantne terapije; za osobe na terapiji inzulinom dogovorili smo termin za hospitalizaciju. Termin za kolonoskopiju ponudili smo pozitivnima (ukupno 220 osoba) uz prethodni dogovor s njihovim obiteljskim liječnicima (sve osobe kod kojih je bilo moguće učiniti kolonoskopiju u ambulantnim uvjetima). Osobe s pozitivnim rezultatom testa na okultno krvarenje pozvane su na kolonoskopiju – telefonom (osobe s prebivalištem na Puljštini i osobnim kontaktom u prostorima ZJZ) i pismeno. Dostavljaju se pismo poziva, kupovnice za kolonoskopiju i sredstvo za čišćenje, informirani pristanak. Koordinirana je provedba Programa s OB Pulom, obiteljskim liječnicima i HZJZ-om. Evidentirani su patološki nalazi nađeni na kolonoskopiji. Na besplatnom telefonu i u osobnom kontaktu komuniciralo se sa zainteresiranima za uključivanje u program. Tako je u 2015.g. bilo 3.252 komunikacija s i o korisnicima. Također je komunicirano s kolonoskopičarima (i s informatičarima u svezi informatičke aplikacije) (98 komunikacija), a u OB Pula je u siječnju 2015. na našu inicijativu održan sastanak na temu nove jedinstvene web aplikacije za nacionalne programe (dojka, debelo crijevo, vrat maternice). Provođena je 15.-dnevna analiza i evaluacija provedbe programa na županijskoj razini - evidentirani i analizirani: odaziv/obuhvat osoba na testiranje, broj pozitivnih osoba - potreba za daljnjom obradom, odaziv na kolonoskopiju, broj osoba s patološkim nalazom, broj novootkrivenih osoba s rakom debelog crijeva. Obradili smo 567 kuverti koje pošta nije mogla dostaviti (umrla, nepoznata na adresi i odselili). Kod nepoznatih i onih koji su odselili nastojali smo doći do novih adresa (putem njihovih obiteljskih liječnika ili telefonskih imenika) i svima koje smo uspjeli naći ponovo poslati kuverte kako bi im pružili mogućnost da se odazovu. Preliminarni rezultati drugog ciklusa (od 7.10.2013. do 31.12.2015.g.) pokazuju da je pozvano 75.205 osoba oba spola iz Istarske županije na uključivanje u program, testirano je 11.171 stolica na okultno krvarenje. Otkriveno je 644 pozitivnih (5,8%), pozvano svih 644 pozitivnih osoba na kolonoskopiju, 76 je odustalo od kolonoskopije, 553 osoba je do 31.12.2015. obavilo kolonoskopiju i kod 499 nađen je patološki nalaz (od toga kod 25 osoba otkriven je karcinom, kod 200 polipi (predstadiji raka), 175 hemeroidi, 78 divertikli te kod 21 ostala patologija).

Izrađen je stručni rad koji je prezentiran (poster) na 3. Epidemiološkom kongresu u Šibeniku u svibnju 2015. pod nazivom „Edukacija u zajednici o ranom otkrivanju raka debelog crijeva – iskustva iz Istarske županije“ u kojem su prikazani rezultati i način provedbe programa ranog otkrivanja raka debelog crijeva te promotivne i edukativne aktivnosti provođene u sklopu prioriteta Rak debelog i završnog crijeva Plana za zdravlje Istarske županije.

IZ PRORAČUNA ISTARSKE ŽUPANIJE odobreno: 40.000,00 kuna

SMJERNICA 2: jačanje uloge LOM-a i patronaže u poticanju osoba na odaziv

U 2015.g. HZZO je pokrenuo web aplikaciju za nacionalne preventivne programe (probira raka) i time omogućio informatičko povezivanje svih provoditelja nacionalnog programa ranog otkrivanja raka debelog i završnog crijeva (ZZJZIŽ, kolonoskopske i patohistološke jedinice u OB Pula) kao i liječnika obiteljske medicine i patronažnih sestara koji su dobili uvid u status (pozvani, odaziv / neodaziv i sl.) svojih osoba u skrbi u program ranog otkrivanja. Time im je omogućen lakši uvid u neodazvane osobe i stvoreni svi preduvjeti da se snažnije uključe u motiviranje neodazvanih na odaziv.

Županijske koordinatorice nacionalnih programa – epidemiologinje ZZJZIŽ su provele u studenom 2015.g. edukaciju svih patronažnih sestara u Istarskoj županiji o nacionalnim programima pa tako i o programu za rano otkrivanje raka debelog crijeva. Patronažne sestre su dobile posebno za njih pripremljenu brošuru (pripremila radna grupa na nacionalnom nivou, a u radnoj grupi sudjelovala je i epidemiologinja našeg Zavoda), kroz prezentaciju im je ukazano i na Plan za zdravlje Istarske županije i rad na prioritetima raka dojke i raka debelog crijeva.

ZZJZIŽ je podjelio edukativne materijale obiteljskim liječnicima i patronaži o svim programima ranog otkrivanja.

SMJERNICA 3: stvaranje preduvjeta u OB Pula (prostor, kadrovi, oprema) za prihvata većeg broja osoba na kolonoskopiju (sukladno planiranom povećanju odaziva)

Nakon što je uočeno da postoji potreba za proširenjem i uređenjem prostora ambulante, u 2014.g. su osigurana sredstva (154.000,00 kn) za adaptaciju prostora te nabavu seta za reanimaciju i stola za endoskopski pregled. U 2015.g. okončani su radovi i nabavka te je prostor ambulante proširen i uvjeti za rad poboljšani na zadovoljstvo zdravstvenih radnika koji u njima rade i pacijenata koji se tamo zbrinjavaju.

SMJERNICA 4: Podrška oboljelima

Liga protiv raka Pula – Stoma klub

Stoma klub Lige protiv raka Pula jedini je vaninstitucionalni oblik pomoći oboljelima od raka debelog i završnog crijeva na području Istarske županije. Okuplja osobe oba spola iz cijele Istarske županije oboljele od raka debelog crijeva kojima je ugrađena stoma (kolostoma tj. mjesto gdje je debelo crijevo izvedeno na površinu trbušne šupljine). Osobe sa stomom – educirani predsjednik i zamjenik Kluba koristeći vlastito iskustvo bolesti provodili su u OB Pula individualne razgovore i savjetovanja za novooperirane bolesnike i njihove obitelji te ih informirali o djelovanju Kluba i što mogu dobiti uključivanjem u rad Kluba, dijelili informativni letci u uskoj suradnji sa zdravstvenim radnicima odjela abdominalne kirurgije. Savjetovanja su pružali i kroz redoviti rad savjetovašta (jednom tjedno) u prostorima Lige, kroz emocionalnu i praktičnu podršku i pomoć pomagalo se oboljelima da lakše prebrode nastalu situaciju, da osjete da postoji način i osobe od kojih mogu dobiti potrebnu pomoć. Oboljeli pacijenti kojima je ugrađena stoma susreću se s nizom pitanja i praktičnih problema vezanih za korištenje stoma vrećica: Kako radi stoma – koliko često se prazni i što je sadžaj? Hoće li stoma biti uočljiva ispod odjeće? Kako izgledaju vrećice, kako i kada ih mijenjati? Hoće li vrećica propuštati? Gdje mogu nabaviti pomagala i koja im je cijena? Da li moram mijenjati prehranu? Da li se s vrećicom mogu vratiti na posao? Da li ću moći izlaziti s prijateljima, ići ljeti namore? Kako će to utjecati na moj seksualni život? U prostoru Lige mogli su isprobati i naučiti osobno (a ponekad i njihove supruge) kako postavljati i

mijenjati vrećice, odabrati one koje najviše odgovaraju njihovom statusu, dobili su savjete kako održavati higijenu stome, te ukoliko su naknadno imali problema uz pomoć voditelja Kluba omogućeno im je njihovo brže i efikasnije rješavanje. Također su dobivali važne informacije iz područja o pravima pacijenata (invalidnost, financijske olakšice, liječenje, nabavka pomagala i sl.) i načinima kako ih mogu ostvariti u suradnji s Društvom invalida rada Istre. Poticalo se na razgovore, iznošenje osjećaja, ukazivalo na važnost dobre i iskrene komunikacije, poticalo na uključivanje u društvene aktivnosti, okupljalo i povezivalo nove i stare članove. Ostvareno je 23 kućnih posjeta bolesnicima koji nisu u mogućnosti dolaziti u Klub (Žminj (2), Fažana (2), Labin (1), Pula (9), Barban (1), Buzet (1), Funtana (1), Pazin (1), Rovinj (3), Umag (2)), a potrebna im je pomoć i podrška neposredno nakon operacije i kasnije po potrebi. Donose se na uvid pomagala koja oni uz stručnu pomoć i u kućnim uvjetima mogu na miru isprobati i spoznati što najbolje zadovoljava njihove potrebe. Na kućne posjete se nastavljaju telefonski kontakti kojim se pruža daljnja pomoć i podrška. Ovim rehabilitacijskim programom Klub pridonosi bržem oporavku i resocijalizaciji onkoloških bolesnika. U Klubu je za sve zainteresirane članove organizirana prezentacija pomagala od strane 1 tvrtke, a Klub je dobio na poklon veliku zidnu ploču sa svim njihovim pomagalima kako bi se i drugi članovi mogli upoznavati i isprobavati pomagala. Sudjeluju aktivno u podizanju svijesti građana u javnozdravstvenim akcijama. Sudjelovali su aktivno prezentacijom vlastitog rada na godišnjem susretu Saveza stoma klubova, te na zajedničkom skupu hrvatskih i slovenskih saveza stoma klubova.

IZ PRORAČUNA ISTARKE ŽUPANIJE odobreno je i isplaćeno: 10.000,00 kuna

Liga protiv raka Pula – Psihološko savjetovanje za oboljele od kolorektalnog karcinoma

Projekt je financiralo Ministarstvo zdravlja. Realizacijom projekta nastoji se omogućiti pravovremena psihosocijalna pomoć pacijentima oboljelim od kolorektalnog karcinoma koji se liječe u Općoj bolnici Pula i njihovim obiteljima u okvirima unaprijeđenog sustava podrške. Provedene su rehabilitacije i terapijske intervencije, a uključivale su individualnu psihološku podršku, psihoterapiju i grupnu terapiju. Provodio se i inicijalni susret koji je uključivao prikupljanje osnovnih podataka, skrining psiholoških smetnji pomoću validiranog instrumenta te prema potrebi: psihoedukaciju, jednokratno savjetovanje, motivacijski razgovor ili usmjeravanje prema ekstenzivnijim oblicima pomoći koji su planirani ovim projektom. Projektom koji se provodio godinu dana (2014. na 2015.godinu) je direktno obuhvaćeno ukupno 89 oboljela od kolorektalnog karcinoma, direktno 15 članova obitelji te 60 osoba koje su prisustovale edukativnim predavanju među kojima je bilo bolesnika, članova obitelji uz ostale zainteresirane građane. Velika važnost za korisnike je bila da putem projektnih aktivnosti dobiju informacije i uvid o resursima psihološke podrške koje im stoje na raspolaganju u zajednici. Dodatno, pružena je edukacija o psihološkim faktorima kod onkološkog oboljenja te njihovo prepoznavanje, legitimiranje i destigmatiziranje. Povratne informacije od korisnika projekta ukazuju da im je pružena podrška pretežito „koristila“ do „jako koristila“ te da su dobili odgovore na pitanja koja su tražili. Kod djela pacijenata psihološka podrška je i dalje percipirana kao dodatna stigmatizacija i „teret“ s neutralnim efektom na psihofizičko stanje.

Ukupno planirana i utrošena financijska sredstva za ovo prioritetno područje:

Izvori financiranja	planirana financijska sredstva (kn)	utrošena financijska sredstva (kn)
IŽ – Upravni odjel za zdravstvo i socijalnu skrb	50.000,00	50.000,00

Odgovorne osobe za prioritetno područje: Danijela Lazarić-Zec i Romanita Rojnić

prioritetno područje:

PREVENCIJA KARDIOVASKULARNIH BOLESTI

Plan aktivnosti unutar prioritetnog područja prevencije kardiovaskularnih bolesti za 2015. godinu bio je podijeljen na opis implementacije:

1. Projekta LOVE YOUR HEART
2. Aktivnosti Upravnog odjela za zdravstvo socijalnu skrb Istarske županije i Tima za zdravlje IŽ u prioritetu prevencije kardiovaskularnih bolesti (razvojne aktivnosti, koordinacija, umrežavanje, medijska promocija, osiguravanje financijske podrške).
3. Lokalnih projekata prijavljenih na natječaj za zadovoljavanje javnih potreba u području zdravstva odabranih za sufinanciranje.
4. Planiranih aktivnosti Zavoda za javno zdravstvo Istarske županije u smislu primarne prevencije KVB

Na taj je način organizirano i ovo izvješće provedbe aktivnosti.

1. Projekt LOVE YOUR HEART – provedba i rezultati

Implementacija projekta LOVE YOUR HEART se uspješno provodila u suradnji Istarske županije, Istarskih domova zdravlja i Opće bolnice Pula, te talijanskih i albanskog partnera. Doprinos hrvatskih suradnika na projektu (Zavoda za javno zdravstvo Istarske županije, Škole narodnog zdravlja Andrija Štampar, Zadarske županije i Zavoda za javno zdravstvo Dubrovačko-neretvanske županije) je također bio veoma značajan za postizanje postavljenih rezultata.

U nastavku je tabelarni pregled postignutih rezultata koji su značajni za istarske partnere (uz sažetak pripadajućih planiranih aktivnosti po radnim paketima).

1.1. RADNI PAKETI – AKTIVNOSTI I REZULTATI (s naglaskom na rezultate u Istarskoj Županiji)

RADNI PAKET / PLANIRANE AKTIVNOSTI	POSTIGNUTI REZULTATI
RADNI PAKET 1 * Upravljanje projektom * Koordinacija * Evaluacija	Održan je sastanak Upravnog odbora Projekta u Tirani, uz brojne druge susrete koji su rezultirali prijedlogom za rebalansom proračuna projekta i manjih promjena projektnih aktivnosti. Prijedlog je prihvaćen od strane Upravljačkog tijela iz EU. Financijsko vođenje projekta i izvještavanja prema Upravljačkom tijelu su uspješno odrađeni. Istarska županija je vodeći partner u projektu i koordinirala je rad svih partnera.
RADNI PAKET 2 * Komunikacija * Informiranje	Rezultati projekta prezentirani su na 4. županijskoj konferenciji „Živjeti zdravo“ i tijekom javno-zdravstvene manifestacije – pješačenje „Hoditi i zdravi biti“, Svjetski dan srca je obilježen u Centru za prevenciju KVB IDZ-a; Ministar zdravlja je posjetio Centar za prevenciju KVB u IDZ, rezultati

	projekta su prezentirani i na simpoziju <i>Rano otkrivanje i prevencija kardiovaskularnih bolesti u obiteljskoj medicini</i> organiziranog od strane Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo, Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje i Društva nastavnika opće/obiteljske medicine, a pod pokroviteljstvom Ministarstva zdravlja.
RADNI PAKET 3 * Zajednički model prevencije KVB * Procjena resursa i vještina, lokalnih potreba	U suradnji sa <i>Društvom nastavnika opće/obiteljske medicine</i> analiziran je rad liječnika obiteljske medicine u Istarskoj županiji tijekom projekta LYH.
RADNI PAKET 4 * Edukacija i stručno osposobljavanje uz međunarodnu razmjenu iskustava i znanja	Izvršena je edukacija patronažnih sestara IDZ za rad sa pretilim pacijentima; educirani su predstavnici civilnog sektora (članovi SUH-a i udruga koje se u IŽ bave prevencijom KVB); izvršena je edukacija liječnika obiteljske medicine za rad s novim informacijskim sustavom Love Your Heart – ukupno 86 liječnika; 5 zdravstvena djelatnika iz Porto Vira posjetilo je hrvatske partnere u projektu.
RADNI PAKET 5 * Infrastruktura * Oprema * Software	Odrađeno u ranijim godinama
RADNI PAKET 6 * Najmanje 15 mjeseci eksperimentalnog rada Centara u Istri i Tirani * Vođenje registra KVB pacijenata * Edukacija građana	Tijekom LYH projekta Centri su radili redovito; kroz skrining je prošlo 2625 rizičnih građana (u ordinacijama njihovih liječnika obiteljske medicine) i 399 u OB Pula; vođen je registar KV rizičnih pacijenata; 162 pacijenta je prošlo kroz preventivne radionice, 121 kroz programe tercijarne prevencije; 1124 pacijenata je pregledano od strane kardiologa; educirano je 354 hospitaliziranih pacijenata; liste čekanja na kardiološki pregled i dijagnostiku su u OB značajno skraćene; broj UZV pregleda srca u IŽ je porastao za 28,7%, broj ergometrija za 11,8%, broj odrađenih holtera tlaka za 320,2%, a broj EKG holtera za 46,8% (zahvaljujući i kupljenoj opremi kroz projekt, ali i ulaganju u kadrove).

2. Aktivnosti provedene od strane Upravnog odjela za zdravstvo i socijalnu skrb i Tima za zdravlje IŽ

Planirane i izvršene aktivnosti	Sredstva iz proračuna IŽ (u kn)
<p>Projektom <i>Unaprjeđenja kvalitete prehrane u Općoj bolnici Pula</i> zaposlena je u srpnju 2015. nutricionistica čije su aktivnosti u 2015. godini bile slijedeće: rad (nutricionističko savjetovanje, grupni rad) sa pacijentima u Centru za prevenciju kardiovaskularnih bolesti – odrađeno 47 savjetovanja + rad sa 39 pretilih pacijenata; rad sa pacijentima u Dijabetološkoj ambulanti – odrađeno 5 pacijenata po 4 dana edukacije; rad sa pretilim pacijentima u Dnevnoj bolnici – 66 pacijenata; rad sa hospitaliziranim pacijentima – 19 savjetovanja; unapređenje jelovnika i prehrane hospitaliziranih bolesnika u suradnji sa djelatnicima kuhinje; informatizacija sustava naručivanja namirnica (odjel – bolnička kuhinja – nabava), priprema edukativnih materijala za pacijente (izrađeno 18 letaka i 3 prezentacije); grupne edukativne radionice za hospitalizirane pacijente.</p>	52.500,00
<p>Sufinanciran je projekt <i>Istarski zeleni pjat 2</i> Udruge Zelena Istra. Glavni cilj projekta je bio pridonijeti poboljšanju kulture življenja i unapređenju zdravlja općenito među djecom i mladima, a specifični ciljevi: educirati djecu i mlade o prednostima zdrave i uravnotežene prehrane i važnosti bavljenja tjelesnim aktivnostima; prikupiti i obraditi podatke o općem zdravstvenom stanju i načinima prehrane kod djece i mladih u Istarskoj županiji i osvijestiti i educirati javnost o problemu pretilosti i poremećajima u prehrani te nužnosti uvođenja promjena u način prehrane kod djece i mladih. Projekt je financiralo Ministarstvo zdravlja, a partneri su bili ZZJŽIŽ, Strukovna škola Pula i Medicinska škola Pula. Educirano je 78 učenika srednjih škola – budućih edukatora, održano je 20 edukativnih radionica u 9 pulskih srednjih škola za 339 učenika. Udruga je izvršila povrat neutrošenih sredstava.</p>	<p>utrošeno: 1.622,60</p> <p>planirano: 3.000,00</p>

3. Projekti odabrani temeljem natječaja za zadovoljavanje javnih potreba

EDUKACIJA O RIZIČNIM ČIMBENICIMA		
Nositelji i naslov projekta	Osnovne značajke projekta i rezultati	Sredstva iz proračuna IŽ (u kn)
<p>3.1. Dijabetička udruga IŽ: Psihosocijalna podrška i edukacija oboljelih od šećerne bolesti</p>	<p>Rano otkrivanje šećerne bolesti u općoj populaciji i edukacija novootkrivenih bolesnika o načinu života s ciljem sprječavanja komplikacija bolesti.</p> <p>Realizirane su akcije ranog otkrivanja oboljelih od šećerne bolesti, edukacije velikih skupina putem predavanja liječnika specijalista i medicinskih sestara, edukacije malih skupina putem klubova i savjetovaništa, provođenje tjelesnih aktivnosti i edukacije djece i mladih putem ljetnog edukativnog kampa sa medicinskom rehabilitacijom. U 2015. god. održano je ukupno 18 akcija ranog otkrivanja šećerne bolesti kojima su se odazvala 1483 žitelja županije, među kojima je otkriveno 170 osoba sa povišenim šećerima-novootkriveni i 190 osoba sa povišenim tlakom. Akcije su održane u Puli, Pazinu, Labinu, Raši, Marčani, Fažani, Poreču, Vižinadi, Sv. Lovreču, Višnjaju, Vrsaru, Funtani i Umagu. Održano je 7 predavanja. Ove godine kamp je održan u</p>	15.000,00

	<p>Premanturi. U ljetnom kampu boravilo je 5 djece iz županije. Rad klubova i savjetovališta odvijao se prema planu, klubovi se odvijaju dva puta mjesečno po dva sata u svim podružnicama osim u Pazinu zbog nedostatka sredstava. U Buzetu se rad kluba i savjetovališta odvijao otežano radi bolesti volontera. U provođenju programa Udruga je surađivala sa Javnom ustanovom Pula Sport, gradskim društvima "Crvenog križa", udrugama umirovljenika, OB Pula, centrom za dijabetes Pula, poliklinikom Oxy Pula, KBC Rijeka.</p>	
--	--	--

LOKALNI PROGRAMI PREVENCIJE		
Nositelji i naslov projekta	Osnovne značajke projekta i rezultati	Sredstva iz proračuna IŽ (u kn)
<p>3.2. KRUPP: Rekreativno pješaćenje i vježbe u prirodi u cilju prevencije KVB</p>	<p>Preventivni program zaštite zdravlja, prije svega prevencije KVB putem pješaćenja, vježbi u prirodi, edukacijom, medijskom promocijom, predavanjima. Osigurani su uvjeti i organizirana su kontinuirana pješaćenja u prirodi na različitim stazama u okolici Pule – tri puta tjedno. Tijekom 2015. godine 3500 sudionika je prepješaćilo ukupno oko 450 kilometara po Istri i izvan istre. U ožujku se organiziralo pješaćenje po Velikom Brijunu u dužini od 10 kilometara. Tom pješaćenju su prisustvovali i gosti iz Rovinja a „uzvratno“ pješaćenje u Rovinju je bilo na stazi Punta Corrente (Zlatni rt). Također su članovi u velikom broju 18. travnja sudjelovali u manifestaciji Hoditi i zdravi biti. Tom prilikom članovi kluba su aktivno sudjelovali u obilježavanju staze i bili potpora ZZJŽ u postavljanju zdravstvenih poruka. Također su u travnju članovi pješaćili u Buzetu u suradnji sa Planinarskim društvom Buzeta. Obavezno je bilo sudjelovanje članova i u manifestaciji Proljeće u Šijanskoj šumi koju organizira Grad Pula. Također je bilo pješaćenja u Pješćanoj uvali, te oko tvrđava u okolici Pule (tvrđave Turtian i San Daniele – Šandalja) na poziv udruge K.U.K. Neizostavno je sudjelovanje u pješaćenju povodom Dana Grada Pule stazom Lungomare – Drenovica. Članovi kluba sudjelovali su u brojnim humanitarnim akcijama i surađivali sa drugim udrugama te se uvijek odazivali na pozive svih organizatora promotivnih aktivnosti.</p>	<p>20.000,00</p>
<p>3.3. Medicinska škola Pula: Pokretom do zdravlja</p>	<p>U preventivni program promocije zdravog načina života, redovite tjelesne aktivnosti i sprječavanja pretilosti kod djece uključeno je 312 korisnika što je 33 korisnika više od predviđenog. Ukupno je uključeno 14 razrednih odjela u 5 osnovnih škola (Giuseppina Martinuzzi, Vodnjan, Veli Vrh, Šijana i Stoja). Sa svakim razrednim odjelom je odrađeno 16 nastavnih sati sa slijedećim sadržajima i aktivnostima: fizioterapijska i kardiološka procjena, vježbe za prevenciju KVB, vježbe za razvoj motoričkih sposobnosti, korektivna gimnastika te animacijske igre. Nakon provedene evaluacije zdravstvenog stanja, dana je preporuka za 96</p>	<p>-</p>

	<p>učenika u riziku za daljnju tjelovježbu tijekom ljetnih mjeseci. Održane su 34 sportske radionice u sportskoj dvorani IDZ. Za djecu OŠ Vodnjan održano je 16 sportskih radionica u Vodnjanu. Održana su u dva navrata u svakoj od pet osnovnih škola predavanja na temu „Zdrave životne navike“ za učenike, roditelje i osoblje.</p> <p>Financirano putem Upravnog odjela za obrazovanje, sport i tehničku kulturu u visini od 34.000,00 kn</p>	
<p>3.4. Fond Zdravi grad Poreč: Promjena ponašanja kod osoba s prekomjernom tjelesnom težinom</p>	<p>Individualno i grupno savjetovanje osoba s prekomjernom tjelesnom težinom (djeca s roditeljima, odrasle osobe, starije osobe).</p> <p>Tijekom 2015. godine provedeno je 45 susreta obiteljskog savjetovanja za 7 obitelji (ukupno 18 osoba) s djecom koja imaju prekomjernu tjelesnu težinu. Tim Zdravog grada aktivno je surađivao s Osnovnom školom Poreč i Zavodom za javno zdravstvo Istarske županije na programu unapređenja prehrane u OŠ Poreč, pa su tako psihologinje Zdravog grada Poreč održale 3 radionice o zdravoj prehrani u Osnovnoj školi Poreč za djecu trećeg i četvrtog razreda (ukupno 59 učenika) te je tijekom 11 mjeseci 2015 godine održano 8 predavanja za roditelje trećih i četvrtih razreda OŠ Poreč o posljedicama debljine kod djece (ukupno 195 roditelja). Od jeseni 2015. godine u projektu „Zdrave marende“ za srednjoškolce održane su 4 radionice za 1. i 2. razrede SŠ M. Balota o tome što su zdravi izbori za marendu za srednjoškolce koji nemaju kuhanu marendu u svojoj školi (ukupno 89 učenika).</p> <p>Također je održano predavanje „Kako razumjeti djecu, mlade i odrasle osobe s prekomjernom težinom?“ za učitelje Poreča i poreštine (53 učiteljica i 2 učitelja).</p> <p>Tijekom 2015. godine je provedeno 80 susreta individualnog savjetovanja za 8 odraslih pretilih osoba. Održano je 28 grupnih susreta za 52 umirovljenika, koji su bili podijeljeni u 5 grupa. Edukacija se sastojala od 8 grupnih radionica, posebno osmišljenih za populaciju starijih osoba, na temu zdrave prehrane, važnosti fizičke aktivnosti i antistres terapije. Također su se održala 42 individualnih susreta sa 35 klijenata i brojna predavanja.</p>	20.000,00

4. Projekti odrađeni u Zavodu za javno zdravstvo Istarske županije

4.1. Program unapređenje prehrane u predškolskim ustanovama Zavoda za javno zdravstvo Istarske županije sustavno se provodi na području cijele Županije. U ovaj program uključen je higijensko sanitarni nadzor. U sklopu programa, osim uzimanja briseva čistoće i kemijskih analiza, obavlja se i računska analiza tjednih jelovnika i izrađuju se novi prijedlozi te se korigiraju eventualne nepravilnosti. Daju se savjeti i preporuke. Na taj se način prehrana u 36 centralnih, 48 područnih i 32 privatna vrtića nastoji uskladiti sa preporukama mediteranske prehrane koja je jedan od zaštitnih čimbenika pri prevenciji kardiovaskularnih bolesti. Ovakav sustavan način provedbe programa unapređenja prehrane u predškolskim ustanovama jedinstven je u Hrvatskoj. Prema dobivenim rezultatima analize, prehrana u predškolskim ustanovama na području cijele županije je na zavidnoj razini i djeci se zaista nude kvalitetni, zdravi i

nutritivno optimalni obroci. Program je jedinstven na nivou cijele Hrvatske i prepoznat kao primjer dobre prakse. Osim optimalne kvalitete prehrane kao dobrobit Programa ističemo do sada izdate dvije *knjige vrtičkih uspješnih jelovnika*, 2007. I 2014. godine a naši edukativni i stručni godišnji susreti sa vrtićima postaju tradicija.

4.2. Provedba Programa unapređenja prehrane u osnovnim školama započela je u siječnju 2013. godine u svih 11 osnovnih škola na području grada Pule i uz financijsku potporu grada Pule. Program se odvijao u svim petim i šestim razredima a sastojao se od predavanja, radionica, podjele letaka kreiranih u ZZJZIŽ, te je obuhvatio oko 1200 djece (52 razreda). U svakoj školi je također održano i predavanje o pravilnoj prehrani školske djece namijenjeno učiteljima, ravnateljima, stručnim suradnicima i kuhinjskom osoblju. Roditelji su o svim aktivnostima informirani na roditeljskim sastancima, te preko vijeća roditelja. Poruku o važnosti pravilne prehrane kao sastavnog dijela zdravog načina života putem medija dobila je i lokalna zajednica. Od školske 2013./2014. godine predavanja se sustavno provode za učenike svih petih razreda. Polazeći od činjenice da je pravilne i zdrave životne navike najbolje usvojiti još u najranijoj dobi, kao ustanova koja se bavi prevencijom i promocijom zdravlja posebno surađujemo sa najmlađima, to jest sa vrtićima i školama.

Važno je napomenuti da je ovaj program prepoznat i u drugim lokalnim zajednicama širom naše županije te se provodi vrlo uspješno u Umagu, Labinu, Poreču, Rovinju, Raši. Ističemo kao posebnu vrijednost ovog programa ove godine izdanu *Knjigu recepata – školsku kuharicu*, koja je i poput izdanih vrtičkih jelovnika vrijedan i poučan priručnik za kuhare, stručno osoblje, zaposlenike škola i sve one kojima je pravilna prehrana sastavni dio zdravog načina života. Jedna od značajnih dobrobiti programa su i tradicionalni godišnji susreti sa našim osnovnim školama.

4.3. Obilježavanje Svjetskih dana - Obilježavanje Svjetskog dana zdravlja (World Health Day), 7. travnja, i provedbu **nacionalnog programa Živjeti zdravo**, ove godine uspješno smo spojili i organizirali konferenciju Živjeti zdravo, 13. travnja. Na konferenciji kojoj je prisustvovao i ministar zdravlja, prikazali smo brojne primjere dobre prakse koji se provode u našoj županiji a u cilju prevencije KVB i promocije zdravog načina života.

Dana 29. rujna 2015. godine, Zavod za javno zdravstvo Istarske županije, Istarski domovi zdravlja i Opća bolnica Pula uz potporu Istarske županije organizirali su obilježavanje **Svjetskog dana srca** nizom aktivnosti u prostorijama Centra za prevenciju kardiovaskularnih bolesti u Istarskim domovima zdravlja, otvorenog u sklopu projekta *LOVE YOUR HEART (LYH)*.

Dana 15. listopada 2015. godine Zavod za javno zdravstvo Istarske županije i Dječji vrtić Radost iz Poreča uz potporu Grada Poreča povodom **Svjetskog dana hrane**, u prostorijama Istarske sabornice, u Poreču, organizirali su tradicionalni **6. susret** sa djelatnicima predškolskih ustanova na području naše županije. Kao i do sada, i ovaj put smo obuhvatili teme prema željama i zahtjevima predstavnika vrtića.

4.4. Nakon toga, 18. travnja organizirali smo javno zdravstvenu i rekreativnu manifestaciju „**Hoditi i zdravi biti – La salute viene camminando**“. Veliko masovno pješčenje u šest gradova u Istri organizirali su ZZJZIŽ i gradovi Pula, Labin, Pazin, Rovinj, Poreč i Umag uz potporu IŽ. Pridružio nam se i dao podršku ministar zdravlja. Sudjelovale su brojne druge zdravstvene ustanove i institucije (Opća bolnica Pula, Istarski domovi zdravlja, Zavod za hitnu medicinu Istarske županije, Medicinska škola Pula.), udruge i društva (Klub rekreativaca u prirodi – KRUPP, Dijabetička udruga Istarske županije, Društvo Crvenog križa Istarske županije, Planinarsko društvo), brojni građani i rekreativci.

4.5. Tijekom travnja i svibnja 2015. godine u suradnji sa gradom Pula odvijao se program edukacije školskog kuhinjskog osoblja u sklopu programa „**Edukacija o kuhinjskog osoblja o prehranbenim potrebama školske djece i pravilnoj pripremi školskih obroka na području grada Pule**” – 4 susreta i ukupno 8 radionica.

4.6. Dana 15. svibnja 2015. godine, Zavod za javno zdravstvo Istarske županije je zajedno sa Strukovnom školom Pula organizirao Sajam zdravog života i ljepote.

4.7. Dana 10. rujna 2015. u 12.00 sati u prostorijama Osnovne škole Šijana, održao se **treći susret „Promocije pravilne prehrane u osnovnim školama“**. Nakon uvodnih riječi domaćina i organizatora, školski kuhari prezentirali su svoja iskustva stečena na edukacijama i pozitivne dojmove. Središnja tema ovog susreta je bila prezentacija *Knjige receptata školske kuharice* čije su autorice djelatnice ZZJŽ.

Ukupno planirana i utrošena financijska sredstva za ovo prioritetno područje

Izvori financiranja	planirana financijska sredstva (kn)	utrošena financijska sredstva (kn)
IŽ - Upravni odjel za zdravstvo i socijalnu skrb	194.500,00	109.122,60
IŽ- Upravni odjel za obrazovanje, sport i tehničku kulturu	0,00	34.000,00
EU – projekt LOVE YOU HEART	3.380.000,00	1.516.052,77
Proračuni JLS	227.590,00	131.000,00
SVEUKUPNO:	3.802.090,00	1.790.175,37

Obrazloženje:

Manje utrošena sredstva odnose se na povrat Udruge Zelena Istra u visini od 1.377,40 kn. Nadalje, Izmjenama i dopunama Proračuna Istarske županije ukupna sredstva smanjena su za iznos od 50.000,00 kn. Sredstva za projekt proračunskog korisnika Medicinske škole Pula (34.000,00 kuna) prebačena su na poziciju nadležnog upravnog odjela.

Tijekom 2015. godine izmjenama i dopunama Proračuna IŽ značajno su smanjena planirana sredstva u projektu LOVE YOUR HEART sa 3.380.000,00 kn na 1.787.194,24 kn iz dva razloga:

- Istarska županija je vodeći partner u ovom projektu i kao takva ima ulogu prijelaznog računa za sve transfere refundacija od strane EU prema projektnim partnerima, a tijekom implementacije pokazalo se da refundacije iz EU značajno kasne, rebalansom je korigirana pogrešno predviđena dinamika refundacija sredstava;
- tijekom 2015. godine odobreno je od strane Upravljačkog tijela produženje projekta LOVE YOUR HEART za 5 mjeseci (do 29. veljače 2016.) tako da je dio sredstava koji je bio planiran za 2015. godinu prebačen u 2016. godinu

Iz proračuna JLS realizirana su samo sredstva od Grada Pule u visini od 131.000,00 kn za programe: Promocija pravilne prehrane u osnovnim školama; Analiza kvalitete prehrane, higijensko-sanitarni nadzor i Edukacija kuhinjskog osoblja o prehranbenim potrebama školske djece i pripremi obroka. Planirana sredstva iz proračuna Grada Rovinja i Vodnjana nisu realizirana.

Odgovorne osobe za prioritetno područje: *Olga Dabović-Rac i Roberta Katačić*

prioritetno područje: PALIJATIVNA SKRB

Razvoj palijativne skrbi u Istarskoj županiji u 2015. godini planiran je na sljedeći način:

- a) Organizacija i razvoj projekta palijativne skrbi u Istarskoj županiji odvija se na županijskoj razini pod koordinacijom Upravnog odjela za zdravstvo i socijalnu skrb Istarske županije i Županijskog tima za palijativnu skrb.
- b) Palijativna skrb se sastoji od medicinske i nemedicinske palijativne skrbi.
- c) Medicinska palijativna skrb se organizira u Istarskim domovima zdravlja u sklopu Djelatnosti za palijativnu skrb, te u Općoj bolnici Pula.
- d) Unutar Djelatnosti za palijativnu skrb Istarskih domova zdravlja djeluje Centar za palijativnu skrb IŽ iz kojeg se koordinira, povezuje i administrira rad svih pružatelja usluga palijativne skrbi, njihova edukacija, te promocija palijativne skrbi u Istarskoj županiji. Osim toga, u sklopu te Djelatnosti Specijalističko-konzilijarni Mobilni palijativni tim pruža izvanbolničku medicinsku palijativnu skrb građanima Istre diljem županije
- e) Nemedicinske palijativne usluge se razvijaju u slijedećim smjerovima: socijalna palijativna skrb; volonterska palijativna skrb; mreža posudionica pomagala; duhovna palijativna skrb.

Planirane i provedene aktivnosti u 2015. godini po ciljevima

1. ORGANIZACIJA PALIJATIVNE SKRBI I KOORDINACIJA RAZVOJA PROJEKTA NA ŽUPANIJSKOJ RAZINI

CILJ 1.1: Koordinirati razvoj projekta palijativne skrbi na županijskoj razini, menadžment projekta			
RB	PLANIRANE AKTIVNOSTI	IZVJEŠĆE REALIZIRANOG	Utrošena sredstva iz Proračuna IŽ (kn)
1.1.1	Organizirati i koordinirati projekt na županijskoj razini, održavati redovite sastanke Županijskog tima za PS	Tijekom 2015. godine održana su 2 sastanka Županijskog Tima za palijativnu skrb (16. ožujak, 16. listopada) uz nekoliko sastanaka u manjim skupinama po raznim segmentima palijativne skrbi (nekoliko sastanaka radne grupe za razvoj hospicija, radne grupe za razvoj županijske posudionice pomagala te radnih tijela za organizaciju konferencije.	---
1.1.2	Koordinirati klinički dio projekta palijativne skrbi na županijskoj razini	Koordinacija kliničkog dijela projekta palijativne skrbi u Istarskoj županiji ugovorena je sa dr. Julijanom Franinović Marković i uspješno je provedena. Izvješća po pojedinim aktivnostima nalaze se u nastavku ove tablice (Cilj 1.1, Aktivnosti 1.1.3, 1.1.4, 1.1.6, 1.1.7, 1.1.8)	19.500,00
1.1.3	Stručna prezentacija projekta i suradnja s stručnim društvima	Prezentacija na međunarodnoj razini: <ul style="list-style-type: none"> • <i>2nd Symposium colourful life of hospice volunteers in europe volunteering in hospice and palliative care</i> (European association for palliative care) u Beču 04/2015 prikazan poster <i>Palliative care volunteers in the Istrian</i> 	

		<p>County of Croatia J. Franinović Marković, D. Kuzmanović, I Grahovac.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Rad je izložen i u Kopenhagenu na kongresu EAPC. <p>Objavljeni su slijedeći radovi u stručnoj literaturi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>European Journal of Palliative Care Creating a regional, homebased outpatient palliative care service in Croatia 07/2015</i> Julijana Franinović Marković, Roberta Katačić, Sonja Grozić Živolić, Ante Ivančić, Diego Brumini and Bosiljka Kovačević <p>Stručna prezentacija u Hrvatskoj odvijala se na slijedećim susretima:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) 2/3. 10. 2015. Konferencija o palijativnoj skrbi organizirana u Puli - 10 godina palijativne skrbi u Istri, 350 sudionika, materijali sa konferencije su na www.idz.hr 2) Zadar Simpozij s međunarodnim sudjelovanjem Specifičnosti palijativne skrbi u Dalmaciji: priobalju, zaleđu i otocima 10/2017 gdje je prikazan Istarski model palijativne skrbi. 3) Petrinja jednodnevni prikaz rada Istarskog modela PS – 23.11.15. 'Kuća zdravlja', Petrinja, Okrugli stol, 'Iskustva u organizaciji i provođenju palijativne skrbi u Istarskoj županiji', A.Ivančić, D. Brumini 4) Dubrovnik prosinac 2015 05.12.15. Dubrovnik, A. Ivančić, D. Brumini, JF. Marković, B. Kovačević, Predavanja o iskustvima MPT IŽ 5) 14.05.15. Zavod za HM, 2. Regionalni stručni sastanak u Zagrebu, predavanje, Diego Brumini, "Akutni palijativni pacijent u hitnoj medicini" 6) 12.06.15. Konferencija 'Palijativna skrb-brinimo zajedno', CEPAMET, Diego Brumini, predavanje <p>Prezentacije od strane MPT:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) 17.,18.i 20.02.15. Predavanje u med.školi, Diego Brumini 2) 24.02.15. Predavanje za medicinske sestre u Umagu, Diego Brumini 3) 26.02.15. Predavanje za studente 'Diplomskog studija sestrinstva' MEF Zagreb, Bosiljka Kovačević, Predstavljanje Specijalističkog konzilijarnog MPT u Istarskoj županiji 4) 06.05.15. Dom za starije Poreč, Diego Brumini, Predavanje: 'Prevenција, rana dijagnostika i život s tumorom' 5) 13.05.15. Circolo Pula, predavanje za medicinske sestre, Diego Brumini 	
--	--	--	--

		<p>6) 20.05.15. Predavanje u Zagrebu, Diego Brumini</p> <p>7) 07.10.,14.10., 21.10., 20.10. 04.11. i 11.11.2015. Predavanja članova MPT za volontere</p> <p>8) 07.12.15. Dolazak tima PS u osnivanju iz Varaždina, Dr. Marija Kolačko, Sr. Štefanija Jakopanec. Prenošenje iskustava MPT IŽ.</p>	
1.1.4	Osmisliti duhovnu palijativnu skrb u IŽ i njenu integraciju u ostale komponente PS	U tijeku su pregovori Istarske županije s Porečko-pulskom biskupijom o zajedničkim aktivnostima oko organiziranja hospicija u Puli i budućeg pružanja duhovne palijativne skrbi.	
1.1.5	Predstavljanje projekta Županijskoj skupštini, osiguravanje njihove podrške	Dokumenti vezani za palijativu poslani su na Skupštinu i prezentirani su, osigurana je podrška Županijske skupštine	
1.1.6	Osiguravanje potrebnih ljudskih resursa za rad u PS, odluka o planu edukacije članova MPT i drugih pružatelja usluga PS; prepoznavanje dodatnih usluga koje treba razvijati	<p>Glavna sestra IDZ-a Davorka Rakić i ms Maja Macan, polazile su poslijediplomski tečaj stalnog medicinskog usavršavanja I. kategorije OSNOVE PALIJATIVNE MEDICINE, CEPAMET, Zagreb u listopadu i studenome 2015.</p> <p>Osim toga, članovi MPT bili su uključeni u različitim inicijativama ulaska palijativne skrbi u obrazovni sustav:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Medicinska škola Pula u suradnji sa prof Snježanom Svitlić Budisavljević: obavljen je prijedlog programa uključivanja učenika medicinske škole u palijativnu skrb. Organiziran je tečaj za 3 razrede „Volontiranje u palijativnoj skrbi“. To bi bio početni dio edukacije uz kasniji ulazak u nastavni program za 4 i 5 razrede. 2) Sveučilište Juraj Dobrila u suradnji s doc Maurom Štifanićem Predloženo je da članovi tima sudjeluju u palijativnoj skrbi u okviru kurikulum nastave za dodiplomski studij sestrinstva za 2016/17 godinu. Za sada je predviđena „palijativna njega“. Objašnjena je potreba izobrazbe iz palijativne skrbi. 3) Farmaceutsko biokemijski fakultet Sveučilišta u Zagrebu sa prof Iva Mucalo. Uključivanje palijativne skrbi u nastavni curriculum za studente farmacije (studeni 2015) 4) Medicinski fakultet Zagreb Sveučilišta u Zagrebu: poslijediplomski tečaj u organizaciji CEPAMET- a uz suradnju predavača iz MPT iz Istre. 	<p>utrošeno: 3.273,00</p> <p>planirano:15.000,00</p>
1.1.7	Medijska promocija (LOMovima i građanima) sa svrhom širenja usluga na veći broj pacijenata u svim krajevima IŽ; web stranica	<p>Tijekom 2015. godine održani su brojni javni nastupi na TV i radio emisijama i novinama, kao i okupljanje prigodom obilježavanja Svjetskog dana palijativne skrbi. Izdvajaju se:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) 05.05.15. Gostovanje na Hrvatskom katoličkom radiju: Palijativni tim u Istarskoj 	

		<p>Županiji, Bosiljka Kovačević</p> <p>2) 18.05.15. Gostovanje na Radio Istri, Diego Brumini</p> <p>3) 18.08.15. Diego Brumini, Razgovor sa novinarkom Glasa Istre, Jasnom Orlić, Članak u novinama: 'Hospicij i zdravstveno osoblje je karika koja im nedostaje'</p> <p>4) 28.10.15. Intervju, TV Istra, Diego Brumini</p> <p>5) Emisija Znanjem do zdravlja kao rezultat intervjuja za vrijeme Konferencije (HRT)</p>	
1.1.8	Razvoj stacionarne (izvanbolničke institucionalne skrbi) palijativnih bolesnika (hospicij/dnevni boravci/ stacionari, ambulanta za bol)	<p>1. Realizacija gradnje hospicija na ranije predviđenoj lokaciji hospicija (župa svetog Pavla u Puli) nije bila moguća prema generalnom urbanističkom planu grada Pule (GUP) te se pristupilo iznalaženju drugog rješenja u suradnji Biskupije, Županije, Grada Pule i Opće bolnice Pula. Organizirana je posjeta hospiciju u Rijeci (5 lipnja) kako bi se upoznali s pravnim, ekonomskim i organizacijskim načinom funkcioniranja hospicija. 27. rujna 2015. Mons Dražen Kutleša, porečko pulski biskup, župan Valter Flego i gradonačelnik Boris Miletić potpisali su PISMO NAMJERE o ostvarivanju suradnje na realizaciji projekta osnivanja ustanove za palijativnu skrb. Formiran je tim za izgradnju hospicija u kojem su predstavnici Grada, Županije i Biskupije. Određena je KC za izgradnju hospicija, obavljeno je Geodetsko snimanje terena, pripremljen je idejni projekt za hospicij, u pripremi je i druga verzija.</p> <p>2. Na internom odjelu Opće bolnice Pula uređen je prostor za smještaj palijativnih bolesnika, nabavljeni su oprema i palijativni kreveti.</p>	<p>utrošeno: 99.063,90</p> <p>(OB Pula)</p> <p><i>planirano:</i> 119.500,00</p>

CILJ 1.2: Osigurati financiranje projekta palijativne skrbi u IŽ			
RB	PLANIRANE AKTIVNOSTI	IZVJEŠĆE REALIZIRANOG	Utrošena sredstva iz Proračuna IŽ (kn)
1.2.1	Osiguravanje sredstava iz županijskog proračuna za potrebe implementacije projekta	Sva planirana sredstva su u potpunosti osigurana iz županijskog proračuna i namjenski su utrošena. Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje je financirao rad 1 osnovnog tima za palijativnu skrb.	
1.2.2	Pregovaranje s HZZO-om i Ministarstvom zdravlja vezano uz financiranje i priznavanje palijativnih timova i kreveta u Mreži	Izmjena Mreže javne zdravstvene službe donesena je 19.10.2015. godine. Istarska županija je dobila 2 koordinatora za palijativnu skrb na primarnoj razini zdravstvene zaštite uz mogućnost ugovaranja po jedan mobilni palijativni tim uz svakog koordinatora. Dobili smo također i 21 palijativnu postelju koje su raspoređene: po 3 u stacionarima IDZ-a u Labinu i Umagu, 10 postelja u stacionaru IDZ-a u Pazinu i 5	

		postelja u OB Pula.	
1.2.3	Pružanje podrške oko prijavljivanja na EU natječaje	Obavljeno je nekoliko preliminarnih razgovora sa potencijalnim partnerima za prijavu na EU natječaje.	
1.2.4	Zdravstvena njega za potrebe palijativnih bolesnika (iznad standarda)	Usluge palijativnim bolesnicima su pružane u okviru osnovnog zdravstvenog osiguranja, aktivnosti iznad standarda nisu ugovarane.	utrošeno: 0,00 <i>planirano:</i> 30.000,00

2. CENTAR ZA PALIJATIVNU SKRB ISTARSKE ŽUPANIJE

CILJ 2.1: Koordinirati i administrirati rad svih sudionika pružanja palijativne skrbi (s pacijentom u središtu) i međusobno ih povezivati.			
RB	PLANIRANE AKTIVNOSTI	IZVJEŠĆE REALIZIRANOG	Utrošena sredstva iz Proračuna IŽ (kn)
2.1.1	Održavanje redovitih koordinativnih sastanaka članova specijalističko-konzilijarnog Mobilnog palijativnog tima	Održano je 12 koordinativnih sastanaka MPT	Vidi sredstva pod 3.1
2.1.2	Organizacija psihološke podrške članovima MPT kroz grupni rad predvođen od strane psihijatra.	Dr. Tomislav Peharda, specijalist psihijatrijske medicine održao je 10 sastanaka psihološke podrške članovima MPT	
2.1.3	Djelovanje kao koordinativna spona između palijativnih pacijenata i obitelji te svih pružatelja usluga (MPT, LOM, patronažne službe, zdravstvene njege, socijalnih radnika, stacionarnih ustanova, posudionicama pomagala)	Tijekom 2015. godine Centar za palijativnu skrb u IDZ-u je pružio 8244 različitih usluga koordinacije rada među različitim pružateljima palijativne skrbi.	
2.1.4	Vođenje e-registra palijativnih pacijenata	U e-registar evidentirano je 440 novih pacijenata tijekom 2015. godine.	

CILJ 2.2: Koordinirati i implementirati plan edukacije			
RB	AKTIVNOSTI	IZVJEŠĆE REALIZIRANOG	Utrošena sredstva iz Proračuna IŽ (kn)
2.2.1	Edukacija članova Tima po zaključcima Županijskog tima za PS	Glavna sestra IDZ-a Davorka Rakić i ms Maja Macan, prošle su poslijediplomski tečaj stalnog medicinskog usavršavanja I. kategorije OSNOVE PALIJATIVNE MEDICINE, CEPAMET, Zagreb u listopadu i studenome 2015.	Vidi sredstva pod 3.1
2.2.2	Edukacija ostalih koji su uključeni u pružanje PS po	Obavljena je edukacija novih volontera: 66 učenika i djelatnika Medicinske škole Pula te 3	

zaključcima Županijskog tima za PS (npr. poslijediplomski tečajevi, tečajevi za volontere, ...)	osobe iz opće populacije.	
---	---------------------------	--

3. SPECIJALISTIČKO-KONZILIJARNI MOBILNI PALIJATIVNI TIM

CILJ 3.1: Palijativnim pacijentima na kućnoj njezi diljem Istarske županije i njihovim obiteljima osigurati dostupnost usluga specijalističko-konzilijarnog mobilnog palijativnog tima u kući (u suradnji s LOM, patronažnom službom i zdravstvenom njegom u kući).			
RB	AKTIVNOSTI	IZVJEŠĆE REALIZIRANOG	Utrošena sredstva iz Proračuna IŽ (kn)
3.1.1	Osiguravanje palijativnim pacijentima na kućnoj njezi kućne posjete liječnika specijalista – članova MPT	Tijekom 2015. godine obavljeno je 1.717 kućnih posjeta članova MPT	470.000,00 (IDZ)
3.1.2	Osiguravanje palijativnim pacijentima na kućnoj njezi indicirane medicinske intervencije i zahvate koji se mogu obavljati u kućnim uvjetima (primjena intravenske, intramuskularne ili subkutane terapije; promjena/stavljanje urinarnog katetera; abdominalna punkcija, pleuralna punkcija; citološka punkcija/biopsija; postavljanje nazo-gastrične sonde; previjanje; nekrektomija; mjerenje koncentracije O ₂ ; aspiracija dišnih putova; incizije; UZV pretraga;...)	Pruženo je 3.932 medicinskih intervencija različitih vrsta.	
3.1.3	Osiguravanje palijativnim pacijentima na kućnoj njezi i članovima obitelji indicirane psihološke i psihoterapeutske intervencije (psihoterapija, suportivna psihoterapija, fokalna psihoterapija, KBT problem solving, žalovanje,...)	Odrađeno su 152 psiholoških i psihoterapeutskih intervencija	
3.1.4	Osiguravanje palijativnim pacijentima na kućnoj njezi i članovima obitelji posjetu i pružanje usluga od strane socijalnih radnika	Tijekom 2015. zatraženo je 16 intervencija od čega se 3 osobe, unatoč nastojanju da se promptno izvrši kućna posjeta, nije uspjelo obaviti posjetu, jer su preminuli. Kod 7 korisnika realiziran je smještaj u ustanovama socijalne skrbi kao prioritetan smještaj u kriznim životnim okolnostima, koristeći pravo prvenstva kao palijativan bolesnik, i to 3 u Domu za starije i nemoćne osobe „A. Štiglic“, u Puli, 3 van područja Pule, 1 u Hospiciju u Rijeci. Kod preostalih 4 korisnika priznato je pravo na jednokratnu pomoć, prava iz socijalnog programa gradova, te pokrenut	

		postupak priznavanja prava na doplatak za pomoć ili su već ostvarili zatraženo pravo dok za 2 osobe obzirom na njihove trenutačne funkcionalne sposobnosti i materijalno stanje nisu bile indicirane bilo kakve mjere iz sustava socijalne sigurnosti.	
3.1.5	Osiguravanje palijativnim pacijentima na kućnoj njezi i članovima obitelji telefonske konzultacije i savjetovanja	Izvršeno je 1.663 konzultacija i savjetovanja	
3.1.6	Evaluacija rada MPT i Djelatnosti za PS u IDZ	UO za zdravstvo i socijalnu skrb i Županijskom timu za PS je podneseno detaljno Izvješće o radu MPT i Djelatnosti	

CILJ 3.2: Osigurati savjetodavnu i stručnu podršku palijativnim pacijentima i njihovim obiteljima, te zdravstvenim djelatnicima koji pružaju PS diljem Istarske županije			
RB	AKTIVNOSTI	IZVJEŠĆE REALIZIRANOG	Utrošena sredstva iz Proračuna IŽ (kn)
3.2.1	Pružanje savjetodavne i stručne podrške palijativnim pacijentima i njihovim obiteljima kroz rad savjetovališta u Istarskoj županiji (Poreč)	U sklopu savjetovališta pružene su palijativne usluge za 16 pacijenata	Vidi sredstva pod 3.1
3.2.2	Pružanje stručne podrške u radu s palijativnim pacijentima smještenima u izvanbolničkim stacionarnim ustanovama (Umag, Pazin)	Pruženo je 58 konzultacija za pacijente smještene u stacionarima IDZ-a te u domovima za starije i nemoćne osobe u Umagu i Poreču	
3.2.3	Osiguravanje savjetodavne podrške zdravstvenim djelatnicima PZZ koji pružaju palijativnu skrb pacijentima na kućnoj njezi (LOM, patronažna služba, zdravstvena njega u kući)	Pruženo je 634 konzultacija zdravstvenim djelatnicima u primarnoj zdravstvenoj zaštiti	

4. BOLNIČKA PALIJATIVNA SKRB

CILJ 4.1: Osigurati pružanje usluga psiho-onkološkog tima			
RB	AKTIVNOSTI	IZVJEŠĆE REALIZIRANOG	Utrošena sredstva iz Proračuna IŽ (kn)
4.1.1	Rad multidisciplinarnog psiho-onkološkog tima ; koordinacija rada sa pacijentom u središtu; unaprjeđenje komunikacije prema	Psiholog pruža psihološku podršku i savjetovanje u Dnevnoj bolnici onkologije i na onkološkom odjelu. Rad se zasniva na načelima multidisciplinarnog pristupa u smislu da prepoznavanja potreba i probir onkoloških pacijenata za psihološku podršku obavljaju djelatnici odjela (liječnici i medicinske sestre) te se nastoji zajednički (psiholog i medicinske sestre) pomoći	

	pacijentu i obitelji	pacijentu. Temeljne aktivnosti jesu priprema za kemoterapijski tretman, kako se doživljava i proživljava bolesno stanje te unaprjeđenje komunikacije s članovima obitelji itd. Psihijatar je uključen kroz ambulantu u individualni rad sa pacijentima i njihovim obiteljima te ih, nakon stabilizacije psihičkih smetnji, preusmjerava u grupni vanbolnički rad ukoliko se javi potreba ili ih dalje nastavlja pratiti. Psiholog u Dnevnoj bolnici, u terminima dva put tjedno, uspijeva pregledati 10-15 pacijenata, a psihijatar 4-6 tjedno. Uspjeli su se stvoriti preduvjeti za aktivno uključivanje mladih volontera na odjelu i u dnevnu bolnicu. U par slučajeva bilo je potrebe za konzilijarnim timskim radom, ali je to uglavnom sporadično i u povojima. Privremenim odlaskom psihologa iz bolnice ideja multidisciplinarnog tima kao aktivnog subjekta u tretmanu onkoloških bolesnika se usporila.	
4.1.2	Grupna edukacija i psihološka podrška medicinskih sestara, VMS i liječnika koji rade sa palijativnim pacijentima	Grupna edukacija je napravila izvjestan iskorak i otvorila nove putove djelovanja i senzibiliziranja medicinskog osoblja koji radi sa teškim i umirućim pacijentima. Uspio se u cijelosti realizirati ciklus od 7 predavanja za VSS, a nastavlja se daljnja edukacija jednom mjesečno. Isto tako, po prvi puta se uspjela realizirati grupa psihoedukacije (ciklus od 5 predavanja) za doktore (7) koji su završili uvodni tečaj. Grupna psihoterapija se u Domu zdravlja Poreč odvija jednom mjesečno i ima 9 članica, a traje kontinuirano već 3 godine! Ona je otvorenog tipa, tako da postoji redoviti članovi, njih 7 a ostalo fluktuiraju, ovisno o okolnostima i mogućnošću prisustvovanja.	
4.1.3	Psihološko-psihijatrijska podrška pacijentima u fazi akutne bolesti i rekonvalescentima; te njihovim obiteljima (psihoonkološko grupno savjetovanje, savjetovanje u specifičnim situacijama, edukacija onkoloških bolesnika i obitelji) – uključenje Lige protiv raka Pula	U sklopu projekta <i>Unapređenje mentalnog zdravlja bolesnika oboljelih od malignih bolesti i njihovih obitelji</i> vršena su grupna psihoterapija, savjetovanja i edukacije za 8 korisnika i 3 članova obitelji. Pruženo je 225 usluga <i>Psihološkog savjetovišta za onkološke bolesnike</i> i 11 usluga za članove obitelji u dnevnoj bolnici Opće bolnice Pula. Na odjelima torako-vaskularne i abdominalne kirurgije razgovaralo se dva puta tjedno sa novo operiranim bolesnicima – 26 žena operiranih zbog raka dojke i 29 bolesnika operiranih zbog raka debelog crijeva.	36.000,00 (Liga protiv raka Pula)
4.1.4	Integriranje rada Ambulante za bol OB Pula s ostalim komponentama projekta PS, razvoj rada Ambulante za bol	Ambulanta za bol u OB Pula je dodatno uređena i opremljena za rad. Proces integracije rada Ambulante sa ostalim pružateljima palijativnih usluga je u tijeku.	

5. SOCIJALNA PALIJATIVNA SKRB

CILJ 5.1: Pružanje socijalne palijativne skrbi palijativnim pacijentima i njihovim obiteljima diljem IŽ			
RB	AKTIVNOSTI	IZVJEŠĆE REALIZIRANOG	Utrošena sredstva iz Proračuna IŽ (kn)
5.1.1	Održavanje koordinativnih sastanaka socijalnih radnika koji pružaju PS	Održano je 4 koordinativnih sastanaka socijalnih radnika s liječnicima voditeljima palijativne skrbi na kojima je raspravljano o socijalnim aspektima i mogućnostima uključivanja korisnika u sustave društvene brige o potrebitima.	
5.1.2	Pružanje socijalne palijativne skrbi palijativnim pacijentima i njihovim obiteljima diljem IŽ, uz koordinaciju iz Centra za PS	Odrađene su kućne posjete odnosno usluge socijalnog rada palijativnim pacijentima koje su zatražene od strane Centra za PS. Inicijativa palijativnog tima u većini slučajeva se odnosi na prvi poziv za intervencijom, što znači da su unatoč postojanju potreba korisnici bili neupućeni u svoja prava. Nakon izvršene prve posjete, korisnici su upoznati s postupcima i pravima te im je pružena stručna pomoć u okviru u ostvarivanja pojedinih prava.	Vidi sredstva pod 3.1
5.1.3	Pružanje socijalne palijativne skrbi palijativnim pacijentima i njihovim obiteljima u Poreču i okolici (projekt Doma za starije i nemoćne osobe Poreč: Hospicij – kućna skrb)	Na području cijele Poreštine su kroz projekt <i>Hospicij – kućna skrb</i> Doma za starije i nemoćne osobe Poreč pružene socijalne, psihološke i zdravstvene usluge za 100- njak korisnika, a kroz posudionicu ortopedskih pomagala usluženo je 182 korisnika.	40.000,00 (Dom za starije i nemoćne osobe Poreč)

6. VOLONTERI U PALIJATIVNOJ SKRBI

CILJ 6.1: Koordinirati rad volontera na različitim razinama pružanja PS i implementacija aktivnosti			
RB	AKTIVNOSTI	IZVJEŠĆE REALIZIRANOG	Utrošena sredstva iz Proračuna IŽ (kn)
6.1.1	Koordinacija i nadzor nad radom volontera – profesionalni angažman koordinatora, određivanje koji volonter paše kojem pacijentu	Volonterke u Poreču redovito održavaju svoje sastanke u Domu za starije i nemoćne, 4 volonterke se sastaju u Puli u Domu Sv. Polikarp i 2 u Domu A. Štiglic. Volonterke iz Labina su uključene u Dom u Raši (3 volonterke) i u stacionar u Labinu – 1 osoba. U Puli dvije osobe volontiraju u obitelji na zahtjev MPT, a u Labinu dvije volonterke rade s onkološkim bolesnicima. Sa volonterkama u Rovinju održana su dva sastanka, ali one nisu još uključene u direktan rad sa pacijentima.	utrošeno: 20.000,00 <i>planirano:</i> 40.000,00
6.1.2	Posjete volontera u kućama pacijenata i u domovima umirovljenika (sat vremena tjedno s korisnikom – šetnja, razgovori, druženje, nabavka namirnica i lijekova, zamjena	Realizirano je sveukupno 1.784 sati volonterskog rada u 2015. godini u Puli i Labinu.	(Liga protiv raka Pula) <i>Neutrošeno je 20.000,00 na aktivnosti 6.2.1 i ona su prenamjenjena na aktivnost 7.1.3</i>

	njevodatelja, priprema obroka, poduka članova obitelji o osnovama kuhanja)		
6.1.3	Psihološka podrška volonterima Praćenje rada volontera, supervizija i usavršavanje volontera Stručno usavršavanje voditelja i koordinatora	U Puli su održavani redoviti mjesečni sastanci za superviziju sa volonterima, a u Labinu su sastanci održavani svaka tri mjeseca, uz redovite mjesečne kontakte telefonom i mailom.	

CILJ 6.2: Edukacija volontera			
RB	AKTIVNOSTI	IZVJEŠĆE REALIZIRANOG	Utrošena sredstva iz Proračuna IŽ (kn)
6.2.1	Edukacija novih volontera kroz bazični tečaj (tečaj u Puli, Pazinu, Novigradu, Bujama, Umagu)	Održana su dva bazična tečaja za volontere na koja su bili uključeni učenici Medicinske škole Pula – njih 53 (dva treća razreda) te 13 nastavnika, pedagoginja i ravnateljica škole + 3 osobe iz opće populacije. Radi tehničkih problema tečajevi po drugim gradovima nisu održani i planiraju se za neko naredno razdoblje.	Vidi sredstva pod 6.1

7. MREŽA POSUDIONICA POMAGALA ZA PALIJATIVNE BOLESNIKA

CILJ 7.1: Organizirati i koordinirati rad posudionica diljem IŽ			
RB	AKTIVNOSTI	IZVJEŠĆE REALIZIRANOG	Utrošena sredstva iz Proračuna IŽ (kn)
7.1.1	Koordinacija rada posudionica diljem Istre (vođenje popisa pomagala i pružatelja usluga po lokalitetima u IŽ, procjena potreba za nabavom novih pomagala i širenjem usluga, upućivanje pacijenta i obitelji) u suradnji sa Centrom za PS IDZ; širenje mreže posudionica	Koordiniran je rad posudionica u Puli, Labinu i Pazinu, posuđeno je 428 „manjih“ pomagala (poput npr. anti-dekubitalnih madraca) u Puli, 18 u Pazinu te 29 u Labinu. Centar za PS Istarskih domova zdravlja preuzeo je organizaciju posudionice većih pomagala. Dobivena je nova donacija iz Njemačke/Karlsruhe – obitelj Diminić: 23 rabljenih bolesničkih kreveta (električnih); 13 invalidskih kolica; 35 hodalica; 14 štaka). Preko Centra je posuđeno 54 bolničkih kreveta.	10.000,00 (Liga protiv raka)
7.1.2	Pružanje psihološke podrške njevodateljima i članovima obitelji pri posudbama (prije i poslije smrti pacijenta)	Broj obavljenih razgovora psihološke potpore: Pula 428; Pazin 18; Labin 29	
7.1.3	Nabava novih anti-dekubitalnih madraca i obnavljanje dotrajalih	Nabavljeno je 180 novih anti-dekubitalnih madraca, 160 za Pulu, 10 za Pazin i 10 za Labin. Nabavljeno je i 5 toaletnih stolica, 3 za Pulu i po jedna za Labin i Pazin.	utrošeno: 90.000,00

	pomagala		planirano: 70.000,00 (Liga protiv raka)
7.1.4	Osnivanje i organizacija rada posudionice za „velika pomagala“ – npr. krevete; u suradnji sa Gradom Pula, DDI-jem, domovima za starije i nemoćne osobe; IDZ-om	Imenovano je Operativno radno tijelo koje radi na organizaciji centralnog skladišnog prostora za zajedničku posudionicu pomagala za palijativne bolesnike, starije i nemoćne osobe te osobe s invaliditetom u IŽ u sustavu S. Ć. Kuhar, S.G. Živolić, D. Komar, J. Zidarić i A. Ivančić. Održano je nekoliko susreta radne grupe i u tijeku su pregovori oko prostora koji bi se dodijelio IDZ-u koji bi preuzeo organizaciju rada posudionice.	

Ukupno planirana i utrošena financijska sredstva za ovo prioritetno područje:

PALIJATIVNA SKRB (Izvor financiranja: Proračun IŽ)	planirana financijska sredstva (kn)	utrošena financijska sredstva (kn)
1. Upravni odjel za zdravstvo i socijalnu skrb	380.000,00	218.773,00
2. Istarski domovi zdravlja	470.000,00	470.000,00
3. Opća bolnica Pula	0,00	99.063,90
UKUPNO (1.+2.):	850.000,00	787.836,90

Obrazloženje:

Prilikom izmjena i dopuna Proračuna, odobrene su prenamjene sredstva unutar Aktivnosti Palijativne skrbi na slijedeći način:

- 1) radi uštede na razini cijelog Proračuna, smanjena su sredstva za palijativnu skrb za 60.000,00 kuna
- 2) prenamjena neutrošenih sredstava iz UO na OB Pula radi uređenja stacionarnog dijela odjela na kojem se liječe palijativni bolesnici – 99.500,00 kn

Odgovorna osoba za prioritetno područje: *Roberta Katačić*

prioritetno područje: ZAŠTITA ZRAKA

U proceduri definiranja prioriteta za plansko razdoblje 2014. – 2016. Plana za zdravlje okolišne problematike nisu ušle u prioritete ciljanih skupina, fokus grupa niti su podržana u sklopu web ankete. Isto tako, konsenzus konferencija nije uvrstila ekološku problematiku u prioritete Plana za zdravlje. Ipak, na temelju učestalih prosvjeda građana sa područja labinštine, posebno od perioda puštanja u pogon tvornice kamene vune u Općini Pićan, na inicijativu Tima za Plan za zdravlje, Upravni odjel za zdravstvo i socijalnu skrb IŽ uključio je „Zaštitu zraka“ u prioritete.

Strateški cilj za period 2014.-2016. glasi:

„Uspostava i održavanja I. kategorije kvalitete zraka na području Istarska županije te postizanje kvalitetnog informiranja javnosti i pridobivanje povjerenja u rezultate mjerenja kvalitete zraka, struku i institucije koje su nadležne za praćenje kvalitete zraka na nacionalnom, regionalnom (područnom) i lokalnom nivou“.

Obzirom na problem koji je prepoznat u samoj proceduri definiranja problema, kroz Operativni plan za 2013. godinu su definirana dva područja djelovanja i to:

Administrativne mjere i program praćenja kvalitete zraka na području IŽ – zadaci i aktivnosti koje se provode na području Istarske županije, a koji proizlaze iz provedbe odredbi Zakona o zaštiti zraka i podzakonskih provedbenih akata RH koji su harmonizirani s zakonskom regulativom EU;

Unapređenje sustava informiranja javnosti – zadaci i aktivnosti koji će definirati alate da se rezultati administrativnih mjera kvalitetnije i transparentnije prenesu široj javnosti i time postepeno vrati povjerenje u institucije koje provode aktivnosti glede zaštite i unapređenja kakvoće zraka na području Istarske županije.

Administrativne mjere i program praćenja kakvoće zraka na području IŽ

ZADATAK	AKTIVNOST	ODGOVORNI IZVRŠITELJ	ROK	IZVRŠENJE PLANA
Praćenje kakvoće zraka	Provođenje programa praćenja kvalitete zraka za 2015. godinu	Zavod za javno zdravstvo IŽ, Služba zdravstvene ekologije	kraj 2015.	Zavod za javno zdravstvo IŽ (u daljnjem tekstu: Zavod), sukladno Ugovoru s IŽ provodi program praćenja kakvoće zraka za 2015. godinu. Sukladno odredbi točke 4. Ugovora Zavod će godišnje izvješće dostaviti županiji do 15. ožujka 2016. godine. Od 1. siječnja 2014. godine Zavod provodi i program praćenja koncentracije peludnih zrnaca u zraku na području grada Pule. Uzorkivač za pelud, nabavljen kroz Program 2013. godine, smješten je na zgradi Zavoda za javno zdravstvo Istarske županije, Nazorova 23, Pula, a peludna prognoza objavljuje se na službenim web stranicama Zavoda – www.zzjizjz.hr Prema rezultatima Zavoda izrađen je i peludni kalendar za 2015. godinu.

				<p>Obzirom da tijekom provedbe Programa praćenja kvalitete zraka, kod obrade pojedinačnih uzoraka nisu identificirane povećane koncentracije onečišćujućih tvari za očekivati je da će se kvaliteta zraka na području IŽ kretati u okvirima kvalitete iz 2014. godine.</p> <p>Temeljem programa praćenja kvalitete zraka za 2014. godinu izrađena su tri izvješća o praćenju onečišćenja zraka na području Istarske županije kao i prvo godišnje izvješće o koncentraciji peludi alergogenih biljaka u zraku na području Grada Pule. Izvješća su izradile institucije obzirom na ovlaštenja i stručnu osposobljenost (ZZJZ IŽ iz Pule, IMI iz Zagreba, Ekoneg iz Zagreba). Kroz izvješća prikazana je godišnja statistička obrada rezultata praćenja kvalitete zraka u lokalnoj mreži na mjernim postajama s ručnim posluživanjem i automatskim mjernim postajama te mjernim postajama za praćenje kakvoće zraka posebne namjene kao i prvo godišnje izvješće sa mjerne postaje za praćenje koncentracija peludi alergogenih biljaka u zraku. Kvaliteta zraka se prati na mjernim postajama postavljenim sukladno zahtjevima korisnika, pojedinim programima praćenja, izvidima na terenu kao i informacijama o prijašnjim mjerenjima na promatranom području, a izabrane lokacije i opseg mjerenja prilagođen je postojećoj regulativi, specifičnim obilježjima prostora i procijenjenim utjecajima emisija. Mjerne postaje su podijeljene u tri tipa:</p> <ul style="list-style-type: none"> - postaje s ručnim posluživanjem uređaja putem kojih se prati kvaliteta zraka u naseljima Pula (2), Umag (1), Most Raša (1) i Koromačno (1). Navedene postaje imaju dugogodišnji niz podataka; - automatske mjerne postaje koje su postavljene na osnovi programa praćenja vezanog za potencijalne onečišćivače sa značajnim emisijama u zrak – mjerna mreža TE Plomin koju čini četiri imisijske postaje, te meteorološka postaja na lokaciji Štrmac, mjerna mreža tvornice kamene vune Rockwool Adriatic koju čine dvije imisijske mjerne postaje i mjerna postaja kojom se prate emisije tvornice cementa Koromačno. - mjerne postaje za praćenje kvalitete
--	--	--	--	--

				<p>zraka posebne namjene koje su postavljene na područjima na kojima se mogu očekivati povišene razine ukupne taložne tvari (UTT) obzirom na obavljanje specifičnih industrijskih aktivnosti (kamenolomi, asfaltne baze i sl).</p> <p>U izvješću Zavoda po prvi puta je prikazana kvaliteta zraka obzirom na koncentraciju peludi alergogenih biljaka u Gradu Puli.</p> <p>Peludna prognoza kao i peludni kalendar za 2015. godinu te značajne informacije vezano za alergene i sl. objavljuje se na službenim Internet stranicama Zavoda za javno zdravstvo IŽ – www.zzjziž.hr.</p> <p>Usporedbom rezultata mjerenja u 2014. godini sa propisanim graničnim vrijednostima (GV), ciljnim vrijednostima i dugoročnim ciljevima, utvrđena je I. kategorija zraka, odnosno čist neznatno onečišćen zrak na svim područjima koja su zastupljena mjernim postajama osim na području zastupljenom mjernim postajama Brovinje u mjernoj mreži Koromačno i Ripenda Vrbanci i mjernoj mreži TE Plomin, gdje je za ozon zabilježena II. kategorija zraka, odnosno gdje su prekoračene GV i dugoročni ciljevi za prizemni ozon.</p> <p>Problematiku vezanu uz zabilježenu II kategoriju zraka potrebno je sagledati cjelovito na široj skali te se predlaže iznalaženje rješavanja u suradnji s Zavodom, Ministarstvom zaštite okoliša i prirode, Ministarstvom zdravstva i Institutom za medicinska istraživanja iz Zagreba te ostalih stručnih institucija.</p> <p>Naime, povećane koncentracije ozona javljaju se od samog početka praćenja tog parametra, a s istim se problemom susreće čitavo mediteransko područje zbog povećane insolacije i daljinskog transporta onečišćenja dušnim oksidima i ugljikovodicima (R Slovenija, IŽ, PGŽ, ...).</p> <p>Prema rezultatima mjerenja kakvoća zraka na lokacijama zastupljenim s tri mjerne postaje oko tvornice kamene vune Rockwool Adriatic d.o.o. iz Potpićna na kojima se pratila ukupna taložna tvar, metali (Pb, Cd, Tl, Ni, As, Hg) i sulfati, zrak je kategoriziran u I. kategoriju.</p>
	Usvajanje izvješća o	Zavod za javno	svibanj 2015.	Godišnje izvješće o kakvoći zraka na području IŽ za 2014. godinu je usvojeno od

	kakvoći zraka na području županije za 2014.	zdravstvo IŽ i Stručna služba Skupštine, Župan, Predsjednik Skupštine,		strane župana u svibnju 2014. godine te je u cijelosti objavljeno na službenim Internet stranicama IŽ i dostavljeno Agenciji za zaštitu okoliša IŽ.
Katastar emisija u zrak - Registar onečišćivača okoliša (ROO)	Komunikacija s obveznicima prijave podataka u ROO bazu	UO za održivi razvoj, Odsjek za ZOIP	kontinuirano	U razdoblju od 1. siječnja 2015. godine do 1. ožujka 2015. godine su, poslovni subjekti s područja IŽ, s oko 900 organizacijskih jedinica, koji emitiraju onečišćujuće tvari u zrak iz stacionarnih izvora uslijed proizvodnih procesa i/ili grijanja poslovnih prostora, upisali emisije za 2015. godinu u Bazu ROO koju vodi Agencija za zaštitu okoliša. Tijekom tog perioda djelatnici UO za održivi razvoj, Odsjeka za zaštitu prirode i okoliša su intenzivno provodili komunikaciju s subjektima kako bi se kvalitetno izvršila prijava količina onečišćujućih tvari u zrak.
	Verifikacija podataka	UO za održivi razvoj, Odsjek za ZOIP	15. lipnja	Od 1. ožujka do 15. lipnja 2015. godine djelatnici nadležnog odsjeka provode verifikaciju unosa podataka što uključuje provjeru kvalitete i tehničku ispravnost samih prijava. U slučaju nedostataka djelatnici su u obvezi osigurati izmjenu i dopunu uz komunikaciju s obveznicima i nadležnom inspekcijom zaštite okoliša. Proces je uglavnom zaključen i AZO može pristupiti izradi izvješća za 2015. godinu.

Zaključno:

Tradicija praćenja kvalitete zraka na području Istarske županije je rezultat iznimnog zalaganja Zavoda za javno zdravstvo IŽ koji je, tijekom dugog vremenskog perioda od 1982. godine, uz financijsku podršku IŽ, kontinuirano unapređivao sustav praćenja kadrovski, opremom i akreditacijom pojedinih metoda, te se time profilirao u instituciju koja prati sve trendove i izazove vezano uz tu problematiku.

Unapređenje sustava informiranja javnosti:

ZADATAK	AKTIVNOST	ODGOVORNI IZVRŠITELJ	ROK	IZVRŠENJE PLANA
Postizanje kvalitetnog informiranja javnosti i pridobivanje povjerenja u rezultate	Provedba 9 edukativnih radionica u OŠ za 250 učenika 5. razreda sa područja gradova Pula i	Zelena Istra-Istria verde u suradnji s predstavnicima Tima za Plan za zdravlje – prioritet ZRAK	od veljače do prosinca ¹⁾	Tijekom 2015. godine održane su edukativne radionice za učenike 6. razreda osnovne škole sa područja gradova Pula i Labin te općina Kršan, Pićan, Nedešćina i Raša. Na radionicama se raspravljalo općenito o zaštiti i kvaliteti s naglaskom na IŽ i što

<p>mjerenja kvalitete zraka, struku i institucije koje su nadležne za praćenje kvalitete zraka na nacionalnom</p>	<p>Labin te općina Kršan, Pićan, Nedešćina i Raša</p>	<p>i radne grupe za provedbu prioriteta</p>	<p>svatko može učiniti da se zadrži što viša razina kvalitete zraka. Projektom je bio planiran rad sa učenicima 5. razreda ali se, zbog primjerenosti teme zaštite zraka, u dogovoru s profesorima prirode, rad usmjerio na učenike 6. razreda. Radionice su temeljene na gradivu koje su učenici obrađivali tijekom redovne nastave, ali su i nadopunjene, primjerice, informacijama o mjernim postajama, onečišćujućim tvarima, savjetima što učenici mogu sami učiniti da bi tijekom svakodnevnog života pridonijeli smanjenju stakleničkih plinova i sl.</p>
<p>Projekt: ZELENI TELEFON IŽ – zaštitom okoliša do zaštite zdravlja – PRIORITET ZRAK</p>	<p>Provedba 4 edukativne radionice u srednjim školama (Gimnazija Pula i i Srednja škola Mate Blažina Labin</p>		<p>Održane su dvije radionice u Gimnaziji Pula (ukupno 25 učenika – 22.01 i 29.01.) - tijekom radionica učenicima je detaljno predstavljena web stranica istrazrak.hr, kao i anketa koja se nalazi na navedenoj stranici. Potom su im djelatnice Zelene Istre održale prezentaciju o kvaliteti zraka i zaštiti zraka u IŽ, te se s učenicima dogovorilo o detaljima održavanja terenske nastave. Što se tiče održavanja radionice u Gimnaziji Labin, istu će Zelena Istra održati 15.2. Kao i u Gimnaziji Pula, i u Labinu će biti detaljno prezentirana web stranica i anketa te će se održati edukacija o kvaliteti zraka u IŽ.</p> <p>01.2. djelatnica Zelene Istre bila je u Gimnaziji u Labinu te je ravnatelju predstavila projekt, a zaključak održanog sastanka je bio da bi se Gimnazija iz Labina uključila u projektne aktivnosti i tijekom iduće godine kao partner Zelenoj Istri koja namjerava pisati nastavak projekta te isti prijaviti na natječaj Istarske županije.</p>
	<p>Osmišljavanje ankete te analiza anketnih pitanja o razini informiranosti građana o mjerama zaštite i kvaliteti zraka u IŽ</p>		<p>Tijekom prvih mjeseci provedbe projekta djelatnice Zelene Istre su u suradnji s predstavnicima IŽ i ZZJZiŽ osmislile anketu o o razini informiranosti građana o mjerama zaštite i kvaliteti zraka u IŽ. Anketa sadržava 11 pitanja te je anonimna. Osim toga ista je postavljena na web stranicu www.istrazrak.hr te je promovirana na konferenciji za medije</p>

			<p>održanoj u prostorijama Istarske županije, kao i na službenoj, odnosno Facebook stranici udruge Zelena Istra. Pute medija – radio i tv emisije – djelatnice Zelene Istre su pozivale građane na popunjavanje ankete, odnosno na posjet web stranici www.istrazrak.hr</p>
	<p>Rad na poboljšanju (ažuriranje i uređivanje) Internetske stranice Zavoda – link zrak</p>		<p>Nakon početnih razgovora i sastanaka na kojima su sudjelovali predstavnici IŽ, ZZJZIŽ i udruge Zelena Istra, odlučeno je da se neće raditi na poboljšanju postojeće stanice zrak koja se nalazi na službenim stranicama ZZJZIŽ, već da će biti napravljena nova www.istrazrak.hr. Potom su djelatnice Zelene Istre krenule u osmišljavanje izgleda stranice, ali i pisanje tekstova koji će biti na istoj objavljeni. Nakon konzultacija s ostalim suradnicima na projektu navedena stranica je pokrenuta te predstavljena javnosti u prosincu 2015. godine. Tijekom izrade web stranice, djelatnice Zelene Istre uspostavile su poslovne odnose s Agencijom za zaštitu okoliša čiji se podaci mjerenjima kvalitete zraka u IŽ direktno prikazuju i na web stranici www.istrazrak.hr Nadalje, predstavnik AZO-a bit će jedan od govornika na 2 okruga stola koji će se održati u Labinu i Puli.</p>
	<p>Osmišljavanje letaka s uputama za korištenje ažurirane web stranice Zavoda – link zrak</p>		<p>Djelatnice Zelene Istre su u suradnji s predstavnicima IŽ i ZZJZIŽ osmislile letak koji promovira web, ali i anketu s ciljem da istu ispuni što više građana IŽ. Latak je distribuiran u Puli i Labinu te općinama Kršan, Pićan, Nedešćina, a prvi je put predstavljen tijekom konferencije za medije (18. prosinca 2015.) u prostorijama Istarske županije.</p>
	<p>Medijska i Internetska promocija kampanje i nove web stranice</p>		<p>U prostorijama IŽ održana je 18.12.2015. konferencija za novinare – predstavljanje web stranice, ankete i letka. Na više od 50 e mail adresa medija na lokalnoj, regionalnoj i nacionalnoj razini djelatnice Zelene Istre poslale su priopćenja, čiji je temelj bio upravo promocija web stranice. Osim toga, djelatnice Zelene Istre su u svrhu promocije projekta sudjelovale u radio emisijama - Radio Rovinj FM i</p>

				Radio Istre te u TV prilogu za potrebe TV Istre i TV Nove. O projektu i projektnim aktivnostima Zelena Istra je obavještavala građane i putem svoje Facebook i web stranice.
	Organizacija dva okrugla stola (za područje Labinštine i Grada Pule) – predstavljanje rezultata ankete i novog weba te dijalog o poduzetim mjerama u svrhu smanjenja onečišćenja i utvrđivanja ingerencija službi kojima se građani mogu obratiti i prijaviti onečišćenje zraka			Obzirom na odobrenu zamolbu za produljenje projektnih aktivnosti od 18. prosinca 2015., djelatnice Zelene Istre rade na organiziranju okruglih stolova koji će biti održani tijekom veljače 2016. godine. Do sada su utvrđeni datumi održavanja, okvirne teme te sudionici. DATUMI/ VRIJEME ODRŽAVANJA/ SUDIONICI I TEME ZA RASPRAVU: 1. Labin , - 24. veljače (srijeda) s početkom u 17 sati Teme: Zaštita i kvaliteta zraka u IŽ. Sudionici: predstavnici AZO-a, Istarske županije, ZZJZIŽ, predstavnici građana i privatnog sektora – Holcim d.d. 2. Pula , 25. veljače (četvrtak) 2016. s početkom u 18 sati Teme: Promet - najčešći zagađivač zraka na području velikih gradova; Sudionici: predstavnik AZO-a; predstavnici Sindikata biciklista Hrvatske, predstavnici Županije i Grada Pule, predstavnici organizacija civilnog društva.

1) Obrazloženje produženja roka:

razlog za produženje projekta zasniva na dvije činjenice:

1. Ugovor o sufinanciranju projekta potpisan je u travnju 2015. godine pa Zelena Istra nije mogla pravovremeno započeti planirane aktivnosti.
2. Prema projektnom prijedlogu planirano je ažuriranje i uređivanje postojeće podstranice ZRAK koja se nalazi na službenim Internetskim stranicama Zavoda. Tijekom zajedničkih sastanaka (Zelena Istra, ZZJZIŽ i UO za održivi razvoj), dogovoreno je da je daleko kvalitetnije da se osmisli potpuno nova stranica koja će biti cjelovitija, dostupnija i razumljivija građanima IŽ što je dovelo do povećanja obima posla kao što je dizajniranje i grafičko oblikovanje novog idejnog rješenja i vizualnog identiteta stranice, koje je financijski podržao Zavod, zatim definiranje i usuglašavanje tema koje će se objavljivati te definiranje samoga sadržaja nove stranice.

Upravo zbog navedenog je Zelena Istra tražila od Upravnog odjela za zdravstvo i socijalnu skrb Istarske županije produženje projekta. Obzirom da su razlozi produženja projekta opravdani, Odjel je zahtjev odobrio. Do kraja veljače 2016. godine će Zelena Istra u potpunosti provesti sve projektom zacrtane aktivnosti.

Zaključno:

Realizacijom projekta ZELENI TELEFON IŽ – zaštitom okoliša do zaštite zdravlja – PRIORITET ZRAK, kojeg je Zelena Istra prijavila na natječaj za prijavu projekata iz područja zdravstva i socijalne skrbi u Istarskoj županiji za 2015. godinu i za kojega su osigurana proračunska financijska sredstva u 2015. godini u iznosu od 55.000,00 kn, učinjen je značajan korak u povezivanju svih dionika (udruga Zelena Istra, Zavod za javno zdravstvo IŽ, Upravni odjeli za održivi razvoj IŽ) koji skrbe o kvaliteti zraka, odnosno sustavno doprinose zaštiti zdravlja stanovništva Istarske županije. Osim navedenog, tijekom provedbe projektnih aktivnosti u cilju što bolje i kvalitetnije realizaciju istih uključeni su građani IŽ putem medija, nove internetske stranice, putem sudjelovanja na okruglim stolovima, učenici i profesori osnovnih i srednjih škola putem provedbe edukativnih radionica, odnosno nadležna tijela i tijela na nacionalnoj razini kao što je Hrvatska agencija za zaštitu okoliša, Sindikat biciklista Hrvatske i drugi. Ovaj projekt, prema našem mišljenju, predstavlja hvalevrijedan instrument poticanja javnosti na sudjelovanje u rješavanju problema u okolišu. Na taj se način potiče angažman svih pojedinaca u društvu s ciljem kreiranja kvalitetnijeg okruženja, bez čega niti jedna zakonska odredba ne može biti učinkovita. Dakle, svrha ovog projekta je rješavanje konkretnih slučajeva temeljenih na zaštiti okoliša s naglaskom na zrak, odnosno edukacija građana o važnosti osobnog doprinosa u zaštiti okoliša.

Realizacija ovoga projekta predstavlja dobar je primjer suradnje nevladinog sektora i službenih upravnih tijela na područnoj (regionalnoj) razini. U cilju postizanja što boljih rezultata, mišljenja smo da se ovakav vid suradnje treba njegovati i dalje razvijati.

Ukupno planirana i utrošena financijska sredstva za ovo prioritetno područje:

Izvor financiranja	planirana financijska sredstva (kn)	utrošena financijska sredstva (kn)
IŽ – Upravni odjel za zdravstvo i socijalnu skrb	632.000,00	632.000,00
IŽ – Upravni odjel za zdravstvo i socijalnu skrb Projekt - ZELENI TELEFON IŽ – zaštitom okoliša do zaštite zdravlja – PRIORITET ZRAK, u sklopu projekata koji su odobreni za financiranje iz područja zdravstva i socijalne skrbi u Istarskoj županiji za 2015. godinu	55.000,00	54.810,19
UKUPNO:	687.000,00	686.810,19

U razdjelu 08, poz. 15 07 49 Proračuna IŽ za 2015. godinu za Program praćenja kvalitete zraka na području Istarske županije radi promicanja i zaštite zdravlja stanovništva od utjecaja štetnih čimbenika osiguran je iznos od 632.000,00 kn. Ukupan iznos Programa, predloženog od Zavoda za javno zdravstvo IŽ iznosio je 643.076,82 kn pa je, člankom 2. Ugovora o provođenju programa praćenja kvalitete zraka na području Istarske županije radi promicanja i zaštite zdravlja stanovništva od utjecaja štetnih čimbenika, definirano da će iznos od 11.076,82 kn, koji predstavlja razliku između osiguranih sredstava u Proračunu IŽ i ukupnih sredstava potrebnih za realizaciju cjelovitog programa podmiriti Zavod.

Program je u cijelosti realiziran i Zavodu je, sukladno članku 6. navedenog Ugovora, isplaćen u cijelosti iznos od 632.000,00 kn u kvartalnim obrocima.

Za realizaciju projekta Udruge Zelena Istra utrošena su manja sredstva u odnosu na plan u visini od 189,81 kn te je zatražen povrat u Proračun IŽ.

Odgovorne osobe za prioritetno područje: *Ljiljana Dravec i Aleksandar Stojanović*

REALIZACIJA AKTIVNOSTI I PROJEKTI IZVAN PRIORITETNIH PODRUČJA

prioritetno područje iz perioda 2005.-2012.:

PREVENCIJA I LIJEČENJE OVISNOSTI I POREMEĆAJA U PONAŠANJU DJECE I MLADIH

Iz rada Službe za prevenciju, izvanbolničko liječenje bolesti ovisnosti i zaštitu mentalnog zdravlja Zavoda za javno zdravstvo Istarske županije

U 2015. godini provodila se je prevencija, dijagnostika, izvanbolničko liječenje, rehabilitacija i resocijalizacija mladih osoba s rizikom i s poteškoćama s područja mentalnog zdravlja, povremenih uzimatelja (konzumenata) i ovisnika o psihoaktivnim drogama, kroz motivacijske programe, programe smanjenja štete (individualni metadonski i buprenorfinski programi i zaštitno preventivni programi koji se odnose na hepatitis B, C te AIDS i sifilis), «Drug free» program, programe resocijalizacije ovisnika i preventivne programe u odgojno – obrazovnim ustanovama. Stručni rad se odvijao putem individualnog, partnerskog, obiteljskog savjetodavnog i psihoterapijskog tretmana konzumenata i ovisnika, te grupne psihoterapije roditelja i članova obitelji korisnika. Provodila se je i priprema za bolnički detoksifikacijski program (PK Rab, PB «Sestre Milosrdnice» i PB Vrapče), kao i pripreme za različite programe terapijskih zajednica u RH. Dijagnostika i izvanbolničko liječenje ovisnika također se je provodilo i u ambulantama u Poreču i Rovinju. Kako bi dobili cjelovitu sliku problema ovisnosti i konzumacije droga s područja cijele Istarske županije, podaci o liječenim ovisnicima u ove dvije ambulante dostavljeni su u Službu i objedinjeni su s podacima iz Službe. Nastavljena je suradnja s ambulantom u Poreču na način da psihijatar iz Službe odlazi jedanput mjesečno u Poreč, s ciljem povećanja dostupnost usluga koje se nude u Službi pacijentima iz sjevernog dijela Istre.

U sklopu preventivnih aktivnost proveden je niz programa. Povodom obilježavanja Međunarodnog dana borbe protiv zlorabe droga i nezakonitog prometa drogama, na trgu Portarata u Puli, u organizaciji Grada Pule, provedena je edukativna kampanja, s ciljem upoznavanja javnosti s problematikom ovisnosti kao i posljedicama te bolesti. Na ovoj akciji zajedno su se predstavili: Služba za prevenciju, izvanbolničko liječenje bolesti ovisnosti i zaštitu mentalnog zdravlja Zavoda za javno zdravstvo Istarske županije, MUP, udruga UZPIRO – CRO, udruga Institut, udruga Hepatos iz Splita, Centar za socijalnu skrb Pazin – podružnica Obiteljski centar, Grad Pula te Istarska županija kroz kampanju «Bježi – Via».

Provodio se je Projekt «Zajedno za zdravo odrastanje – interaktivna predavanja za roditelje i tribine za učenike osnovnih škola» koji se sastojao od predavanja za roditelje na temu „Obitelj i prevencija ovisnosti“ i tribina za učenike 7. i 8. razreda na temu «Ovisnosti».

Održano je 9 tribina za učenike 7. i 8. razreda i 1 tribina za učenike 1. razreda srednje škole. Ukupno je na tribinama sudjelovalo 293 učenika. U sklopu ovog projekta održano je i 10 predavanja za roditelje učenika 7. i 8. razreda. Na predavanjima je sudjelovalo 206 roditelja.

Svrha tribina bila je educirati sudionike o utjecaju droga na ljudski mozak i ponašanje, koji su rizici za psihofizičko zdravlje čovjeka te kako izgleda razvoj i liječenje bolesti ovisnosti, a svrha predavanja za roditelje bila je educirati ih o odgojnim obrascima koji znatno mogu doprinijeti rizičnom ponašanju djeteta, prepoznavanja ranih znakova uzimanja droga. Ovaj projekt se većim dijelom odvijao tijekom Mjeseca borbe protiv ovisnosti.

Također, tijekom Mjeseca borbe protiv ovisnosti, u suradnji s djelatnicima MUP – a, organizirane su i 3 tribine za učenike 7. i 8. razreda na temu «Ovisnosti» u Raši, Barbanu i Umagu. ovisnosti i na taj način potaknulo se učenike da kritički razmišljaju o ovom problemu. Na tribinama je sudjelovalo 92 učenika. U Raši je održano i predavanje za roditelje učenika 7. i 8. razreda na temu «Obitelj i prevencija ovisnosti», na kojem je sudjelovalo 22 roditelja. U ovom razdoblju provedeno je i predavanje za studente Politehnike na temu štetnih utjecaja droga i alkohola, na kojemu je sudjelovalo 37 studenata.

Sveukupno je na svim tribinama i predavanjima sudjelovalo 422 učenika i studenta te 228 roditelja.

Tijekom mjeseca borbe protiv ovisnosti, u organizaciji Grada Pule u suradnji s kampanjom «Bježi – Via» organizirana je akcija «Baci drogu u koš» na trgu Portarata u Puli. Na ovoj akciji sudjelovali su još i Služba za prevenciju, izvanbolničko liječenje bolesti ovisnosti, MUP, udruga UZPIRO – CRO i Institut, osnovne škole grada Pule te plesna skupina Aboriginal. Za učenike bilo je organizirano ekipno natjecanje u slobodnim bacanjima, a svi zainteresirani mogli su razgovarati sa stručnjacima te uzeti edukativne brošure.

U organizaciji Grada Poreča i srednje škole za turizam i ugostiteljstvo u Poreču održan je okrugli stol na temu «Prevencija – jučer, danas, sutra» na kojem se raspravljalo o novim izazovima koji su pred nama, ako govorimo o prevenciji rizičnih ponašanja kod mladih.

U organizaciji MUP – a, održan je okrugli stol na temu «Izazovi današnjice – novi pojavni oblici zlouporabe droga» gdje je cilj bio razmjena iskustava nadležnih institucija o novim pojavnim oblicima zlouporabe droga te definiranja daljnje suradnje.

Također, povodom obilježavanja Mjeseca borbe protiv ovisnosti, organizirana je i radionica namijenjena liječnicima obiteljske medicine na temu «Zahtjevni pacijenti». Ova radionica je organizirana s ciljem poboljšanja suradnje i komunikacije s liječnicima obiteljske medicine. Na radionici je sudjelovalo 18 liječnika.

Tijekom 2015. godine, u Službi za prevenciju, izvanbolničko liječenje bolesti ovisnosti i zaštitu mentalnog zdravlja radilo se je sa 620 osoba, koje su se javile zbog problema zlouporabe droga. Za sve osobe koje se tijekom godine javljaju u Službu zbog zlouporabe droga, jedanput godišnje ispunjava se Pompidou upitnik za potrebe registra ovisnika pri Hrvatskom zavodu za javno zdravstvo. S ovisnicima i konzumentima došlo je 154 roditelja ili članova obitelji, koji su također uključeni u tretman. Od ukupnog broja korisnika Službe zbog zlouporabe droga (657), najveći postotak čine heroinski ovisnici (84,8 %). Ako pogledamo razdoblje od prethodnih 6 godina, možemo zaključiti da je ova brojka uglavnom stabilna, uz male varijacije. To je važan podatak, jer nam govori da već registrirani ovisnici ostaju u tretmanu. Po učestalosti dolazaka, osobe koje su došle u Službu zbog zlouporabe marihuane (6,9 %) sljedeće su po broju. U 2015. godini u Službi je registrirano 55 novoevidentiranih ovisnika ili konzumenata droga.

Zbog zlouporabe (kao glavno sredstvo) javilo se:

- heroina 26 osoba
- buprenorfina 3 osobe
- marihuane 18 osoba
- amfetamina 7 osoba
- kokaina 1 osoba

Broj novoevidentiranih heroinskih ovisnika gotovo jednak je kao i prošle godine, što je važan podatak jer nam govori da nema rasta ove pojave. Broj novoevidentiranih osoba koje su se javile zbog konzumacije marihuane manji je za 21,7 %. U posljednjih nekoliko godina primjećujemo pad broja osoba koje se u Službu javljaju zbog konzumacije marihuane. Ova pojava odražava sve liberalniji stav u društvu o ovoj drogi.

Tijekom 2015. godine izvršena su testiranja kapilarne krvi kod 164 osobe te su kod 44,2 % testiranih dokazana antitijela na C hepatitis.

Ako objedinimo podatke o radu s ovisnicima dobivene u Službi za prevenciju, izvanbolničko liječenje bolesti ovisnosti i zaštitu mentalnog zdravlja i u ambulancama u Poreču i Rovinju, dobivamo slijedeće podatke:

Broj korisnika u 2015. g. prema vrsti droga i u savjetovalištu (Služba, ambulante u Poreču i Rovinju)

Vrsta droge	2015. godina
Sve droge	779
Heroin	678
Metadon	11
Buprenorfin	12
Marihuana	44
Ecstasy	3
Kokain	5
Amfetamini	24
Benzodiazepini	2

Od ukupnog broja korisnika koji su se u 2015. godini javili na liječenje zbog zlouporabe droga (779), najveći postotak čine heroinski ovisnici (87 %). Ako razmotrimo podatke od nekoliko prethodnih godina, možemo zaključiti da je ova brojka uglavnom stabilna, uz male varijacije. Po učestalosti dolazaka, osobe koje su došle u Službu zbog zlouporabe marihuane (5,6 %) sljedeće su po zastupljenosti.

Broj ovisnika i konzumentata droga po mjestu stanovanja u 2015. (Služba, ambulante u Poreču i Rovinju)

Mjesto stanovanja	2015. godina
Ukupno	779
Pula	464
Labin	62
Rovinj	40
Poreč	86
Pazin	11
Umag, Buje, Buzet	83
Istra	746
Ostale županije	24
Stranci	9

Ako razmotrimo podatke o mjestu stanovanja osoba koje su se javile u tretman zbog zlouporabe droga, najviše korisnika došlo je s pulskog područja (59,6 %). Nakon toga, najzastupljenije su osobe koje dolaze iz Poreča i iz sjevernog djela Istre. U odnosu na prošlu 2013. godinu, a s obzirom na mjesto stanovanja korisnika, u strukturi su postoci dolazaka približno jednaki i uglavnom nema većih razlika.

PROJEKTI ODABRANI TEMELJEM JAVNOG POZIVA		
Nositelj i naziv projekta	Osnovne značajke projekta i rezultati	Sredstva iz proračuna IŽ (u kn)
Fond Zdravi grad Poreč – Centar za prevenciju i vanbolničko liječenje ovisnosti o drogama usmjeren je suzbijanju i prevenciji bolesti ovisnosti te liječenju ovisnika o drogama u izvanbolničkom tretmanu u zajednici	U Centru za prevenciju i vanbolničko liječenje ovisnosti Grada Poreča realizirao se program usmjeren suzbijanju bolesti ovisnosti i liječenju ovisnika o drogama u izvanbolničkom tretmanu za područje Poreča, Poreštine i sjeverozapadne Istre. Tijekom 2015. godine se u Centar javilo ukupno 148 osoba zbog problema s ovisnošću o drogama. U istom periodu prihvaćeno je 13 novoevidentiranih ovisnika i 2 eksperimentatora. Sa svim korisnicima usluga Centra provedeno je 554 individualnih savjetovanja i 134 obiteljskih savjetovanja.	34.000,00 kn
Medijska kampanja prevencije ovisnosti „Bježi-Via“	Provedene su sve planirane aktivnosti medijske kampanje „Bježi-Via“ koja se odvijala pod sloganom „Dizajniraj, drogu ne diraj“. Snimljen je video spot za potrebe promocije kampanje. Osmišljena je facebook stranica kampanje. U suradnji s plivačkim klubovima Pula, Arena organizirano je više plivačkih mitinga za mlađe i starije uzraste u sklopu akcije „Plivaj kroz život“. U osnovnoj školi Veli Vrh održan je treći po redu malonogometni turnir „Život bez droge je prva liga – Senza droga siamo tutti campioni“ na kojem su sudjelovali predstavnici policije, Grada Pule, Istarske županije i pulskih osnovnih škola. Nogometni turnir održao se je povodom Mjeseca borbe protiv ovisnosti. U sklopu akcije „Brze noge protiv droge“ organizirane su trke „Giro di Monte Grande“ i „Zimska atletska liga“. Održan je i košarkaški turnir „Baci drogu u koš“ na Trgu Portarata u Puli. Takmičare su činili učenici 7. i 8. razreda svih pulskih škola.	utrošeno: 76.500,00 kn planirano: 110.500,00
Udruga Institut Pula – U.P.E.Z. – Usluga, prevencija, edukacija i zaštita - Program smanjenja štete među korisnicima droga, seksualnim radnicima, populaciji s rizičnim ponašanjem i drop in centar za ovisnike	Program smanjenja štete u potpunosti je realiziran sukladno planu aktivnosti. Kroz proteklu godinu podijeljeno je 87540 igala, 52190 šprica, 11260 ampula destilirane vode, 49820 alkoholnih tupfera, 4185 prezervativa, 1810 lubrikanata, 120 edukativnih brošura i 348 kutija za odlaganje infektivnog otpada. U ovom dijelu projekta bilježi se evidentiranih 112 direktnih korisnika koji sami dolaze po sterilan pribor. Tijekom 2015. godine u prostore Drop in centra došlo je 156 osoba. Održano je 5 radionica na temu krvlju i spolno prenosive bolesti na kojima je prisustvovalo 8 ovisnika. Na dvije lokacije u Poreču i na 11 lokacija u Puli kroz 30 odlazaka u akcije čišćenja javnih	35.000,00 kn

	površina sudjelovalo je 6 ovisnika volontera. U ovom periodu predano je 251,3 kg infektivnog otpada na spaljivanje	
Udruga za prevenciju, rehabilitaciju i resocijalizaciju liječenih ovisnika o drogama. UZPIROCRO Pula – «Učimo i radimo – živimo zdravo – živimo bolje»	Projekt je u cijelosti ostvaren. Okupljeno je 12 izvoditelja, od kojih je 8 liječenih ovisnika. Povećan je broj zaposlenih sa 3 na 7, od kojih 5 unutar udruge, dok su se 2 zaposlila izvan udruge. Održane su sve planirane aktivnosti: održavanje edukacije, savladavanje vještina na poslovima njege, branja i prerade lavande, održavanje, berba i prerada maslinovog ploda, održavanje i branje smokava. Sve se to prezentiralo na promotivnom štandu udruge svaki mjesec kao i obilježavanju prigodnih datuma i blagdana	35.000,00 kn

Ukupno planirana i utrošena financijska sredstva za ovo područje:

Izvor financiranja	planirana financijska sredstva (kn)	utrošena financijska sredstva (kn)
IŽ – Upravni odjel za zdravstvo i socijalnu skrb	214.500,00	180.500,00

Izmjenama i dopunama Proračuna smanjena su sredstva za 34.000,00 kn.

Odgovorne osobe za prioritetno područje: Helena Mitrović i Ines Puhar

prioritetno područje iz perioda 2005.-2012.:

RANO OTKRIVANJE RAKA DOJKE

Iako rak dojke nije prioritetno područje u razdoblju 2013.-2016.g., nastavlja se s aktivnostima i praćenjem postignutih rezultata. U 2015.godini Županijskim programom bile su obuhvaćene žene rođene 1969.g. Mamografije u ovom programu u 2015.g. uz Istarsku županiju financiraju Grad Pula, Poreč i Rovinj. Provedbu koordinira Povjerenstvo za preventivne mamografije pri Istarskim domovima zdravlja.

Tijekom 11 godina provedbe **Županijskog programa** od 2005. godine do 2015. godine pozvano je 11 godišta odnosno **19.556** žena rođenih 1959.-1969. te je mamografiju učinilo 6.340 žena. Ukupni obuhvat bio je oko 47% a vjerujemo da je i veći jer nismo uspjeli dokumentirati sve podatke za žene koje su obavile mamografiju unutar 24 mjeseca izvan Županijskog programa.

Rezultati Županijskog programa preventivne mamografije (2005.-2015. godina)

Godište	Pozvano	Odazvano	Odazvane + obavile unutar 24 mj.*	%
1959	1.827	746	1.065	58,29
1960	1.836	645	1.023	55,72
1961	1.807	648	953	52,74
1962	1.920	723	980	51,09
1963	1.823	582	875	48,00
1964.	1.787	590	809	45,27
1965.	1.907	587	835	43,79
1966.	1.817	516	738	40,62
1967.	1.753	481	703	40,10
1968.	1.560	412	596	38,21
1969.	1.521	399	510	33,53
ukupno	19.556	6.340	9.104	46,55

*uključene i žene koje su po drugoj osnovi obavile mamografiju

U sklopu ovog programa tijekom jedanaestgodišnje provedbe dokumentirali smo da je rak dojke otkriven kod 14 žena rođenih 1959.-1969.godine. Dodana vrijednost programa je u tome što je za mnoge žene ovo prva mamografija u životu, dakle početna snimka s kojom će se uspoređivati sve buduće snimke i tako jednostavnije i s većom sigurnošću uočiti sumnjive promjene.

U 2007., 2009. i 2011. godini u suradnji sa Savezom udruge invalida Istarske županije, a 2013. i 2015.g. s Društvom distrofičara Istre (DDI), Istarski domovi zdravlja organizirali su i preventivne mamografske preglede za **žena s invaliditetom iz cijele Istre**. Za nepokretne i teško pokretne članice organiziran je i prijevoz do mamografske jedinice u Općoj bolnici Pula, kao i preuzimanje nalaza te slanje na kućnu adresu.

Udruge su provodile uobičajene programe podrške oboljelima te organizirale obilježavanje Dana narcisa i Dana ružičaste vrpce, a ove godine sudjelovali su i u prezentaciji nacionalnih programa ranog otkrivanja koju je u Puli uvećao i ministar zdravlja.

PROJEKTI ODABRANI TEMELJEM JAVNOG POZIVA u 2015.		
Nositelj i naziv projekta	Osnovne značajke projekta i rezultati	Utrošena fin. sredstva iz Proračuna IŽ (kn)
1. Gea Pula, Klub žena liječenih od karcinoma dojke – Prevencija karcinoma dojke, post-operativna rehabilitacija i limfna drenaža operiranih i liječenih žena	<p>Ova neprofitna organizacija koja djeluje na području Istarske županije uspješno provodi program u kontinuitetu od osnivanja 1997. godine (19 godina). Glavni mu je cilj pomoć oboljelim i operiranim ženama u postoperativnoj rehabilitaciji i uključivanju u svakodnevne aktivnosti te povećanje kvalitete života. U provedbi projekta sudjeluju stručne osobe različitih profila: liječnici onkolozi, više fizioterapeutkinje, više medicinske sestre, psiholozi, treneri yoge, umjetnici i volonteri raznih zanimanja. Aktivnosti koje se provode su: savjetovalište (35 puta, 96 pacijentica i članova obitelji, 100-tinjak telefonskih savjeta), ciljane medicinske vježbe (68 puta, 10 žena po grupi), terapijska yoga (63 puta, 10 žena po grupi), limfna drenaža (136 puta, a tretman je prošlo 47 osoba), keramička radionica u suradnji s Ligom protiv raka Pula, tematska i popularna predavanja (od toga 7 edukativnih predavanja o raku dojke s radionicom o samopregledu za građanstvo i učenike Medicinske škole - 200-njak osoba; različita predavanja i prezentacije za članice – o limfedemu i limfnoj drenaži, o lijekovima i njihovom korištenju, o aktivnostima Europa Donna, o volontiranju i sl.) i drugi oblici druženja članica Kluba (prezentacije ortopedskih pomagala: proteze, grudnjaci, perike, terapijski rukavi i sl.) te tradicionalne humanitarne akcije Dan narcisa (21.3.) i Dan ružičaste vrpce (3.10.) u koje je uključen velik broj osoba iz javnog života, a akcije imaju i širi edukativni karakter. Mjesečni program redovito se objavljuje u lokalnom tisku i na web stranici Kluba. Snimljen je video film o aktivnostima i otvorena Facebook stranica kluba za lakše i brže komuniciranje i bolju informiranost. Članice Kluba sudjelovale su na Festivalu volonterstva. Dosadašnji rezultati su osvježenija populacija, brža postoperativna rehabilitacija liječenih žena, znatno poboljšano stanje žena s limfedemom ruku, osposobljenost ženske populacije za samopregled, veći broj preventivnih pregleda te veće zadovoljstvo članica kluba sa aktivnostima koje se u klubu odvijaju, brojnije članstvo, veći interes za volonterski rad, prepoznatljivost i zadovoljstvo lokalne sredine radom Kluba.</p>	50.000,00
2. Liga protiv raka Pula – Rehabilitacijsko-terapijske keramičke radionice za osobe liječene od karcinoma	<p>Terapijske keramičke radionice jedine su takve radionice koje se u kontinuitetu provode od 2010. godine i koje objedinjuju poboljšavanje motoričkih sposobnosti i psihosocijalne dobrobiti kreativnog rada u malim grupama. Provode se u suradnji s Klubom žena Gea i Centrom za oblikovanje keramike Krater. Polaznice (10) su u maloj grupi pod stručnim vodstvom radile s glinom (različite metode modeliranja, spajanja dijelova i oslikavanje) te promatrale i analizirale likovne probleme kroz razgovore i diskusije. Ovakav rad im je pomogao da se opuste i relaksiraju, da lakše komuniciraju i verbaliziraju probleme koji ih muče, stekle su više samopouzdanja, poboljšale motoriku svojih šaka i ruka. U 60% korisnica uočen je visok stupanj usredotočenosti, zainteresiranosti i entuzijazma, uz olakšanu komunikaciju, dok se kod nekih polaznica pokazalo da su</p>	10.000,00

	<p>potrebne dodatne tehnike i mehanizmi pomoći (kao npr. individualna pomoć ili rad u psihoterapijskoj grupi). Korisnice su iskazale zadovoljstvo programom, pristupom i radom u grupi te ponos postignutim rezultatima, ali i predložile duže trajanje radionica. Izrađen je informativni letak o radionici koji je distribuiran na frekventna mjesta ordinacija i ljekarni kako bi se privukao veći broj polaznica. Organizirana je proljetna izložba radova (7.3.) u Gradskoj knjižnici i čitaonici Pula, a oni su izjavili da je to jedna od najbolje postavljenih izložbi u njihovom prostoru. Radovi za izložbu odabrani su zajednički – korisnice i voditeljica radionica. Za izložbu su izrađene i tiskane pozivnice i plakati. Gosti izložbe bili su članovi Galerije Agata, Novigrad.</p>	
<p>3. Zavod za javno zdravstvo IŽ – Koordinacija i evaluacije Nacionalnog programa ranog otkrivanja raka dojke na županijskoj razini</p>	<p>Koordiniran je rad mamografskih jedinica i rješavani su problemi sa ciljem kvalitetnije organizacije i evaluacije rada, posebno glede uvođenja nove tzv. NPP (nacionalni preventivni programi) aplikacije u koju su umreženi svi provoditelji, uz obiliske mamografskih jedinica i edukacije o radu u novom programu (u OB Pula i u Labinu za mamografske jedinice IDZ). Zabilježili smo 91 ostvarenu komunikaciju s mamojedinicama, informatičarima i sl. U 2015. godini upućeno je 16.307 pismenih poziva ženama s terminom i mjestom provedbe mamografije (pauza u siječnju i veljači zbog nemogućnosti rada i prelaska na novu aplikaciju). Sredstva za pozive i provedbu mamografije osigurava HZZO. U pismu svakog prvog poziva priložen je edukativni materijal. Radom besplatnog telefona mijenjani su termini ženama, odnosno žene su javljale da su već obavile mamografiju. Također je za žene čija se pošta vratila tražena nova adresa. Za žene koje su mamografiju već obavile, a nisu nam to javile, kontrolni mehanizam su popisi žena koje su obavile dijagnostičku mamografiju (preko CEZIH-a ulaze podaci iz HZZO-a) ili mamografiju u sklopu gradskih programa koje nam dostavljaju mamografske jedinice. Tako je u 2015.g. bilo 4.947 komunikacija s i o ženama. Obrađivali smo kuverte koje pošta nije mogla dostaviti (umrli, nepoznati na adresi i odselili). Kod nepoznatih i onih koji su odselili nastojali smo doći do novih adresa (putem njihovih obiteljskih liječnika ili telefonskih imenika) i svima koje smo uspjeli naći ponovo poslati pozive kako bi im pružili mogućnost da se odazovu. Tako je obrađeno 1.107 vraćenih kuverti. U suradnji s Ministarstvom zdravlja u 2015.g. mamograf u Specijalističkoj radiološkoj ordinaciji dr. Milorad Jovanović u Poreču uključen je u provedbu mamografija za Nacionalni program (prve mamografije krenule početkom lipnja 2015.), pa u Poreč pozivamo žene Poreštine (time su rasterećene jedinice IDZ u Umagu i Rovinju). Sada je mamografija dostupnija za više od 4.500 žena s prebivalištem na Poreštini. Sudjelovali smo u obilježavanju Dana narcisa u Puli prigodnim edukativnim materijalima te učešćem u prodaji. Izrađen stručni rad koji je prezentiran (poster) na 3. Epidemiološkom kongresu u Šibeniku u svibnju 2015. pod nazivom „Učinkovitost programa ranog otkrivanja raka dojke u Istarskoj županiji“ u kojem su prikazani rezultati županijskog i nacionalnog programa – kod žena koje se odazivaju na preventivne programe udio rano otkrivenog raka (veličina do 10mm) je 30,0%, a kod neodazvanih 12,1%.</p>	<p>20.000,00</p>

	<p>Od 12.05.2014. u tijeku je četvrti ciklus pozivanja u sklopu kojeg je ZJZIŽ na mamografiju pozvao 28.448 žena rođenih 1945.-1964.g odnosno 81,09% (RH 58,60%). Za 10.408 pozvanih žena je evidentirano da su obavile mamografiju putem Programa. Obuhvat je (ubrojena mamografija obavljena izvan Programa unutar godinu dana te oduzete žene koje nisu dobile poštu kao i one koje su već oboljele) je za sada 49,24% (RH 43,89%), s najslabijim odazivom u najmlađim i najstarijim godištim.</p> <p>Sumnjivih nalaza (BI-RADS 4 i 5) je bilo 17, dodatno obradu trebalo je i 221 žena s BI-RADS 0, a praćenje 448 žena s BI-RADS 3. Do sada je otkriven / prijavljen iz ordinacija i iz OB Pula rak dojke kod 16 žena.</p>	
<p>4. Istarski domovi zdravlja – Provedba Županijskog programa mamografiranja</p>	<p>IDZ je poslao pisma poziva (1.521 žena) i ponovnih poziva (1.239) svim ženama obuhvaćenog godišta na kućne adrese prema popisu dobivenom iz MUP-a. Žene (osim s područja Puljštine) telefonskim pozivom u mamografske jedinice dobivaju termin za mamografije. Žene Puljštine zovu prema naznačenom u pismu poziva (tri puta tjedno, određeno vrijeme) u IDZ te im termine dogovorene s OB Pula dodjeljuju patronažne sestre.</p> <p>Mamografskim jedinicama izvan IDZ-a po provođenju (ispostavi računa) IDZ isplaćuje sredstva za svaku obavljenu mamografiju. U 2015. godini obavljeno je iz županijskih sredstava 340 mamografskih pregleda žena rođenih 1969. g. te 16 žena s invaliditetom. U program su uključene IDZ Ispostave Buzet, Labin, Rovinj i Umag; Opća bolnica Pula, Poliklinika Jelovac d.o.o. Kmačići, privatna radiološka ordinacija dr. Jovanović Poreč.</p> <p>Također je u 2015.g. redizajniran i tiskan edukativno-promotivni letak (5000 primjeraka). Povjerenstvo za preventivne mamografije pri IDZ sastalo se 2 puta.</p>	<p>utrošeno: 63.878,00</p> <p><i>planirano</i> 100.000,00 kn</p>

Ukupno planirana i utrošena financijska sredstva za ovo područje:

Izvor financiranja	planirana financijska sredstva (kn)	utrošena financijska sredstva (kn)
IŽ – Upravni odjel za zdravstvo i socijalnu skrb	180.0000,00	143.878,00

Manje utrošena sredstva odnose se na provedbu županijskog programa mamografiranja. Jedinice lokalne samouprave (Kršan, Labin, Pićan, Rovinj, Sveta Nedelja) sufinancirale su program mamografiranja s iznosom od 136.000,00 kn.

Odgovorne osobe za prioritetno područje: Danijela Lazarić-Zec i Romanita Rojnić

prioritetno područje iz perioda 2005.-2012.:

UNAPRJEĐENJE KAKVOĆE VODA

Tijekom 2015. godine nastavljeno je provođenje planova, projektnih mjera i aktivnosti dionika koji su bili prepoznati tijekom implementacije prioriteta u planskom razdoblju 2005.-2012. godine.

Svim dionicima je bazni dokument i dalje Zakon o vodama i podzakonski akti doneseni temeljem Zakona te Odluke o zonama sanitarne zaštite izvorišta vode za piće na području Istarske županije, usvojena na Skupštini Istarske županije u kolovozu 2005. godine i dopunjena 2011. godine (Sl. novine IŽ 12/05, 2/11). Kratak prikaz aktivnosti provedenih tijekom 2015. godine prikazan je kroz četiri grupe i to:

1. Provođenje administrativnih mjera zaštite vodnih resursa i podizanje ekološke svijesti o očuvanju okoliša;
2. Unaprjeđenje gospodarenja krutim otpadnim tvarima;
3. Unaprjeđenje sustava javne odvodnje i pročišćavanja otpadnih voda;
4. Podizanje kvalitete vodoopskrbnog sustava.

Provođenje administrativnih mjera zaštite vodnih resursa i podizanje ekološke svijesti građana

AKTIVNOST	TKO	KADA	IZVRŠENJE PLANA
Provođenje programa praćenja kakvoće sirovih voda izvorišta koji se koriste ili su potencijalni za javnu vodoopskrbu stanovništva, privrede i turizma u IŽ	<ul style="list-style-type: none"> • HV • ZZJZ IŽ • UO za održivi razvoj 	Kontinuirano (Izvješće za 2015. godinu do kraja ožujka 2016. godine)	<p>Tijekom 2015. godine nastavilo se sa praćenjem kakvoće voda po programu financiranom iz proračuna HV i po programu financiranom iz proračuna IŽ.</p> <p>ZZJZ IŽ je izvršio sve ugovorom planirane aktivnosti. Sukladno Ugovoru o provedbi programa praćenja kakvoće sirovih voda, ZZJZ IŽ će izvješće, kojim će objediniti rezultate oba programa dostaviti do 31.ožujka 2016.</p> <p>Nakon prihvaćanja izvješća od strane župana IŽ isto će se objaviti na internet stranicama IŽ kako bi rezultati bili u cijelosti dostupni javnosti.</p> <p>Izvješće o kakvoći sirovih voda za 2014. godinu je usvojeno od strane župana IŽ i objavljeno na službenim Internet stranicama IŽ.¹⁾</p>
Novelacija zona sanitarne zaštite izvorišta temeljem hidrogeoloških istraživanja	<ul style="list-style-type: none"> • HV u suradnji s nadležnim tijelima Istarske županije • UO za 	kontinuirano	<p>Za potrebe usklađivanja Odluke o zonama sanitarne zaštite izvorišta vode za piće na području IŽ s Pravilnikom o utvrđivanju zona sanitarne zaštite izvorišta (NN br. 66/11, 47/13).</p> <p>Stručno savjetodavno povjerenstvo je tijekom 2015. godine održalo nekoliko radnih sastanaka kako bi se što kvalitetnije definiralo granice novih zona sanitarne zaštite izvorišta vode za piće te odredbe nove odluke o zonama sanitarne zaštite.</p>

	održivi razvoj IŽ		
Podizanje ekološke svijesti o očuvanju okoliša	<ul style="list-style-type: none"> • UO za održivi razvoj • JLS • ZZJZ IŽ • Zaklada za razvoj civilnog društva • HV, • Vodovod • Mediji 	Kontinuirano	U sklopu projekta DRINKADRIA je u ožujku 2015. godine održana dvodnevna radionica za studente riječkog i pulskog sveučilišta s terenskim posjetom uređaju za kondicioniranje voda u Buzetu i UPOV-u Roč. Pored toga, provedene su i brojne druge promotivne i edukativne aktivnosti (medijska kampanja, gostovanja na televizijskim i radio emisijama i sl.) s ciljem podizanja svijesti o važnosti zaštite resursa pitkih voda u Istri. Projektne aktivnosti na izradi Programa usklađene su sa županijskim zakonskim obvezama usklađivanja postojeće Odluke o zonama sanitarne zaštite s Pravilnikom o uvjetima za utvrđivanje zona sanitarne zaštite izvorišta (NN br. 66/11 i 47/13).

1) U cilju provedbe zakonskih propisa, kontrola kakvoće prirodnih voda koje se koriste za vodoopskrbu prati se putem godišnjih županijskih programa i programa Hrvatskih voda. Za područje Istarske županije provedba oba programa ugovorno je povjerena Zavodu za javno zdravstvo Istarske županije, Službi zdravstvene ekologije, Odjelu za zaštitu i unaprjeđenje okoliša, Laboratoriju za pitke i površinske vode. Program koji je financiran iz proračuna IŽ sačinjen je na prijedlog stručnjaka iz Zavoda za javno zdravstvo IŽ, Hrvatskih voda i Upravnog odjela za održivi razvoj i predstavlja nadogradnju programa Hrvatskih voda. Na taj se način osigurala ravnomjerna kontrola sirovih voda tijekom godine što u konačnosti rezultira kvalitetnijom statističkom obradom. Naime, dozvolom za korištenje podataka iz Nacionalnog programa, kojega financiraju Hrvatske vode, Klasa: 325-04/15-01/103; Urbroj: 374-23-3-15-2 od 9. travnja 2015. godine, statistička obrada podataka je učinjena po oba programa kako bi se potpunije i realnije sagledalo stanje kvalitete voda za određenu namjenu uz racionalno korištenje materijalnih sredstava i usmjeravanje na ciljane programe ispitivanja.

Program praćenja kvalitete voda odnosi se na sve prirodne resurse voda koji se koriste u vodoopskrbi, a značaj programa je u tome što se omogućava efikasnije i kvalitetnije lociranje problema u kvaliteti voda što u konačnosti rezultira bržem rješavanju istog i sigurnijoj vodoopskrbi stanovništva i privrede Istarske županije.

Programima praćenja uključeni su svi prirodni resursi, koje se koriste ili postoje kao rezerva u vodoopskrbnom sustavu Istarske županije. Programima za 2014. godinu su obuhvaćeni:

- izvori: Sv. Ivan, Gradole, Bulaž, Rakonek, F. Gaja, Kokoti, Plomin, Kožljak, Mutvica;
- bunari: Tivoli, Jadreški, Šišan, Valdragon 5, Ševe, Campanož, Fojbon, Rizzi, Škatari, Karpi i Peroj;
- akumulacija Butoniga na tri dubine (0,5 m od površine, sredina – cca 6 m i pridneni sloj -1m od dna) i na mjestu crpljenja za vodoopskrbu (usis). Parametri koji su u 2014. godini u ispitivanim uzorcima izmjereni iznad maksimalno dozvoljenih koncentracija na osnovu standarda o zdravstvenoj ispravnosti vode za ljudsku potrošnju su sljedeći:
 - temperatura vode – akumulacija Butoniga;
 - mutnoća i sadržaj ukupnih suspendiranih tvari – svi izvori (osim izvora vodovoda Labin) i akumulacija Butoniga (ovisno o hidrološkim prilikama), malo povećanje

- mutnoće na bunarima zbog pokretanja pumpi, brza stabilizacija (Karpi);
- boja – izvor Bulaž;
- nitriti – bunari Jadreški, Šišan, Campanož i Škatari;
- željezo – akumulacija Butoniga, bunari Rizzi, Peroj, Fojbon i Valdragon 5;
- mangan – akumulacija Butoniga;
- mikrobiološki pokazatelji – svi prirodni resursi vode.

Rezultati ispitivanja u 2014. godini ne pokazuju značajna odstupanja u odnosu na prethodna razdoblja ispitivanja. Vrijednosti parametara koji povremeno prelaze maksimalno dozvoljene koncentracije za vodu namijenjenu za ljudsku potrošnju, istog su reda veličine kao i u prethodnim periodima ispitivanja.

Postojeći postupci prerade vode (na resursima Istarskog vodovoda postupci prerade uključuju postupke sedimentacije, filtriranja i dezinfekcije; na akumulaciji Butoniga se primjenjuje složena prerada vode; na resursima Vodovoda Labin provodi se samo postupak dezinfekcije pa se u slučajevima nesukladnosti, a to je uglavnom povećanje mutnoća, koje se pojavljuju u uvjetima ekstremnih kiša (npr. kiše koje uzrokuju poplave u dolini vodotoka Raše), osiguravaju alternativni izvori; na bunarima se koristi samo dezinfekcija i od ljeta 2012. godine dodatna obrada – membranska filtracija na dva bunara, a u slučaju nesukladnosti bunari se isključuju iz sustava vodoopskrbe) osiguravaju zdravstveno ispravnu vodu u sustavu.

Zone prihranjivanja izvorišta i bunara u kršu su vrlo osjetljive prema vanjskom onečišćenju što ima učinak na visoku ranjivost podzemnih voda. Najveća onečišćenja dolaze preko upuštanja u tlo nepročišćenih otpadnih voda te putem procjednih voda neuređenih odlagališta otpada slijedom čega se godinama provlači u zaključku apel prema jedinicama lokalne samouprave, tvrtki IVS – Istarski vodozaštitni sustav i Hrvatskim vodama te komunalnim tvrtkama da ubrzaju građenje sustava javne odvodnje s uređajima za pročišćavanje kao krajnjim objektima, te sanaciji legalnih neuvjetnih i "ilegalnih" odlagališta.

Istarska županija je tijekom 2015. godine radila na izradi Programa sanacijskih mjera za građevine unutar zona sanitarne zaštite. Navedeni Program izrađivao se kao aktivnost EU projekta DRINKADRIA, a njegov završetak se očekuje u prvoj polovici 2016. godine.

Unaprjeđenje gospodarenja krutim otpadnim tvarima

AKTIVNOST	TKO	KADA	IZVRŠENJE PLANA
<p>Sanacija postojećih legalnih odlagališta i rekonstrukcija u pretovarne stanice, reciklažna dvorišta, sortirnice odvojeno prikupljenog korisnog otpada iz komunalnog otpada i even. kompostane, temeljem ekonomske isplativosti.</p> <p>Unaprjeđenje sustava odvojeno prikupljenog korisnog dijela otpada iz</p>	<ul style="list-style-type: none"> • JLS • KP • FZOEU* • IŽ 	kontinuirano	<p>Tijekom 2015. godine se nastavilo sa uspostavom integriranog sustava gospodarenja otpadom na području IŽ. Značajan pomak učinjen je u izgradnji ŽCGO Kaštijun kao najznačajnije građevine u sustavu. Tvrtka Kaštijun d.o.o. je u postupku ishodovanja privremene dozvole za gospodarenje otpadom tijekom pokusnog rada koji se, prema novom terminskom planu, treba započeti u prvom tromjesečju 2016. godine. Pokusni rad će se provesti za MBO postrojenje i uređaj za pročišćavanje otpadnih voda.</p> <p>Ostala odlagališta su uglavnom provela sanaciju neuvjetnih polja za odlaganje neopasnog otpada te izgradila nova polja na</p>

komunalnog otpada (primarna reciklaža).		<p>koja se odlaže komunalni otpad (Umag, Poreč, Rovinj, Pazin, Buzet, Labin) koja će biti u funkciji najduže godinu dana od početka rada ŽCGO Kaštijun.</p> <p>Osim napretka glede ŽCGO Kaštijun sustav je zaokružen i izgradnjom te uporabnom dozvolom koju imaju pretovarne stanice u Buzetu, Umagu, Labinu i Poreču dok su pretovarne stanice u Rovinju i Pazinu u fazi građenja.</p> <p>Osim toga, većina komunalnih tvrtki na području IŽ je započela s dokumentacijom za građenje reciklažnih dvorišta.</p> <p>Temeljem Zakona o održivom gospodarenju otpadom JLS, u suradnji s isporučiteljima usluge (komunalne tvrtke), su tijekom 2015. godine nastavile intenzivno raditi na uspostavi odvojenog prikupljanja korisnog dijela otpada iz komunalnog otpada.</p> <p>Sukladno rješenjima inspekcije zaštite okoliša, JLS su uložila značajna sredstva u sanaciju ilegalnih odlagališta na svojim područjima.</p>
---	--	---

Unaprjeđenje sustava javne odvodnje i pročišćavanja otpadnih voda

AKTIVNOST	TKO	KADA	IZVRŠENJE PLANA
Izgradnja i rekonstrukcija primarne i sekundarne kanalizacijske mreže sa uređajima za pročišćavanje otpadnih voda (UPOV)	<ul style="list-style-type: none"> • JLS • KP • HV • Fondovi (RH i EU) 	Kontinuirano prema osiguranim financijskim sredstvima	<p>Komunalne tvrtke na području IŽ (8), u suradnji i financijskoj podršci Hrvatskih voda, te uz financijsku podršku putem EU fondova ulažu značajna sredstva u izradu projektne dokumentacije za izgradnju i proširenje primarne i sekundarne kanalizacijske mreže kao i za izgradnju i rekonstrukciju postojeće mreže.</p> <p>Postojeći sustavi javne odvodnje se šire kako bi se postigao standard kojega je RH potpisala kroz Ugovor o pristupanju RH u EU. Najintenzivnije se to radi na području gradova Poreč, Rovinj, Pula, Umag, Novigrad, gradova koji su ušli u rješavanje problematike odvodnje i pročišćavanja otpadnih voda kroz projekt Jadran.</p> <p>Gradovi koji imaju već biološke UPOV-e (Pazin, Buzet, Labin, Buje) kao i nekoliko općina intenzivno šire kanalizacijsku mrežu kako bi se optimizirao rad postojećih uređaja.</p> <p>Osim toga, JLS su tijekom 2015. godine pustile u probni rad 5 UPOV-a sa pripadajućom kanalizacijskom mrežom (Buje, Grožnjan, Bale i Lupoglav – naselja Boljun i Vranja) koji su financirani iz IPARD programa i financijskim sredstvima Hrvatskih voda i JLS.</p>

			<p>Najveći pomaci u pripremanju dokumentacije za kandidaturu projekata na programe EU učinjeni su na području Poreštine, Grada Rovinja te gradova Novigrad, Umag, Labin. Tako je na području Poreštine prihvaćena koncepcija izgradnje 4 odnosno 5 MBR UPOV (kapaciteta 136000 ES) s dislociranjem postojećih uređaja s obale u unutrašnjost i koncepcijom uporabe pročišćene otpadne vode prije upuštanja viška vode putem postojećih (saniranih) podmorskih ispusta.</p> <p>Tvrtka IVS intenzivno priprema dokumentaciju za realizaciju projekta „Malih naselja“ u zonama sanitarne zaštite kako bi također imala spreman projekt za natječaje EU.</p>
--	--	--	--

Podizanje kvalitete vodoopskrbnog sustava

AKTIVNOST	TKO	KADA	IZVRŠENJE PLANA
Zamjena zastarjelih dijelova vodoopskrbne mreže i unapređenje nadzora nad gubitcima vode u mreži	<ul style="list-style-type: none"> • Vodovod i HV • IŽ • JLS 	Kontinuirano	<p>Vodoopskrbna poduzeća, uz sufinanciranje Hrvatskih voda, JLS-e i Istarske županije i dalje ulažu napore u rekonstrukciji vodoopskrbne mreže te izgradnju nove.</p> <p>Rezultat navedenih aktivnosti je visok stupanj pokrivenosti stanovništva Istarske županije pitkom vodom iz javne vodoopskrbe. Istarski vodovod Buzet, je u sklopu projekta DRINKADRIA, nabavio i ugradio telemetrijske uređaje za praćenje gubitaka vode na vodoopskrbnoj mreži čime je dodatno osigurao smanjenje gubitaka.</p> <p>Oprema, u vrijednosti od 650.000,00 € ugrađena je tijekom 2015 godine.</p>
Provedba programa praćenja zdravstvene ispravnosti vode za piće	<ul style="list-style-type: none"> • ZZJZ IŽ • IŽ • Hrvatske vode • Vodovodi 	Kontinuirano	<p>Vezano za Ugovor o sufinanciranju Programa monitoringa vode za ljudsku potrošnju u Istarskoj županiji za 2015. godinu, Klasa:500-01/14-01/57, Urbroj:2163/1-06/1-15-5 od 19. ožujka 2015. godine, od 1. siječnja 2015. do 31. prosinca 2015. godine, na 9 zona opskrbe (isporučitelja: Vodovoda Pula, Istarskog vodovoda Buzet i Vodovoda Labin) uzorkovano je i analizirano 688 uzoraka vode za ljudsku potrošnju.</p> <p>Uzorci su analizirani na obvezne parametre (633 uzorka) i parametre revizijskog monitoringa (55 uzorka) propisane Pravilnikom o parametrima sukladnosti i metodama analiza vode za ljudsku potrošnju (NN 125/13,141/13,128/15).</p> <p>Na zonama opskrbe Vodovoda Pula</p>

		<p>uzorkovanja su obavljena na 11 kontrolnih mjesta i jednom bunaru (Jadreški). Ukupno je analizirano 322 uzoraka; 299 na obvezne parametre, 23 uzoraka na parametre revizijskog monitoringa. Svi uzorci su ispunjavali ispitane pokazatelje.</p> <p>Na zonama opskrbe Istarskog vodovoda Buzet uzorkovanja su obavljena na 12 kontrolnih mjesta. Ukupno je analizirano 304 uzoraka; 279 uzorka na obvezne parametre, 25 uzorka na parametre revizijskog monitoringa. Kemijski neispravnih uzoraka bilo je tri (3) i to na kontrolnom mjestu Žminj (1 uzorak) i na kontrolnom mjestu Bale (2 uzorka). Uzorci nisu ispunjavali propisane zahtjeve zbog povećanog sadržaja bromata. Ostali uzorci su ispunjavali ispitane pokazatelje.</p> <p>Na zonama opskrbe Vodovoda Labin uzorkovanja su obavljena na 7 kontrolnih mjesta.</p> <p>Ukupno je analizirano 62 uzoraka; 55 uzorka na obvezne parametre, 7 uzorka na parametre revizijskog monitoringa. Svi uzorci su ispunjavali ispitane pokazatelje.</p> <p>Od 1. siječnja do 31. prosinca 2015. godine u potpunosti je ostvaren Plan monitoringa vode za ljudsku potrošnju u Istarskoj županiji za 2015. godinu (Broj:01/01/-501/7-14 od 3. veljače 2015. godine).</p>
--	--	--

Projekti odabrani temeljem javnog poziva koji NISU UVRŠTENI U PRIORITETNA PODRUČJA

Nositelj i naziv projekta	Osnovne značajke projekta i rezultati	Utrošena fin. sredstva iz Proračuna IŽ (u kn)
Hrvatska donorska mreža – Promicanje postmortalnog darivanja organa među građanima i potrebe transplantacijskog liječenja organima umrlih osoba	Velik broj ljudi na području Istarske županije, ali i cijele Hrvatske treba transplantaciju zbog terminalnog zatajenja organa. Kao najveći problem ove terapije pokazao se nedostatak organa za transplantaciju, zbog nedovoljno obaviještene javnosti ili zbog neorganiziranosti zdravstvenog sustava. Hrvatska donorska mreža (HDM) godinama provodi program kako bi se riješili ovi problemi, pa tako i u 2015. godini. Održano je više predavanja za najširu javnost, ali i za posebne skupine, kao što su zdravstveni radnici (56) i srednjoškolski učenici (treći razredi). U školskoj godini 2014./2015. educirano je 90 učenika, a u 2015./2016. do sada 40 učenika. Nadalje, podijeljen je velik broj donorskih kartica i ostalog promidžbenog materijala. Djelovanjem HDM-a u Istri je smanjeno odbijanje obitelji za darivanje organa sa 50% na 15-20%.	15.000,00
Zavod za javno zdravstvo Istarske županije – Praćenje populacije Tigrastog komarca na području Istre i istraživanje procjene rizika od Denge, Chiknugunya groznice i groznice Zapadnog Nila u 2015. godini	Tijekom 2015. godine u razdoblju od travnja do listopada praćene su populacije komaraca na području više istarskih gradova i općina, uz naglasak na monitoring prisutnosti Aedes japonicus u Višnjanu i Motovunu (koji nije pronađen). Zavod je pratio populacije tigrastog komarca i u suradnji s tvrtkama koje provode mjere kontrole brojnosti komaraca, predlagao je mjere njihovog suzbijanja. 18. travnja organiziran je štand u Puli na kojemu su podijeljeni edukativni materijali, 1. lipnja je održano edukativno predavanje za učenike 7. razreda OŠ Veli Vrh u Puli, a 7. kolovoza predavanje o komarcima za djecu u dječjem kampu AC Stoja u Puli.	20.000,00
Društvo naša djeca Pula – Za osmijeh djeteta u bolnici	Tijekom 2015. održano je 6 predstava na odjelu Pedijatrije OB Pula, u kojima su sudjelovala i sama djeca. U listopadu je doniran bolnici edukativni didaktički materijal za Veselu radionicu. U prosincu je posjećena i preuređena dječja soba na kirurgiji kojoj je donirano 8 slika na platnu koje su oslikali učenici ŠPUD.	10.000,00
Zavod za javno zdravstvo IŽ – Osnaživanje kapaciteta u lokalnoj zajednici za implementaciju Plana za zdravlje	Projekt je prijavljen Gradu Puli i trebao je biti financiran iz Proračuna Grada Pule s iznosom od 34.050,00 kn. Međutim, projekt nije prihvaćen od strane Grada Pule.	-
UKUPNO		45.000,00

Ukupno planirana i utrošena financijska sredstva:

Izvor financiranja	planirana financijska sredstva (kn)	utrošena financijska sredstva (kn)
IŽ – Upravni odjel za zdravstvo i socijalnu skrb	45.000,00	45.000,00

Nisu realizirana planirana sredstva iz Proračuna grada Pule za program Zavoda za javno zdravstvo IŽ – Osnaživanje kapaciteta u lokalnoj zajednici za implementaciju Plana za zdravlje